

20 ОЖИШТОБАЦА

НЕДЕЉНИ ЛИСТ НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

БРОЈ 141 ГОД. IV

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ПЕТКА

БЕОГРАД, 8 АВГУСТ 1947

ВЛАКОВИЋЕВА 8, ТЕЛ. 23.003 и 20-443

ЦЕНА БРОЈУ 2 ДИН.

Нови дани историје Јужних Словена

Многовековна народна мисао о заједници народа словенског југа доживела је своје остварење. Она је ових дана у триумфалном походу пронесена кроз целу нашу земљу, од Царибрда до Бледа, где је добила и писани документ пуног оваплоћења. Отуда брзином етарских таласа вратила се да радношћу залушне и бугарску земљу. Уистини, имамо се чему радовати.

Догађај на Бледу мало је назвати споразумом, али ми немамо готове подесније речи, којом би назвали историјски чин, који је на Бледу добио свој документовани израз у писаном акту споразума. Мало би било два дана проведених на Бледу, мало неколико дана боравка бугарске делегације у Југославији, па и десетине година политичког рада да се до таквог споразума дође. Пуних четрнаест векова искивао се тај споразум у сазнању, у души наших народа, да свој завршни облик добије у овим годинама великог стварања, када смо се и ми и Бугари испојили као велики мајстори у стварању нове историје и бољих услова живота свих народа и свих људи на свету.

Тешка је била наша историјска судба. Тих четрнаест векова, проживљених овде на Балкану, били су дуги век патњи и искушења. Али — на мудри се познају јунаци! Те патње и мукe ми смо издржали, с њима и у њима расло је наше сазнање о истовестности наше историјске судбе, о заједници наших интереса. У њима је крепнула и наша вера да ћемо дочекати време, када ће та идеја јединства доћи до пуног изражаја. У тој вери ми смо трпели, радили и чекали и данас смо дочекали триумф идеје нашег јединства.

Када се обазремо око себе, ми одмах увиђамо да, по природи и условима места на коме смо, ми и Бугари чинимо једну и исту привредну целину. Крвно сродство, етничке особине, и историјска судба створили су још духовно јединство наших народа. Ето, то и такво мишљење живело је јасно и одређено у сазнању наших народа, нарочито од оног доба, када смо и ми и Бугари доживели исту злу судбу да будемо раја Отоманског царства.

Добро се сећам дана када се створила нова Бугарска, ослобађајући се после Србије од тога ропства. Сви смо се тада радовали томе ослобођењу, сматрајући га као продужење нама започетог народног ослобођења. Бугарска химна „Шуми, шуми Мерица...“ била је омилена песма нас, дедача онога доба. Тако је мислио наш народ, то је осећала његова душа, а та народна ми-

сао, тај његов осећај остали су исти, нису ослабили ни до данашњег дана.

Али, нажалост „једно мисли камила, а друго мисли камилар“, каже персиска пословица. Другу су мисао мислили владари, па и њима послушни државници, политичари с обе стране. Народну мисао о јединству наших народа они су превели на свој језик самодржаца: уједините те народе под једним скиптром, као поданике једне круне. Не јединство мисли, душе и народних интереса, већ јединство монарха, то је била њихова, изопачена претстава о нашем јединству.

Те себичне амбиције властодржаца биле су с једне и с друге стране лукаво подржаване империјалистичким тежњама моћних царевина, чије су намере биле да за свој рачун завладају Балканом. Наше јединство је, очигледно, могло бити само сметња остварењу тога плана.

Ето, зато и тако је долазило до оних сукоба међу Србима и Бугарском прво од 1885, затим од 1913, 1915 па и последњем светском рату. Сви ми добро знамо да су у тим сукобима учествовале војске под командом властодржаца, али су наши народи остали по страни.

И дошла је, после 1885, историјска 1912 година, када смо се Бугари и ми нашли заједно у борби за остварење заједничке народне мисли на довршењу историјске улоге ослобођења Балкана од османлишких завојевача. Знамо и памтимо како је душа нашег народа затрептала од ускићења што се, напослетку, дошло до тог заједничког иступања. Знамо како је наш народ на убојни знак трубе похрлио да се нађе на месту и на делу тога историјског стварања.

Изненађена неочекиваном и жестоком отпором Турака на Куманову, наша народна војска издржала је на том месту тешку пробу. Издржала ју је у пуном сазнању да се ту бије битка не само за нас, већ и за Бугарску, да попусти ту значило би издају брата и савезника. И нисмо попустили, него смо издржали. И ту, на Куманову и на Једрену осветили смо Сливницу.

О, како велика, света је била таква освета!

Упркос томе написаном али тврдом споразуму наших народа, дошла је злогласна 1913 година. Добро се сећам оних тешких дана пред почетак братоубилачке борбе. Седео сам једне тихе ноћи међу војничким шаторима и у ноћној тишини слушао сам расуђивања наших војника, сељака под шаторима: „Не смемо се покрити, морамо се братски здоговорити!“ Пред очима тих простих људи лебдела је визија наше даље боље будућности те

очи јасно су виделе, да та боља будућност значи: заједница, слога, дружба, а да спор због граница ту губи сваки значај и вредност. Без сваке сумње, исто је мислио и осећао бугарски народ.

Као неминовна последица 1913 дошла је 1915 а за њом и 1941 година. У свим тим догађајима сводили су своје обрачуне властодршци и њихови политичари, а народи наши остали су опет по страни. У томе и јесте величина народне снаге, дубине његовог сазнања и свести о својој историјској улози и путевима њеног остваривања, што сви ти догађаји нису помутили његово сазнање, нису отровали његову душу отровом мржње.

Дошао је дан када су наши народи узели сами своју судбину у своје руке, када су се јавили велики људи, који су хтели и умели да буду, не господари, већ праве народне вође. И вођени тим људима, ми смо, у најтежем искушењу коме нас је подвргла историја, тешку трагедију наших народа за кратко време од неколико година претворили у пуни триумф народне мисли. У историјским данима, слободна воља бугарског народа нашла је једини достојни и прави пут да освети Брегалницу и Солун својом јуначком борбом за наше ослобођење. Још читије, непосредније и многоструко вратили су нам браћа Бугари свој дуг са Једрена. Многоструко кажем зато, што је наша борба имала да одлучи судбину нашег народа: бити или не бити!

И ето, у том отсудном тренутку нашли су се браћа Бугари са нама заједно на једној страни. Крв њихових јунака залила је наша поља и дубраве, а кости многих од њих узидане су у темеље наше нове државе. Из заједничке крви наших и њихових бораца, на гробовима јунака поникло је цвеће наше слободе и слоге.

Споразум наших народа дело је наше дуге и мучне историје, он се коначно изразио у последњој и отсудној борби за наш опстанак. Састанак народних вођа дао је том народном споразуму и одређен облик писаног документа, потврђеног печатом народне воље, чији су тумачи били маршал Тито и претседник Димитров са својим сарадницима. Суштина, садржина и мисао тога споразума јасно и довољно су оцртани речима маршала Тита и Димитрова и ми не можемо ништа друго додати, ничим их допунити.

Дужност је и намера наша овде да посведочимо, да смо те њихове речи чули, да смо их добро схватили и разумели. Из тих речи смо дознали и видели да нам државне границе, ако и до-

За време потписивања Споразума на Бледу

кле оне морају да постоје, неће више сметати да будемо душом једно, да сложимо радимо на заједничком добру. Ми данас јасно увиђамо да, кад смо ослобођени од власничких амбиција монарха, ми немамо више ниједног интереса који нам неби био заједнички. Зато су нам и бриге

заједничке. Због тога смо се и одрекли репарација, које треба да примимо од Бугарске.

С таквим сазнањем, с поносом и непоколебљивом вером у будућност цео наш уједињени народ прима у аманет ту велику историјску тековину овог новог доба, с чврстом одлучношћу да је

свом вољом и снагом одржава и даље развија на срећу бугарског и наших народа.

И тако, у том сазнању и с тим нашим заветом, почиње светла зора наше нове историје и са срцем пуних радости шаљемо топли братски поздрав бугарском народу. Кирило САВИЋ

ЗАМАХ ТАКМИЧЕЊА КОД ЗИДАРА

Грађевинство пред ширим перспективама

Свакодневна штампа објављује све нове и нове успехе појединих грађевинских радника. Такмичарски полет, који је давно обузео раднике по фабрикама, примно је широк размере. Грађевинци-зидари почели су да постижу рекорде.

Пример зидара Турчића из Загреба није остао незапажен. Он је потстакao и остале зидаре широм земље на усавршавању рада, на постизању још бољих резултата. Турчић је успео да за два радна часа са својом групом сазида 2,90 кубна метра зида. Киро Јовановски из Скопља је дневну норму од 2,20 постигао за свега један радни час. Зидар Милентије Стаменковић из Ниша за 66 минута сазидао је 4,78 кубних метара зида, а Раде Вујиновић у Прокупљу за један сат сазидао је 3,09 кубних метара зида.

Успеси загребачких, скопских, нишких и прокупљачких зидара одјекнули су широм наше земље као позив на нову борбу у остварењу задатака постављених Планом. Зидари Београда нису оклевали. Већ по објављивању резултата, који је постигао Јовановски, настала је утакмица и на београдским градилиштима. Нов начин рада прихваћен је са одушевљењем. Нижу се бројеви који показују постигнути успех.

На Дому културе у Четвртој рејону у Београду група Драгољуба Голубовића за један сат сазидала је 3,78 кубних метара.

На згради петнаесте основне школе такмичиле су се две групе: група зидара Станка Рајковића, са градилишта на Северном Булевару, у којој су били радници Љуба Николић и ученик Назиф Селим, са групом Милана Шкрбића и његових другова Жарка Костића и Ивана Бошњака. Прва група за један сат рада испунила је и пребацила дневну норму зидања сазидавши 3,36 метара зида, док је група Милана Шкрбића сазидала за исто време 3,80 кубних метара зида и достигла скоро две дневне норме. Фронтонци су учешћем у раду и припреми и доношењу потребног материјала помогли да ови успеси буду потпуни.

Овај нови начин рада на грађевинама не само да ће користити будућој изградњи и и-

опуњавању Планом постављених задатака, већ ће и знатно помоћи материјално и културно уздизање грађевинских радника. Као доказ нека послужи само група Милана Шкрбића, која је раније, испуњавајући норму за 8 радних часова могла да заради 308 динара, а само за један сат ударничког рада иста група зарадила је 1.024 динара.

Нов начин рада, међутим, није потпуно усавршен. Радило се за рекорд. Нова организација није још примењена на целокупно радно време. Таква организација посла на грађевинама, са мање журбе а више оталожности, усавршена до максимума, помоћи ће да послови на грађама одмичу много брже него до сада. Природно је да нова организација рада изискује и од управе предузећа низ напора. Шта више, она обавезује управе на такве напоре, јер сада на грађама више не сме бити чекања на материјал, не сме недостајати помоћна радна снага.

Иницијатива грађевинских радника на усавршавању посла дошла је одоздо, из редова најбољих, народу најоданијих грађевинских радника. Зато она обавезује, зато она и захтева подршку руководних органа на појединим градилиштима, тим пре, што јој је крајњи циљ свестрана и најефикаснија помоћ при испуњавању Петогодишњег плана, помоћ у борби за бољи живот свих грађана наше Републике.

Како да се објасни чињеница да је чак и на сам дан такмичења на градилишту у Дом културе у Четвртој рејону група Махајла Јефтиминовића, у којој раде и две жене, морала да прекине зидање у 58 минута такмичења због недостатка цигала, сазидавши за то време 3,20 кубних метара зида. А онда, када је такмичење за рекорд било завршено, радници нису могли да наставе редован рад на зидању, јер није било цигала.

Нов начин рада, који треба и мора да се примени, у стално усавршавање, на свим грађама Београда, не трпи немарност и бирократски став руководства предузећа. Примена групног система зидања на нашим грађама мора бити брза. Она, с друге стране, изискује и решење питања награђивања, које су управе градилишта још и раније, пре при-

мење ланчаног рада, занемаривале. Уредба о плаћању грађевинских радника о повећању њихове плате после сваких 3, 6 и 12 месеци рада, мора се примењивати без икаквих ограда, јер ће исправно награђивање утицати позитивно на даље усавршавање рада у грађевинарству, на постизање нових успеха, на стално пребађивање норме.

Иницијатива је дошла одоздо. Зато је дужност управа градилишта и грађевинских предузећа да је прихвате и омогуће примену новог радног система. На свим нашим грађама треба завести нов групни начин зидања. Зато је, пре свега, потребно широко популарисање до сада постигнутих успеха. Управни одбори синдикалних подружница и Месни одбор грађевинара учиниће са своје стране све за примену новог начина рада при зидању. Међутим, ушеше синдикала, при томе, још једном обавезује и управе грађевинских предузећа на свестрану помоћ при примени нових радних облика.

И КОД ГРАЂЕВИНАРА ЈЕ ОТПОЧЕЛО...

Зидар Милан Шкрбић прича о својим успесима

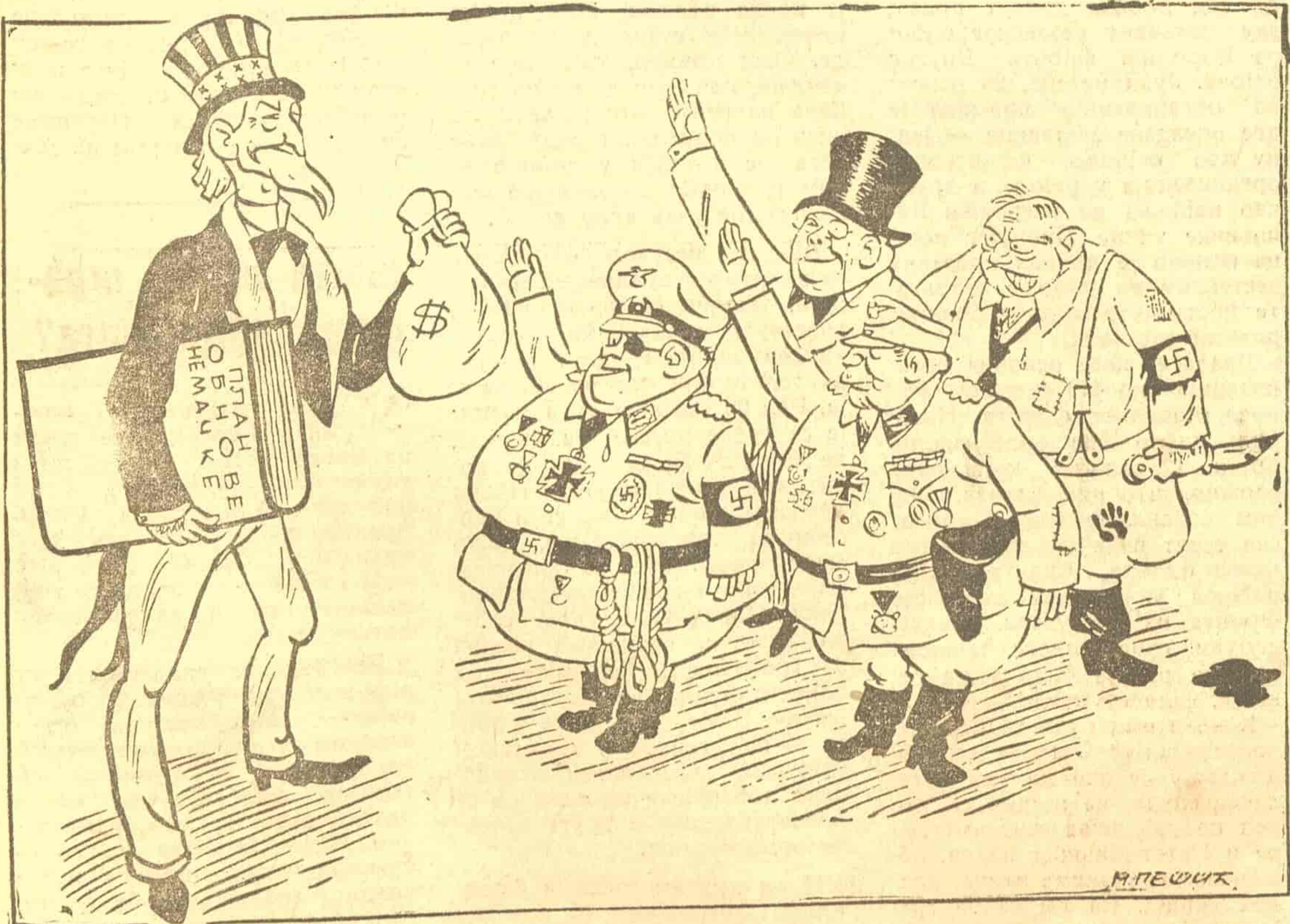
Када је дат знак престанка такмичења за рекорд Шкрбић је спокојно спустио циглу на даску поред зида, прогледом матером замасане дланове и, не одговарајући на безбројна питања својих другова и радозналих фронтонца, сачекао да жири премери постигнути учинак.

Резултат је објављен: радна група зидара Милана Шкрбића за један сат рада сазидала је 3,8 кубних метара зида. За један сат испунила је скоро две дневне норме.

Статистичарска група зидара Станка Рајковића за исто време постигла је 3,36 кубних метара.

После честитања и похвала, када је радницима код петнаесте (Наставак на другој страни)

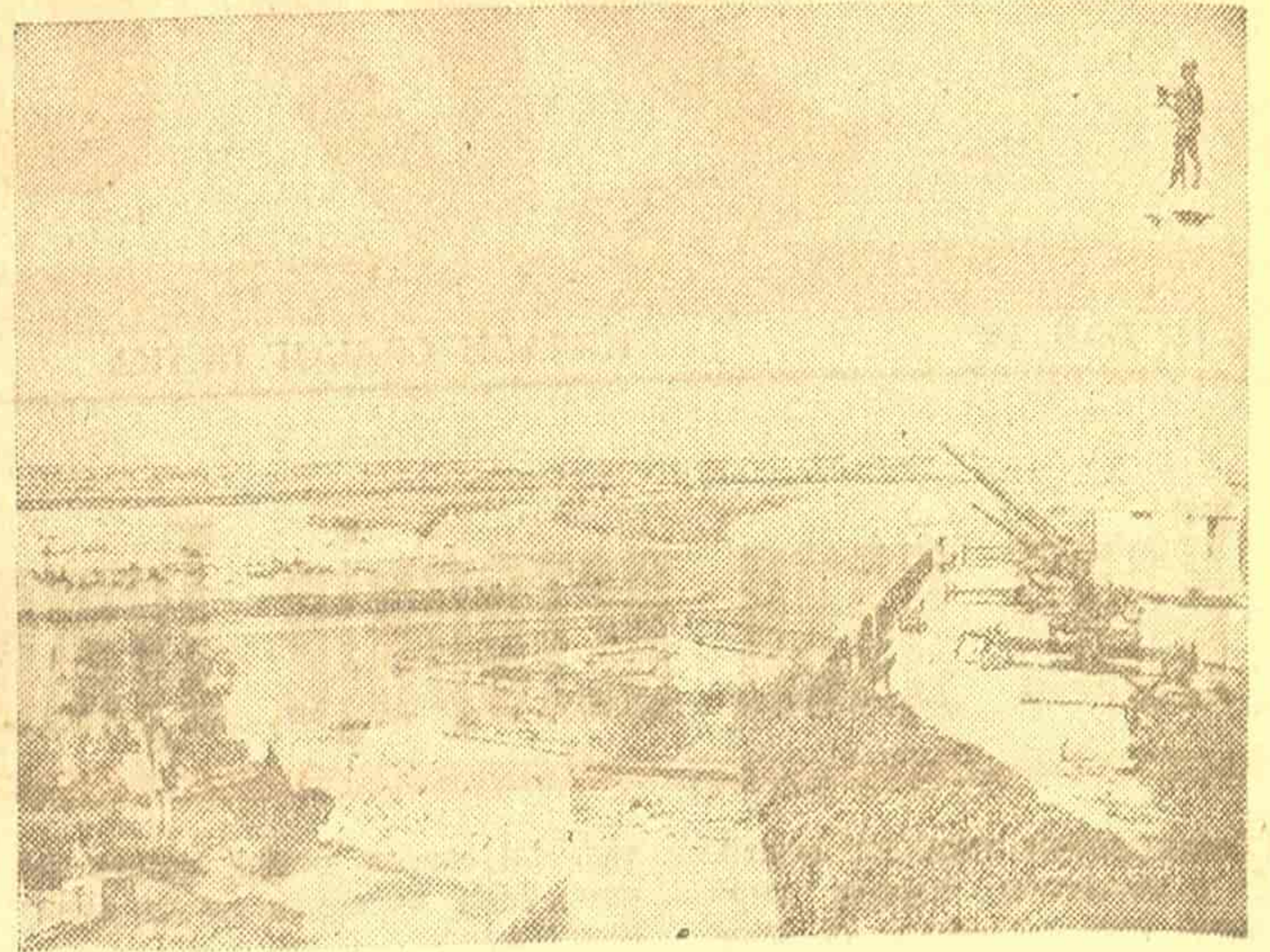
СВЕ ПО РЕДУ...

— О, јо! Спремни смо ми за обнову. Фирер нас је научио како се обнавља после изгубљеног рата.

КАКО ЋЕ ИЗГЛЕДАТИ НОВИ БЕОГРАД

Изградња на левој обали Саве значајан датум у развоју Београда

На левој обали Саве изградња се Нови Београд

(Наставак са прве стране)
сте основне школе добило свој свакодневни изглед и рад потпуно нормално, пришао сам Шкрбићу.

— Ех ви, новинари, — као прекорно али ипак са некривним задовољством, логано и спокојно дочекује ме нови рекордер.

— Вас интересују наши одговори. Бројеви које смо постигли. Рекорди. А ретко кад пишете о томе како се до њих долази... и о ономе што је у нама. Код вас све испадна тако: одједном неком обичном раднику пало га памет да се такмичи да постигне рекорд. Решно, прилегао на посао и готово. Пребацио норму. Просто! А ја бих рекао да баш није тако просто.

Удавили смо се са радницима и сели на гомилу дасана опремљених за смену.

— Па, причај ми, како се то долази до рекорда, запитасо сам.

— Шта да ти кажем!... Не одједном. Постепено то иде. Читава је борба то. Борби се са собом, а бргом и са околином.

— Ето, ја сам са породицом одмах по способењу из Грачца колонизирао у Филипову поред Новог Сада. Видео сам колико се све изменило у земљи, јер сам и сам био борац, а опет када сам пошао на рад у Београд, некако ми је било као да идем у непознато. Као да пре рата нисам стапо овде радио.

— Читао сам за станове који ће се градити за нас. Дошао сам у Београд и упас у ону исту предратну страшу. Многи други напустили су посао због малопрошности. Али, то је прошло. Остали су сами себи подигли кров над главом. А од разочарења није више било ни трага. Додуше, од рекорда сам још увек био далеки. Ни да помислим. Три месеца ударио сам главом о зид. Знаш и осећаш: све се изменило, и у теби се изменило, али ти у души некакав дар-мар. Најпре нам рекоше »материјала нема! Како то да схватим. Гледаш шта све треба да се подигне, а немаш чиме. Опет сам посумњао, али тад сам већ сам морао да пречистим са овим што је у мени. Помогло ми је и то што сам умео да читам. Па и ви. Јавили, помогли сте. Читам о плановима, гледам шта се ради и мислио сам како ће се све постићи када материјала нема, помоћне радне снаге такође. Кажем друговима — »Јорвава послас! Тешко да ће нешто да буде са сезоном. Не виде људи своје грешке! А грешило се брзот, много! Опет појединци почели да напуштају посао. Због лошег плаћања, због слабе хране. Ја сам остао. Једног дана читам новине. Веле, у грађевинској сезони не ваља организација, ма ло кадрова, лоше плаћање, лоша храна и тако редом. Мислим, ипак виде људи, гледају, осећају...

— Ето, тако је то почело. И све је испало некако неочекивано. Најпре смо сумњали, а после и ја и други видосмо: нису празне речи. Променило се и, ето, и дан данас стално се мења. Све је боље и боље. И храна, и стан и нови млади ученици.

— Јест, записано је на нормата. Некада ми нисмо знали са такве ствари. А ево, сада полако увиђамо, ја сам се већ сасвим уверио колика је корист

од њих. Тешко је с нама... Човек неук, тешко прима ново. А добре су ствари и они течјеви за неписмене, па и стручници. — Има и незгодних људи. Они старији. Видиш, хоће да могуће, да уради, а не уме. Тешко је то. Пре рата знало се: радиш и не мислиш. А сада су нова времена. Мораш да мислиш на посао. То му дође некако само од себе: знаш, више те газда не притиса, радиш за себе и за људе, за браћу, па мораш и да размислиш како најбоље да се уради. По староме, осећаш, не иде. А ново...

— Читаш, слушаш: Ударници по фабрику преслажу норму... И онда ти постепено свиће. Тако нешто треба да буде и код нас задара.

— И, ето, отпочело... Организација рада, кажу. Мало смо задоцнили. Досетио се најпре друг из Загреба. Најтеже је било да се отпочне; тешко је, а на тешкоћама се види ко вреди. Е, а после сам чуо за Јовановског из Скопја, па за Милентија Стаменковића из Ниша и Рада Вуковића из Прокупља. »А што не би и ми?« мислио сам. Помогли су нам другови из Фронта. Упитали »ко хоће?« Јавио сам се. Видиш, постигао сам 3,80.

Пренинуо сам Шкрбића питањем:

— Па јеси ли задовољан?

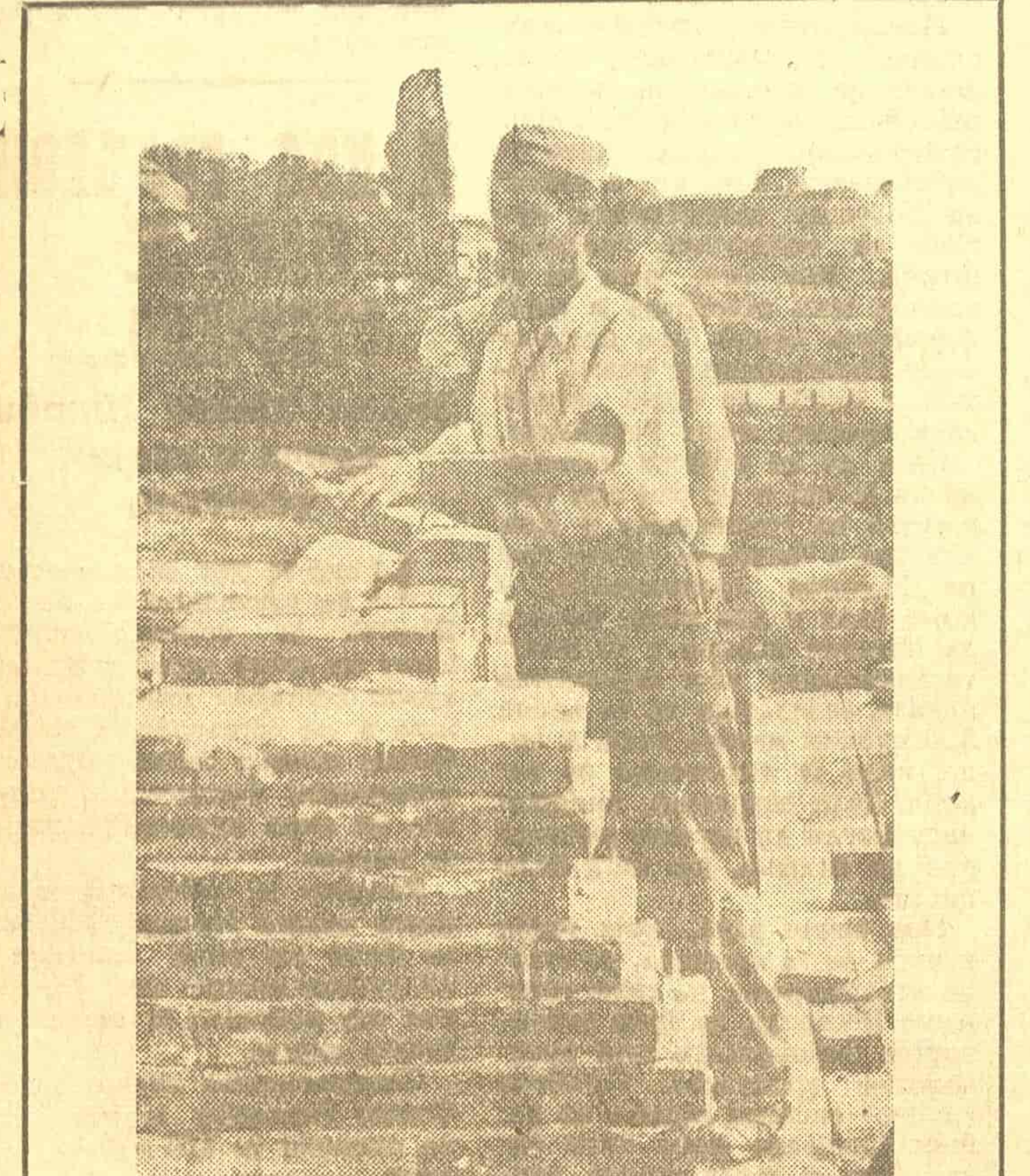
— Како да ти кажем! Свакако да јесам. То је почетак. Радници смо свега један сат. Били смо нервозни, није ми чудно. Али овакав начин треба да се усаврши. Треба радити мирније, сталоженије, хладнокрвније. У хладнокрвности је и снага. Можемо да покушамо да радим стално овако. Свих осам сати. А било би добро да се споје две групе. Да зидимо зид целом дужином. Најпре онај који посига мајстер, за њим два задара да ређају цигле и један који ће да их додaje. То би била прва група. За њом треба да иде друга. Опет онај што сила мајстер, па два задара и помоћник који додaje циглу. Или ће много брже и сталоженије. Покушајмо, јер ово треба да постане начин рада код нас. Сад јасно видим, без нове поделе посла нећемо моћи све да постигнемо на време, планово да остваримо... Али, главно је да се отпочело. Јасније је то што још увек има неспрежности и код радника и код руководства појединих предузећа. Не плаћају по Уредби, не воде довољно рачуна о радницима — човеку. Него, сада знамо и ми да за све постоји начин. Оно што не ваља нећемо више да примамо као у почетку. Негде нешто зашкрипи. Одмах на видело и лечи!

— Мислимо, почели смо да мислимо и на посао, на рад и на све... Ето, ја ти кажем, то ти је највећа добит. Напиши тако: грађевински радници почели су да мисле на посао, на усавршавање рада, то напиши...

— А пиши и о процентима. Дотле озбиљан, Шкрбић се широко осмехује, раздрагано шири руке...

— Не брини! Имаћеш свакога дана нове и боље бројке. Ето, и грађевинци су почели... А да станемо, ни не крај памети нам није!...

Б. ВУЧКОВИЋ

Зидар Шкрбић у борби за рекорд, за 3,80 кубина

Недавно одржан конкурс за репрезентативне зграде Новог Београда, веома је значајан не само по намени објеката који су били предмет конкурса, већ и по томе што конкурс обележава почетак изградње на левој обали Саве, што претставља крупан датум у развоју Београда.

Огромна ширина плавних терена на левој обали Саве треба да постане радилиште за изградњу Новог Београда. На историским токовима Саве и Дунава подиже се нов град, оличене радног полета наших народа и планске изградње на почетку наше прве Петогодишње. Велики Београд својим просторством и организованом градском целином треба да обједини обале Саве и Дунава, повезујући историски Београд са историским Земуном преко Новог Београда. Изградњом Новог Београда обележиће се почетак историје главног града ФНРЈ као културног и политичког центра заједнице наших народа.

Појам о изванредном положају Београда познат је више у причама и литератури, а мало као стварност коју би требало да осети сваки његов становник. Јер, оно што положај Београда чини изванредним то је однос његовог рељефа према обалама Саве и Дунава и просторству које се пред њим пружа.

Планирање и изградња Новог Београда повлачи и планирање читавог града

Расписани конкурс за репрезентативне објекте Новог Београда и за његов генерални план, обухвата логично повезивање историског Београда и Земуна са новим делом града који треба да се подигне на простору леве обале Саве. Самим тим, постаје актуелно планирање на реконструкцији данашњег Београда, чија се изградња и даљи развој никуом случају не запоставља на рачун новог града. Конкурсни радови показују да је изградња на левој обали Саве усгаври једна од етапа коначног генералног плана великог Београда, чије ће остварење започети већ са првим пијучима на темелима репрезентативних зграда на левој обали. Самим тим што се у сваком случају предвиђа премештање данашње железничке станице и свих железничких постројења којима је данас Београд приобално обавијен, у односу на новопројектовани градски управни центар на левој обали, Сава постаје градска водена магистрала која везује Нови са историским Београдом.

Град се слободно, без икаквих препрека железничког прстена, пружа на обале, и Београд коначно треба да добије свој пуни израз у изванредном природном положају, који у главном чине токови његових река. Овако замашним радовима, као што је премештање железничке станице, започела би реконструкција историског Београда. Из многих идејних предлога, који су на изложби приказани, очигледно је да на обалама Саве и Дунава претстоје огромни радови, међу којима поред саобраћајних и најважније спада и регулисање токова река и уређење београдског воденог чвора.

Приобалске градске терције на десној обали Саве постаће шетни булевар

Вода, као један од најважнијих елемената Београда, била је код приказаних пројеката мотив који оправдало врло често инспирише пројектанте, јер баш у том елементу лежи она особитост која одликује наш главни град. Није зато претерано рећи да је урбанистичко планирање токова и оперисање воденим површинама једно ново средство, један од нових елемената градске пластике, којима се поред чисто естетских и атрактивних ефеката постиже и неопходна инжењерско-хидротехничка регулација токова. Језера, бани и канали, вештачки рукавци и купалишта, отети од необузданих водених сокова, острвца у зеленилу по великим упроћеним воденим површинама, биће нови градски елементи који ће заменити водоплавне терене старог Београда. Приобалне градске терције оптерећене и данас неприступачне тешким постројењима железничког саобраћаја

и робног пристаништа, треба да постану шетни булевар. Кејови ће бити у зеленилу и преко њих ће се путем саобраћајних и лакших пешачких мостова повезивати стари Београд са новим.

Узајамна урбанистичка повезаност старог и новог Београда измениће слику данашњег града, која је тако хаотична и унакажена, нарочито код приступа у град са Саве и Дунава. Према пројектима на конкурс, потез од Калемегдана узводно Савом до постојећег железничког моста потпуно мења свој лик. На овом делу Сава треба да постане река која протиче средином града. Широки приобални зелени појас леве обале, проткан јавним објектима Новог Београда, биће хармонична целина са објектима републиканских министарстава и осталих јавних зграда које ће се саградити на огромним комплексима баре »Венеције«.

Упоредо са радовима на уређењу Новог Београда поставља се потреба етапног уређења водених токова. Необуздани водени токови Саве и Дунава, плавни терени на самом подручју града, високе воде и питање пловидбе стварају у хидротехничким проблемима Београда проблем воденог чвора који се у најкраћем времену мора решити, као и проблем железничког чвора. Водени чвор ће бити решен упоредо са етапима изградњава реконструкције великог Београда, док ће се питање железничког чвора решити изградњом и планским развојем града.

Овако капитално постављено питање Београда у вези са његовом реконструкцијом и ширењем на леву обалу Саве чини једну од основа за планирање новог града. Остали урбанистички проблеми, градски саобраћај и зелене зоне, чине недељиви комплекс који даје основа за ово планирање. Тако је постављена основа из које треба да се створи коначан план за уређење Новог Београда. Део на левој обали Саве треба да буде, насупрот данашњем граду, узор новог великог Београда, оличење наших планских стремљења, остварење и припрема свих савремених техничких тековина и принципа по којима се данас оснивају и стварају нови градови. Очигледно је да се баш тим принципима руководила већина пројектаната конкурсних решења.

Највећи део површине града, који се диже на левој обали Саве, намењен је објекти-

Двадесетпета фронтовска организација на Карабурми

Радничко насеље Карабурма има четири основне фронтовске организације. Једна од њих, 25 основна организација, не само да је најбоља на Карабурми, него и у читавом Другом рејону. Због својих успеха у раду она је до сад добила двапут предају Народном фронту Другог рејона. Јуна месеца, 25 основна организација примила је две прелазне заставице — једну као најбоља фронтовска организација у рејону и другу као најбоља на изградњи Вишњичке улице. Прошлог месеца поново је добила прелазну заставицу за најбоље резултате постигнуте у добровољним радним акцијама.

Двадесет пета основна организација има 440 активних чланова Народном фронту. Извршни одбор ове организације броји 12 чланова који раде сложено, што није случај у неким организацијама у којима сав терет пада на два до три члана одбора. Сада је одбор појачан укључењем активиста Фронта из предузећа. Захваљујући томе, многе тешкоће које је раније било теже решити, сада су отклоњене.

Како и шта ради 25 основна организација? Свакога дана одржавају се две до три читалачке групе, на којима се, поред прорађивања дневне штампе и Петогодишњег плана, објашњава грађанима значај радних акција. На тај начин грађанима се политички објашњава потреба учешћа у добровољним радним акцијама. Та-

ма који треба да обједине врховну савезну управу и администрацију са доминантним зградама Централног комитета КПЈ, Председништва владе и Народне скупштине Њихова међусобна урбанистичка повезаност и међусобни положај посматран са Дунава и Саве као и са дела старог Београда, треба да буде један од главних идејних мотива при урбанистичком уређењу града.

Са објектима савезних министарстава, преко пространих тргова и градских булевару формираће се репрезентативни центар новог града, који ће као такав бити и урбанистички нарочито наглашен. Изградња Новог Београда отпочеће у најскоријем времену изградњом Централног комитета КПЈ, Председништва владе и једног од репрезентативних хотела. Припреми теренски радови су већ у току. Остале површине на левој обали Саве предвиђају се за културне установе, зелене појасеве и спортске терене, који ће својим просторним пружањем повезивати површине намењене за становање. Предвиђа се изградња станбених површина за 200.000 становника. Питање станбених површина и начин како ће се третирали станбени блокови и становање уопште, заузимају један од исто тако важних проблема урбанистичких предлога за Нови Београд.

Изградња станбених површина за 200.000 становника

Непрестаним повећањем броја становника Београда, које ће из године у годину расти, даје изгледа да Београд у скорој будућности постане милионски град. Предвиђена је изградња станбених површина за око 200.000 становника. Станбени комплекси ће бити третирали најсавременије, уз коришћење најновијих техничких тековина. Остварењем плана индустријализације и електрификације, пружиће се највише могућности за практичну примену тих тековина. Поред

електричних саобраћајних средстава, градских и ванградских, предвиђа се да ће се на подручју Новог Београда све просторије и станбене, и административне и радне загревати из специјалних грејних центара, које ће доводе и остале просторе снабдевати топлотом исто онако како се данас путем инсталација користимо електричном струјом и водоводом. Смештени у широким комплексима зеленила, саобраћајно добро повезани са свим деловима великог Београда — станбени блокови ће пружити највеће удобности. Брзи градски саобраћај, површински и подземни, који ће функционално повезивати радне и станбене просторе као и просторе за одмор, разоноду и излете, учиниће да тако постављен саобраћај са минималним утрошком времена свадна простор великог Београда, чији ће преник са блиским издетиштима износити око 20 километара.

Пред каквом се огромном изградњом налази део Београда на левој обали Саве, може да покаже приближна култура станбеног дела Новог Београда која с обзиром на површину намењену становању износи око шест и по милиона кубних метара простора, што значи да на једног становника долази просечно око 32 кубна метра простора.

Огроман подухват на изградњи Новог Београда, која у скорој почиње, претставља значајан моменат не само у историји Београда као главног града ФНРЈ, него и у историји свих наших народа. Првим радовима на левој обали Саве отпочиње један од периода нашег првог Петогодишњег плана. Свакако је проблема изградње и реконструкције великог Београда и подизање новог, наставање се и остварити у нашим следећим Петогодишњем. Радни полет наших народа у планској изградњи земље најбоља су гаранција за остварење задатака, којим ће извршењем бити обележена епоха нове Југославије.

Зашто се не ограђују градилишта?

У овој грађевинској сезони у Београду се гради на много места. Скоро свака улица има градилиште, мање или веће. Али, свака улица, једновремено, закрчена је и прашњава. Зашто? Зато што није ништа учињено да се градилиште огради, да се оградни материјал.

Београдска градилишта су окружена разноврсним материјалом, често незгодно истовареним и неприступачним. А ти простори, на којима је материјал, необезбеђени су и далеко већи но што је потребно. Зато Београд често оставља утисак прљавог и неуредног града, а то би се могло отклонити.

Треба повести рачуна да се поступа што културније и да се негује што бољи стил рада.

УСПЕСИ И НЕДОСТАЦИ у раду фронтонских организација у Земуни

Месец јули означен је у раду Народного фронта Земуне завршетком радова на два објекта, као и отварањем једног новог радилишта. Улица Војводе Мишића иако се налазила у најлешем делу Земуне — Калварији — била је свазривана. Са 1368 радних часова улица је калдрмансана и оспособљена за нормалан теретни саобраћај. У Титовој улици број 40 и 42 за 732 радна сата испланирано је 478 квадратних метара терена. Испланирани терен претвориће се у парк.

Нова радна акција земунских фронтонца је исправљање бетонског гвожђа из срушених хангара. 180 фронтонца исправило је пет тона гвожђа, утоварило га на камионе и исто гвожђе истоварило по разним градилиштима у Земуну.

На рад су масовно излазиле Друга, Девета, Дванаеста и Трећа основна организација фронта. Као појединач најбољи је председник Треће основне организације Никола Ердељан. Он је на радилишту и пре и после подне, где ради на најтежим пословима бетонирања плочника. Иако већ у годинама, Ердељан је у својој организацији дао највише радних часова.

На радовима у месецу јулу, Пета и Осма основна организација показале су се слабија. Руководство ових двеју организација није успело да омасови одлазак фронтонца на рад. На местима где се ради није успостављена добра евиденција рада. Извештаји се не шаљу на време Градском одбору фронта Земуне, или се уопште не шаљу. Руководиоци ових основних организација треба да се угледјају на Прву основну организацију Фронта, која је у вођењу евиденције једна од најбољих.

На циглани „Дунав“ 162 фронтонца пренело је у недељу 15.0000 цегала. Управа циглане још није направила дрвене носаче. Она потпуно неплански искоришћавала добровољни рад. Људи носе на рукама мало цегала, при чему се прљају и цепају одела. Уместо да је 162 фронтонца пренело 50.000 цегала, управа се задовољава са 15.000.

Упоредо са овим радовима, Народни фронт Земуне организовао је по фабрикама 21 алфаветски тежај са 125 посетилаца. Од овога броја 4 тежаја су за грађевинске раднике на ливници, на циглани „Дунав“, за раднике на конфекцији „Иван Милутиновић“ и у фабрици „Телеоптик“. Фронт Земуне је организовао девет виших просветних тежаја са 90 посетилаца. Нарочита пажња посвећена је грађевинским радницима, када им је поклоњено 200 књига.

Шестомесечни план Народного фронта Земуне остварује се. Да би се задаци у месецу августу могли испунити, потребно је да Пета и Осма основна организација поправе своје недостатке.

Младен ГАВРИЋ

Рад на колектору код Ауто-команде

Недељни преглед доброволјних радова

У недељи од 27 јула до 3 августа радиле су доброволне радне екипе Народного фронта на многим радилиштима помажући на грађевинским радовима. У радовима су узели учешће и омладинске радне екипе формиране од омладинаца који нису могли да оду на друге радне акције.

Рејон	Учесника	Радних часова	Ископано земље м ³	Ископано шута	Пренето цигли	Сложено цигли	Нивелирано	Издвојено камена
I	747	1735	162	120	—	14.380	—	16
II	1473	2863	85	17	32.800	25.700	135	57
III	1963	4994	365	—	—	225.424	734	42
IV	2053	6336	84	—	—	256.380	310	15
V	767	3212	128	24	22.200	—	5260	—
VI	2229	5018	999	100	29.000	—	4174	—
VII	2647	9022	116	—	—	750.000	22	37
VIII	719	1829	188	—	64.590	52.550	183	—

Према постигнутим резултатима у недељи од 27 јула до 3 августа најбоље резултате је показао Седми рејон, који је дао највише радних часова, обухватио највећи број грађана, и имао добар ефекат рада. На другом месту је Четврти

рејон, који је такође имао добар радни ефекат и обухватио велики број грађана.

У Трећем рејону у недељне извештаје о доброволјним радним акцијама уводе се и акције на уређивању града, иако постоји засебна секција за уре-

ђивање града. То омета бољу евиденцију о доброволјним акцијама и правилну употребу доброволне радне снаге у грађевинској делатности, где је она најпотребнија.

Ради боље прегледности радова и обавештености грађана Градски одбор Народного фронта Земуне увео је једну корисну новину, коју би требало да, према могућностима, прихвате и други рејони. У Земуну се сваке недеље штампају плакати који се истичу на видним местима, и обухватају преглед недељног плана доброволјних радних акција.

У том плану су назначени грађевински објекти на којима ће и када поједине организације радити, колико је пријављено учесника итд. Ови плакати су веома практични, јер се према објављеном распореду управљају све организације које изводе своје радне екипе на рад знајући увек на ком објекту и ког дана треба да раде. Осим тога ови плакати имају и агитациони карактер.

Грађани Четвртог рејона убрзавају изградњу и обнову свога краја

На радилишту Дома културе и радничких станова, који се подижу у Четвртог рејону, у прошлу недељу било је нарочито живо. Грађани су у знатном броју изишли на радилишта, да би својим радом и залагањем убрзали изградњу ових важних објеката. Преко две стотине грађана радило је добровољно са пуно полета од шест до девет часова пре подне. Резултат рада је потпуно задовољно, јер су грађани поред рада на Дому културе успели да на радилишту радничких станова изведу нивелирајући терена, што је захтевало доста напора.

Основне улице организације организоване су у понедељак још масовније учешће грађана. По броју учесника једанаеста блоковска јединица Четвртог рејона била је на првом месту и потпуно је оправдано што је она недавно добила јавну похвалу од стране техничког руководства.

Треба истаћи, да техничко руководство на радилишту Дома културе и радничких станова, у прошлу недељу, није изи-

шло на радилиште, те су грађани због нехата руководства знатан део времена дангубили. Док сами себи нису одредили посао, Ако технички руководи-лац није могао да дође на радилиште, могао је бар послати палира који би одредио врсту посла, те се не би догодило, ка што је то било, да осам радних

снага из осме јединице пуни сламарце сламом, уместо да се лати неопходнијег посла. Јер, кад већ грађани полазе да добровољно раде, онда је несумњиво на техничком руководству дужност да ту преко потребну радну снагу правилно и корисно искористи.

Драгић Р. ВЕСКОВИЋ

Масовна радна акција у Седмом рејону

У Раковицу је била пристигла велика количина грађевинског материјала коју је требало сложити да би се обезбедио истовар нових количина. Народни фронт Седмог рејона организовао је 3 августа масовну радну акцију. Грађани Седмог рејона су прихватили ову акцију, што се види по масовном изласку и по великом радном елану.

У Раковици је 1.200 грађана сложило 701.000 цегала и 9 и по кубика грађе. Група од 21 фронтонца која је радила

на слагању цигли у Народном одбору Седмог рејона сложила је 21.000 цегала. Радило се од 6 часова изјутра до 9.30 часова.

Насеље Чукарица, иако је најудаљеније од места радова извело је на рад највише грађана. Од основних организација највише грађана извела је друга основна организација са Чукарице. На овој акцији видела се, као и много пута до сада, спремност грађана да помогну остварење Плана.

М. Рајић

ПРОПУСТИ КОЈИ КОЧЕ НАПРЕДАК ПРОИЗВОДЊЕ

Недовољно залагање за снабдевање радника

На Трећем пленуму Главног одбора Јединствених синдиката Србије и на годишњој скупштини Месног синдикалног већа констатовано је да синдикалне организације и управе предузећа односно управе нису посветиле довољно пажње свакодневним потребама радника и намештника: снабдевању, станбеним проблемима, исхрани итд. Оне нису схватиле да од правилног решења и задовољења основних потреба радника и намештника у многоме зависи успешно остварење нашег првог Петогодишњег плана.

У свакодневном старању за раднике и намештника посебно место заузима питање исхране, а самим тим и рад радничко-намештеничких мензи и народних ресторана, у којима се данас храни око 15% од укупног броја радника и намештника Београда и Земуне.

Иако су радничко-намештеничке мензе и народни ресторани, у поређењу са прошлом годином, донекле напредовали, ипак у њиховом пословању има још увек крупних недостатака, које треба што пре отклонити. Извесне објективне тешкоће (мале и недовољне просторије, недостатак инвентара, недовољна финансиска средства итд.) знатно отежавају рад, али те тешкоће не смеју бити вечити изговор за недовољно залагање, слабу организацију и слаб рад руководства.

Слабом организацијом нарочито се истичу мензе грађевинских предузећа. Економи мензи препуштени су често сами себи, не добијају на време превозна средства за довоз намирница итд. Главни разлог слабог рада је тај, што управе предузећа и управни одбори подружница не пружају довољно помоћи нити контролишу руководство мензи.

Да би се решио проблем исхране грађевинских радника, на иницијативу Грађевинског одељења Извршног одбора организован је централна служба исхране за сва грађевинска предузећа, а при Грађевинском одељењу формиран је савет за исхрану грађевинских радника у коме се налазе и претставници Месног синдикалног већа, Месног одбора грађевинара и претставници најважнијих подружница.

Велики недостатак у раду радничко-намештеничких мензи је слаба организација снабдевања. Кривицу за то сносе углавном економски мензи. Одељење трговине и снабдевања Извршног одбора обезбедило је прописане количине контролираних артикала. Међутим, економи мензи у већини случајева ограничили су се само на та следовања, а мало су учинили да храну у мензама побољшају набавком слободних вишкових контролираних намирница (меса, масти, сланине, шећера итд.). Редак је случај да се мензе снабдевају поврћем непосредно од произвођача, иако у околини Београда има више добро организованих радничко-намештеничких колектива и државних пољопривредних газдинстава. Још је рећи случај да су управе мензи организоване у својој режiji обраду башта, на који би начин добијале свежије и јевтиније поврће, што би свакако утицало и на квалитет и на цену хране.

Административно и благодјелничко пословање по појединим мензама и народним ресторанима још увек је прилично несређено. Њега у довољној мери не контролишу ни управе предузећа ни управе подружница. Да је било довољно контроле не би дошло до проневере у мензи „Југоштамп“. Градско угоститељско предузеће још није начисто с тим колика је зарада ресторана односно мензе „Такво“, јер пословање мензе још није потпуно одвојено од пословања ресторана.

Дневна евиденција о утрошку намирница и дневна калкулација цена не води се у свим мензама, а често се саставља одока и за неколико дана унатраг. Да је руководилац мензе на циглани „Македонија“ водио дневну евиденцију о утрошку намирница, не би се десило да до 20 јула потроши количину масти предвиђену до краја месеца, услед чега је био принуђен да кува на сувој сланини, те је квалитет хране морао бити знатно слабији. Последице тога су биле да су радници почели у великом броју да напуштају мензу.

Капацитет мензи и народних ресторана или није довољно искоришћен (мензе грађевинских предузећа) или се пак у мензама храни већи број људи него што дозвољавају просторије и технички уређаји мензи (народни ресторан Градског угоститељског предузећа у Нушићевој улици). У првом случају повећавају се режиски трошкови те је храна скупља, а у другом, преоптерећење капацитета иде на штету квалитета хране и општих хигијенских прописа.

Хигијенски услови у радничко-намештеничким мензама и народним ресторанима нису задовољавајући, што мањим делом долази услед недовољних просторија, а већим делом услед недовољног заузимања руководства. Како су усмене примедбе и опомене до сада слабо помагале, требало би да народне власти приступе кажњавању одговорних руководиоца.

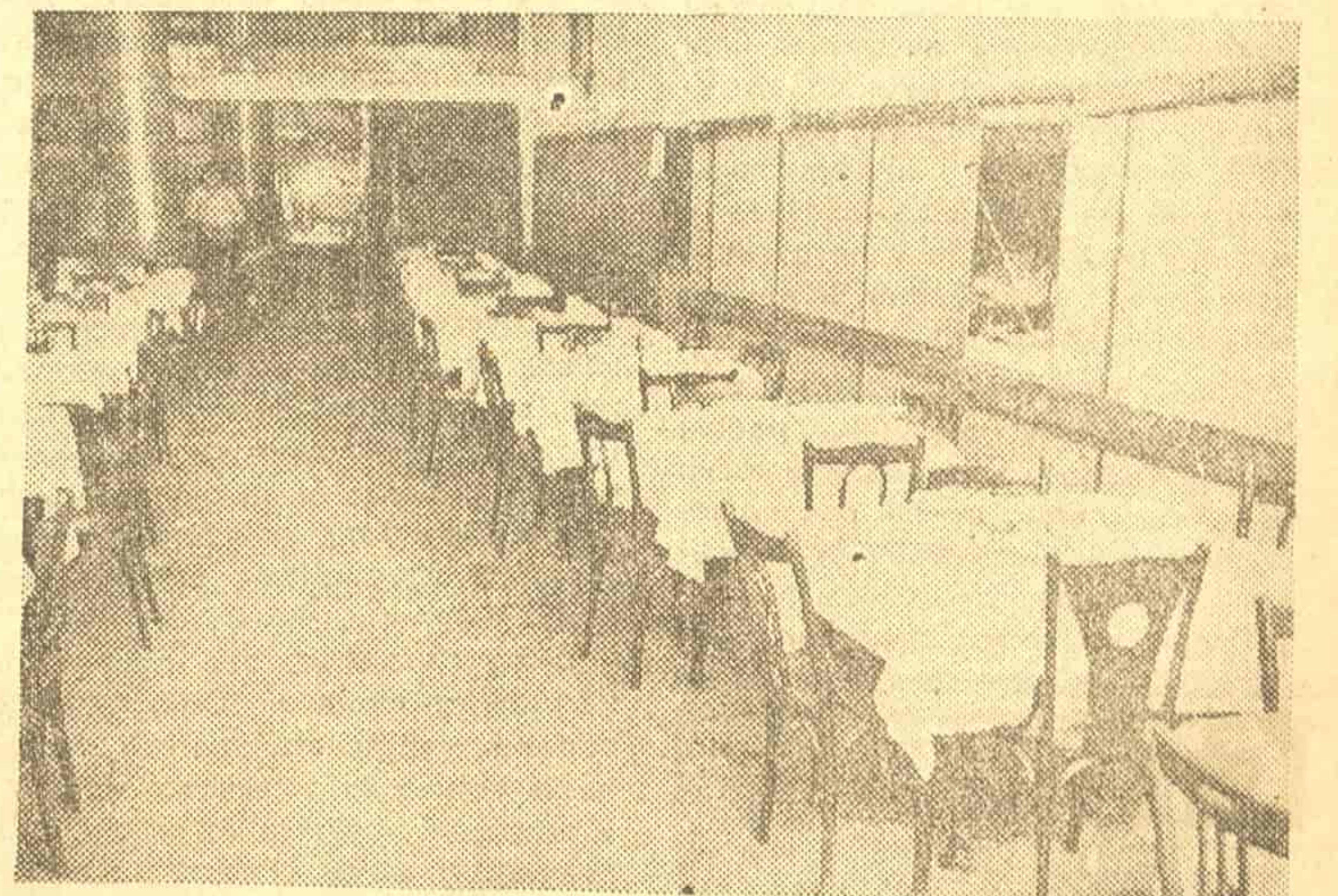
У досадашњем раду знатне тешкоће је задавало нерешено питање руководства и власништва радничко-намештеничких мензи. Још увек има око 30% мензи које су под руководством управних одбора подружница, а које управе предузећа нису хтеле да преузму, изговарајући се да им је потребно наређење више оперативног руководства и да питање исхране радника и намештника није ствар управе предузећа, већ народних власти и синдикалних организација. Није потребно под-

вучати да оваква предузећа и установе нису пружале мензама никакву помоћ, тако да су оне биле без икаквог руководства и контроле, као што је до скоро био случај са мензом Железничке станице у Београду, где је једно лице било и управник, и економ и књиговођа и једина „контрола“ пословања. Карактеристичан је случај бившег руководства предузећа „Југоштамп“, које је мензу преузело од задруге, а затим такође без управног одбора подружнице формирало „управни одбор“ мензе, тако да у ствари у раду мензе нису имали увид ни предузеће ни подружница.

Одлуком Министарства трговине и снабдевања ФНРЈ ово питање је решено, те су управе предузећа и установе, по правилу, дужне да оснивају радничко-намештеничке мензе и да њима руководе. Исто тако, довољно је утицати на рад радничко-намештеничких мензи и друга одлука Министарства трговине и снабдевања ФНРЈ о организацији службе радничког снабдевања код свих предузећа савезног значаја, као и оних предузећа републиканских значаја које одреди Министарство трговине и снабдевања Народне Републике Србије.

Синдикалне организације треба да настоје да се горње одлуке спроведу у живот и да пруже пуну помоћ управама предузећа и установама око организације и руковођења мензама, како би се исте што боље развијале, побољшале квалитет и снизиле цене хране.

Велимир ЦАКЕЉИЋ

Менза Градског угоститељског предузећа у Стаљинградској улици

КРИТИКЕ ПРЕДЛОГА

У броју 138 од 18 јула објавили смо допис Зорке Марковић, у коме се говори о спекулисању кочијаша приликом превоза дрва и угља. Иако је превоз максимирани, кочијашу су превозили дрва и угља по много скупљој цени.

Народне власти спречавају спекулације у освајачком пословању. По свим дрварама органи рејонских отсека за спекулацију и органи Уреда за цене врше контролу. Број спекулација је сваког дана све мањи. За последње три недеље ухаћено је свега седам до осам кочијаша који су превозили дрва и угља изнад максимираних цена.

У броју 138 од 18 јула објавили смо допис Владимира Жи-

ванчевића, у коме се критикује уређење Сеначке пијаци. Пијаци је нова, сами грађани Седмог рејона су је лепо уредили, а на њој стоје старе прљаве и нехигијенске тезге.

Комунално одељење у сагласности са Одељењем трговине и снабдевања ових дана разматра питање какавних нових хигијенских тезги.

У броју 138 од 18 јула објавили смо допис о грађевинском материјалу који је смештен у Московској улици и који омета саобраћај.

По овом питању још ништа није учињено. Материјал још увек лежи на улици и омета саобраћај.

У броју 139 од 25 јула објавили смо у рубрици „Грађани предлажу“, предлог Величка Ђакловића о двоструком коришћењу трамвајске карте.

По том питању је већ расправљано у Управи градског саобраћајног предузећа. Управа сматра да би то заиста било врло потребно и корисно, али за сада је то неизводљиво. Наиме, државна штампарница није у могућности да штампа обе стране трамвајске карте због преоптерећености послом. Чим се капацитет штампарнице појача приступиће се штампању обеју страна трамвајских карата.

У броју 139 од 25 јула објављен је допис о уклањању бункера којих још увек има усред града. Многи бункери су досад уклоњени, али бункери крај бивше Југо-банке још увек стоје.

Грађевинско одељење Извршног одбора које је надлежно за уклањање тих бункера, није ништа предузело. Комунални одсек Трећег рејона, под чију дн-

релтну надлежност спада ова зграда, чека налог за уклањање бункера.

У броју 139 од 25 јула објавили смо допис Д. Петровића о томе ко треба превентивно да зна нове називе улица.

У Управи градског саобраћајног предузећа одржавају се с времена на време саветовања са кондуктерима, нарочито новим, на којима се кондуктерима објашњава како најбоље да науче нове називе.

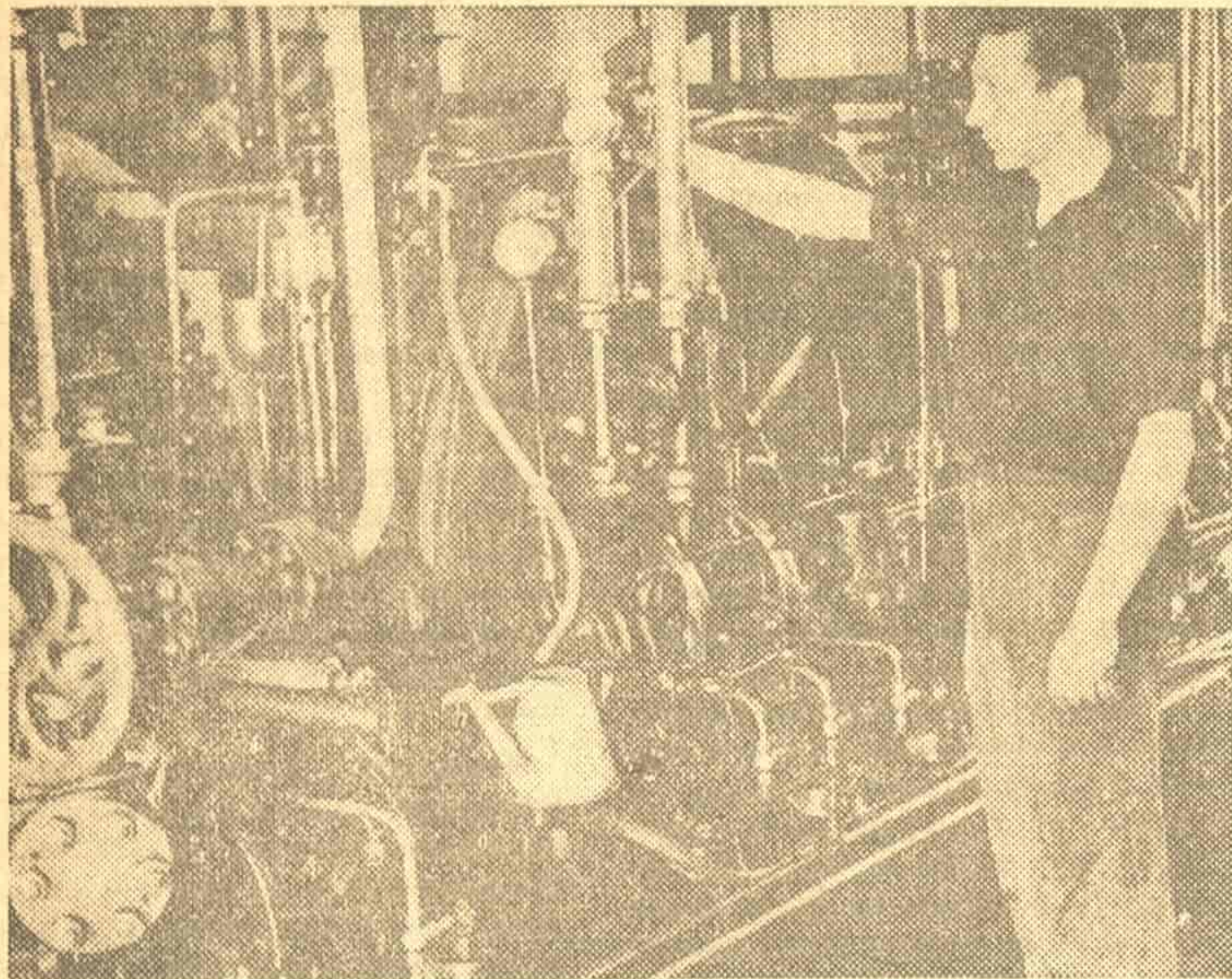
У броју 138 од 18 јула, на страни број 6, донели смо каталог у продавницама куваног кукуруза. Продавци куваног и печеног кукуруза нису водили рачуна о чистоћи производа које продају и прљави су отпацима улице.

Одељење унутрашњих послова Извршног одбора забранило је продају печеног и куваног кукуруза по улицама. Трговци могу обављати само овлашћена лица и то на пијацима и другим местима које одређује Саобраћајна милиција.

КРОЗ НАША ПРЕДУЗЕЋА

УЧЕНИЦИ У ПРИВРЕДИ НА ЛЕТО ВАЊУ

У фабрици „Унион“ производи се киселина

Поред компресора за угљичну киселину

Велике конструкције мостова, радови на Омладинској прузи, радови по фабрикама, централама, сви радови са гвоздејем, без швајсарата немогући су. На местима где се подижу мостови блиста преко ноћи плавичаста светлост швајс-апарата.

Радови стају. По градилишту се узурјано трчи и пита: „Шта је? Зашто?“ И следи кратак одговор: „Нема киселина!“ Његово значење знају сви. Киселина покрива швајс-апарате, киселином се сагорева гвоздеј, помоћу њега се спајају делови конструкција. Његова употреба је свестрана.

У малој земунској фабрици „Унион“ производи се овај толико потребни гас. Машине и људи такође ни из чега добијају племенити гас који ће на нашим градилиштима имати тако широку примену. Сировина за добијање киселина, једина сировина, је обичан ваздух. Дуг је процес којим се из ваздуха издваја киселина. Најпре торњеви са масном содом, затим вентилатори, компресори, трен-апарат, газометар и, најзад, челичне боце, које се пуне готовим киселином под притиском од 150 атмосфера.

Једна челична боца са запремином од 40 литара садржи 6 кубика киселина, таман онолико колико је потребно једној средњој радионици за четири дана рада са швајс-апаратом.

Фабрика „Унион“, поред киселина, производи и угљичну киселину. Из сагорелог кокса добија се угљен-диоксид који се, пролазећи кроз производни процес, прерађује у угљичну киселину и пакује у челичне боце. У употреба угљичне киселине је разноврсна. Она има примену при производњи сода-воде, при спремању безалкохолних пића, у индустрији шећера, амонијака и вештачких минералних вода.

Радни колектив „Унион“ је мали, али рад који он обавља показује сву вредност људи запослених у предузећу.

Дрејерски радник Александар Шетало проглашен је у првомјесном такмичењу по трећи пут за ударника. Ово часно звање освојио је залажући се на оправљању киселин-боца. Јосип Јоксимовић такође је три пута ударник. Он је много учинио да се производња угљичне киселине повећа.

Норме су она основа по којој су проглашени за ударнике Шетало и Јоксимовић. А резултат њихових залагања видеће се и при латимичном погледу за план производње. За првих шест месеци план је био испуњен већ до 15 маја. Залагање и успеси у првих шест месеци рада гаража су да ће укупни задаци прве године рада по плану бити испуњени од стране радног колектива предузећа „Унион“ не до 1 јануара, већ до 1 новембра 1947 године, како обећавају сви радници овога предузећа.

У другој половини радне године значајне су обавезе радника из одељења угљичне киселине. Они су се обавезали да ће повећати уштеду код потрошње кокса за 10%, мазива за 5% и електричне енергије за 3%. Ове обавезе у месецу јулу су биле у потпуности испуњене. Драгоцене количине потребног кокса сачувале су.

Поред ударника Јоксимовића и Шетала својим преданом радом истичу се Иван Шоштарих и Јосип Шмелка, који су на последњој синдикалној конференцији награђени новчано.

Радни колектив предузећа „Унион“, његови ударници, награђени и ненаграђени радници својим залагањем помажу правилан рад у низу других предузећа и индустрија. Количине киселина, које се производе из дана у дан, су све веће. Више неће бити застоја на градилиштима због недостатка киселина. Радници „Унион“ кроз такмичење осигураће довољне количине овога гаса.

М. Г.

На Палићу крај Суботице одмара се 86 ученика у привреди

Сјам се возова који су у топлим данима пре ралића, показали са београдске станице. Намиричане даме, господица са несесерима, спаваћа копа.

Богати људи одлазили су на летовање.

Радници на летовању! Да ли је ико од њих могао машар да помисли на тако нешто? Још мање — ученици у привреди.

Пошао сам у Суботицу пре неколико дана. Са железничке станице су кренула два воза: један са омладинцима на Омладинску пругу, а друга са ученицима у привреди на море.

Да, са ученицима у привреди су пошли на летовање. И то плаћено.

Другија, наша стварност.

Суботица! Град на потпуно равном платоу. Његовим улицама можеш сатима да идеш. Нигде краја.

И Палић је на равном платоу. И његовим улицама можеш сатима да пролазиш. Само што то нису улице као оне у Суботици. Тунели од зеленила које дивно мирише. И језеро, са плавом водом која потсећа на море.

Овде су богати људи подигли раскошне виле да се одмарају.

Данас — данас сам видео натпис на једној згради у Палићу:

— Радничко одмаралиште.

Данас сам видео малу пионирску заставу пред једном вилом.

Пионери на летовању.

Данас сам видео у плавој води језера и по стазама парка раднике — ударнике и...

У ученике у привреди на летовању.

Наша, велика стварност.

Стигао сам у подне до барака у којима станују ученици у привреди. У овом одмаралишту пожарничког синдикалног већа сада се у другој смени напизи 86 оченика, из свих крајева наше земље. Само из београдских предузећа има их око 50. Све ове ученике послао је Главни одбор Јединствених синдикаста на бесплатан, једномесечни борасак.

Нигде ниједног. Тек после дугот тражења, нашао сам их — једну групу у води, другу која игра футбол и трећу у дебелој хладовини дрвећа.

— Па како је, другови?

— Како што видиш. Одмарамо се.

Дуго сам разговарао са неколико малишана из Београда. Причали су ми о свом животу.

Ученици у привреди на купању на језеру Палић

Ето, први пут, откада знају за себе, отишли су из свог града и то на летовање. Добро је овде. Сасвим добро. По читав дан проведу на купању. Само кад пиштања засвира за јело скупе се крај стола. А пиштања свира пет пута дневно.

— Огладиш се, знаш, вода нас испије, весело каже један ученик.

Кроз бараке ме је провео командир Јовица Ервачиновић, ученик за кино-аператера у биоскопу „Звезда“. Уздуж, крај зида, један поред другог, поре-

ђани су кревети. Многи од ученика су полегали и читају новине. У углу двојица играју шах.

— Када је време лепо, нема нише, обично спавамо напољу, каже, Јовица Ервачиновић.

Распитивао сам се код неколико њих како пролазе дан. Рекли су ми: „Ништа не ради, ма, само се одмарамо.“

Добро је то. Али, можда би било потребно организовати свакога дана по сат-два културно-просветног и политичког рада. То није много, а користило би им доста. Повед тога, крај предавања, рецимо о Петогодишњем плану, која би се одржавала једанпут недељно, ученици би се упознали са задацима који стоје пред њима. Треба ипак нешто родити, и ако се налазе на одмору.

Отишао сам предаваче. Једна за другом, групе су се враћале с купања. Сунце је зашло за дрвеће у парку, а плава вода у језеру постала је сасвим мирна. Осећао се још јасни мирни цвећа.

Само две године после рата. Ученици и ученице у привреди на летовању.

У време када још увек немамо довољно одела, хране. У време када се чине огромни напори за остварење Петогодишњег плана!

Душан СЛАВКОВИЋ

ВАЉКАСТА ЛЕЖИШТА МОГУ СЕ ИЗРАЂИВАТИ И КОД НАС

ПРОБНА ВОЖЊА КАМИОНА ДОМАЋЕ ИЗРАДЕ

Пре извесног времена, пет камиона, који су направљена код нас у Индустрији мотора у Раковици, кренуло је на пробну возњу кроз нашу земљу, како би се испитао квалитет њихове израде.

Камиони су превалили преко најразличитијих терена. Нарочито су бирани путеви са пуно успона, кривина као и путеви за фину и латану возњу; путеви одлични за изнуривање аутомобила.

У првим етапама камиони су под пуним оптерећењем преплавили преко 50 километара на сави, а по путевима са кривинама и успонима по 35 километара на сат. Камиони су са лакоћом прелазили преко најтежих терена и показали су се као врло подесни за прелазе кроз оштре кривине без реверзирања.

Сва посматрања вршена су петоструко, тако да се за добре особине камиона не може говорити као о некој случајности.

У овој пробној возњи треба нарочито истаћи да су се испитивале три врсте ваљкастих лежишта, први пут израђених код нас. Због недостатка свих трију врста лежишта постојала је могућност да се монтажа камиона не изврши. Видећи у каквој се опасности налазе, пословања машинског одељења, потражио је узроке и са одобрењем за материјал од заводског инжењера у сарадњи са радницима Ивановом Јовановићем, Драгославом Стокићем и Ностом Пуцићем израдио је пробне ваљкасте лежишта.

Са израдом ових ваљкастих лежишта решен је један крупан проблем и тиме доказано да и ми можемо у нашој малој индустрији радити важне делове које смо раније добављали из иностранства. Вредно је напоменути да су многи стручњаци раније тврдили да се код нас не могу израђивати ваљкаста лежишта. Сава СТЕВАНОВИЋ

В. Ф.

ВЕСЕЛО ДЕТИЊСТВО НАШИХ НАЈМЛАЂИХ

КАКО ПИОНИРИ ПРОВОДЕ ДАНЕ У СВОМЕ ГРАДУ

На врху Кошутњака, на месту уоквиреном дивном шумом, од руинираних павиљона, начињен је град, прави првакати град за наше најмлађе. Пионери Београда добили су још једно место за одмор, учење и забаву.

Изглед пионирског града је необично леп и интересантан. У њему се налази већи број малих кућа, грађених у живописном и различитом стилу. У шест павиљона са великим и светлим собама, смештени су кревети за оне који овде проводе лето. Све куће имају електрично осветљење, купатило и остало. Поред ових павиљона у центру града налази се велика сала за биоскоп и позориште са око 800 места. Одмах до ње је трпезарија, која је украшена сликама наших познатих уметника. Око зграде налазе се три тераса. На једној од њих је вибањак, на другој водоскок, док трећа тераса има неколико гарнитуре плетених столова и столица. У приземљу ове исте зграде смештени су тушеви и просторије за спремање малих уметника пред наступ на сцену.

У једном посебном павиљону је штаб пионира. У истој згради налази се и неколико других соба у којима су смештене разне минијатурне радионице. Пионирска штамарија располаже са три машине за штампање типа „Бостон - Мирон“. Овде се пионери, под стручним руководством упознају са радом штамарија. Већ сада је у пројекту штампање новина пионирског града. У осталим собама ове зграде налазе се ташнерска радионица, велики дребанк са бор-машином са свим алатом који је потребан за прецизну механику и фото-секција која располаже апаратом за снимање и уређајем за изазивање филмова.

Под стрехом једног од павиљона су минијатурне радионице — ковачница, столарска, лимарска и зидарска радионица са свим потребним алатом за рад у њима. Читавица са библиотеком налази се на улазу велике позоришне сале. Поред њиха и часописа ове су и ормани у којима су смештени рељефи разних прича. Сваки павиљон у којему спавају пионери има већи број играчана (шах, домино, не љоти се човеке итд.) књига и новина. У једном делу града уређено је позориште лутана под ведрим небом.

У кругу града, око павиљона, израђена су два физкултурна терена, један за старије пионире који има терен за одбојку и кошарку и други за млађе пионире на коме се налазе класичне, бубњеве по којима пионери ходају, стрелиште, љубашке, узета за пењање, песак за

игру итд. Поред тога, за развоју пионира донета је једна велика вртешка. Пред улазом у велику позоришну салу направљен је минијатурни светлионик, иза кога су постављене макете брода „Београд“, неколико малих бродова и један брод за вађење потопљених објеката. У минијатурним фијаскерима, које вуку пониири, пионери се шетају кроз град.

Један дан у граду Сада се у граду налази трећа група од 280 пионира на одмору од 15 дана. Две раније групе летовале су, иако град није био потпуно довршен.

Како проводе један дан пионери који се налазе у граду на летовању? У пола седам изјутра трубе објављују устајање. После јутарње гимнастике

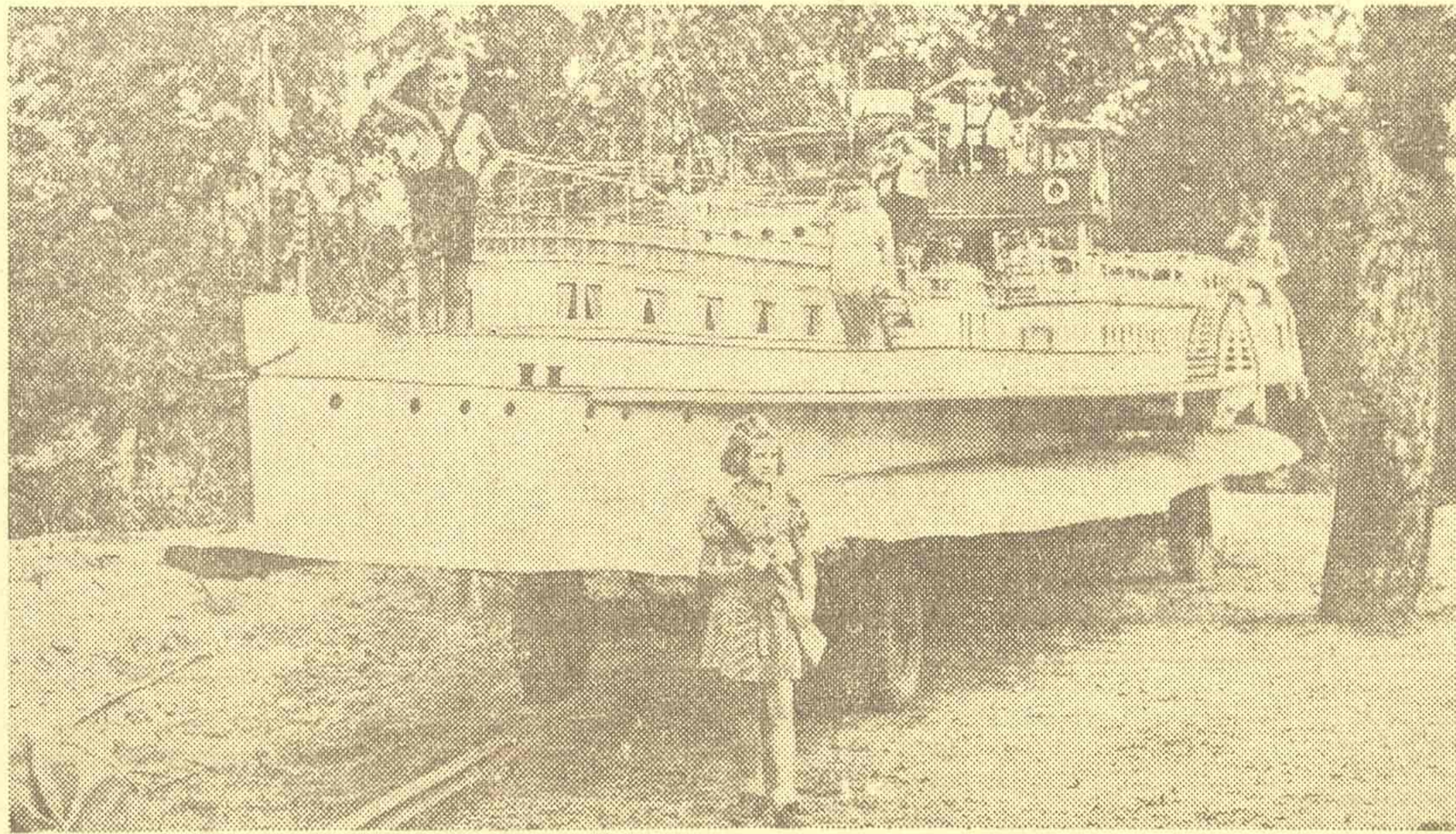
постројене чете, са заставама на челу, одлазе на читање дневне заповести. То је један од најсвечанијих момената у граду. Начелник сваке чете рапортира начелнику одреда о стању у својој чети: — Колико је пионира из његове чете устало, колико се њих није умилло, колико се њих обулило итд. Затим се диже застава на јарбол и похваљују најбољи пионери у току прошлог дана. Исто тако, истичу се и пионери који су прошлог дана били најгори.

У 7.30 часова је доручак. До 9 се уређују собе, после чега се одлази на разне кружоке за које су се пионери сами определили. Постоји већи број кружока, као што су историски, цртачки, биолошки, драмски секција итд., на којима држе

предавање пионирски руководиоци и стручни наставници. У 10 часова је ужина. До 12 сати по четима су читалачки часови, на којима се читају разне приче и бајке. Пред сам ручак иде се на гуширање.

После ручка у граду завлада мртва тишина. Сви пионери спавају до 15.30 часова. Иза ужине програм је различит. Иде се на излете, играју се разне игре, забавља се итд. Вечења је у 19 часова. До спавања обично се пале логорске ватре.

Тако проводе наши најмлађи лето у свом граду. Ускоро ће добити још једну новину: Народна омладина Београда предаће им као свој дар израђену Пионирску пругу.

Пионери на лађи

ПИСМА Уредништву

УРЕЂЕЊЕ ГРОБЉА ЖРТАВА ЈАСЕНОВАЧКОГ ЛОГОРА

Крај Дунава, поред саме куле Небојше, налазе се четири ископана рова у којима лежи око 500 лешева, жртава јасеновачког логора. Ти лешеви су допловили Савом у Дунав одакле су их људи вадили. Да се лешеви не би распадали, сакраћени су у четири ископана рова. Ровови су затрпани, направљене су хумке.

Од уређења тих ровова прошло је већ доста времена. Данас, на хумкама под којима леже невине жртве, расте густ коров, по коме шетају и брсте козе. Крстови су поломљени, нишчупани, а од цвећа по гробовима нема ни трага.

Иако је ургирано неколико пута код надлежних власти, нико се није постарао да гробове уреди.

Било би потребно што хитније уредити заборављене ровове. То би могао да учини Фронт или АФЖ Првога рејона. Сваки грађанин би радо изашао да уреди гробове невиних жртава, који су пали као жртве фашистичког зверства.

Петар ЈОВАНОВИЋ
Књажевачка број 15

ЗАШТО СЕ НЕ ОДРЕДЕ ЦЕНЕ КОСТИМИМА ЗА КУПАЊЕ

Чим је настало топло време немајући много времена, ушао сам у прву радњу са костимима за купање у излогу и ку-

пио вунене гаћице за 248 динара, рачунајући да су цене свуда исте. Али, преварио сам се. После куповине опазио сам да има гаћица од 200 до 250 динара. Месеци дана касније наилазио сам на још јефтиније.

Једио сам се што, ето, „не умем да се снађем“ при куповини, али сам касније видео да се то моје „несналажење“ не односи само на цену, већ и на квалитет.

После првог купања моје купаће гаћице биле су изрешетане, као куршумима.

Исти случај десило се и многим из мога друштва. Па кад већ то није мој усамљен случај, разматрам да би требало ма шта предузети да се максимирају цене

Стенице
Играмад убија га гаранцијом
ЦИЈАН-ПЛИНОМ ЗАВОД
-ХЕМИКУС-
42-229
К. О. П. О. Н. И. Ч. К. А. Л. А.

Осмивање центара за сакупљање жениног млека у Београду

Органи расподеле још нису потпуно схватили свој задатак

За живог и напредовање новорођенчета и младог одојчета од највећег је значаја мајчино млеко. Дете се у мајчиној утроби храни њеном крвљу, а чим се роди природа је спремила савршену храну за дете у мајчиним грудима. Мајчино млеко располаже са свим хранљивим састојцима, који су детету за живот потребни. Сем тога, садрже и извесне састојке који помажу варење, појачавају отпорност тела и штите га од болести. Дете кад се роди има још недовољно развијен прибор за храњење, па му је потребна храна коју ће моћи лако да свари и потпуно да искористи.

Новорођенчад и одојчад, која су ма на ког разлога изгубила мајчино млеко због тога што је мајка при порођају умрла или тешко болесна од отворене туберкулозе или друге болести, изложена су великој животной опасности, ако им се не обезбеди, бар у првим данима и недељама живота, женино млеко.

За ову децу народне власти су организовале домове за одојчад, који су тако уређени да одговарају свим захтевима савремене хигијене одојчади. Ипак, све то не може да обезбеди правилно напредовање и живот штићеницама, ако ове установе не располажу неопходном количином жениног млека за неопорну и слабу децу новорођенчад и одојчад. Да би се обезбедио овај по живот одојчади тако важан чинилац, сваки дом за одојчад прима и извесан број мајки дојиља са дететом под свој кров, које поред тога што хране своју децу, вишак свога млека дају заводу, односно дому за исхрану друге деце.

Искуство је показало да количина жениног млека, добијеног од домских мајки дојиља, није довољна за потребе децијих болница и клиника, где често живог тешко оболелог одојчета зависи искључиво од тога да ли ће се дете хранили жениним млеком. Исто тако, има случајева када је за дете, које болује од поремећаја органа за варење а које се лечи у родитељској кући, једини спасоносни лек женино млеко.

Да би се помогло здравственој угроженој одојчади Београда и обезбедила потребна количина лековите хране — жениног млека, Министарство народног здравља Народне Републике Србије решило је да се у Београду оснују центри за сакупљање жениног млека, које ће се првенствено давати домовима за одојчад и децијим болницама. Ако се подмире потребе домова за одојчад, вишак млека ће се издавати за децу у породицама по лекарском рецепту. За организацију и рад ових центара дало је Министарство народног здравља Србије све потребне инструкције и издејствовало је од Министарства трговине и снабдевања одлуку, да Градски и месни народни одбори, на чијој територији буде Министарство народног здравља организовало центре за прикупљање и расподелу жениног млека, издају мајкама дојиљама, које добровољно дају своје млеко за здравствено угрожену одојчад, рационалиране намјернице по потрошачкој карти Р-1 и још посебне месечне додатке рационалних намјерница, на основу лекарских потврда, да заиста дају дневно одређене количине жениног млека.

Одељење народног здравља Народног одбора града Београда основало је 4 центра за сакупљање жениног млека и то: у Дому за одојчад и малу децу у Звечанској улици број 7, у Дому за одојчад и малу децу у Краља Милутина број 62, у Децијем диспанзеру на Булевару Црвене армије број 235 и у Децијем диспанзеру у Радничкој улици број 72а.

Свака мајка дојиља, која жели да помогне угроженој одојчади давањем свога млека, треба да се пријави у свој рејонски Дециј диспанзер, где ће дециј лекар утврдити да ли је она способна из здравствених разлога да даје своје млеко другом детету. Нарочита се пажња поклања млечности дојке, као и томе да мајка давалац млека не болује од туберкулозе или полних болести. Чим Дециј диспанзер утврди да је мајка дојиља способна за давање млека, спутује је у центар за сакупљање жениног млека који је најближи њеном стану. У Центру се води о сваком даваоцу млека здравствени лист и евиденција о датим количинама млека. Свака мајка дојиља даваоц жениног млека, примиће као накнаду за дато млеко по 100 динара за један литар. Мајке

даваоци жениног млека које редовно дају своје млеко ако су бар 20 дана у месецу свакодневно давале извесне количине млека имају право на Р-1 карту, као и на посебни месечни додаток у шећеру, зејтину, млеку, брашну и гризу, према томе, које количине млека дневно дају.

Мајке дојиље које буду дневно давале до 250 грама млека примаће као посебни месечни додаток 750 грама шећера, 500 грама зејтина, 15 литара млека, 1000 грама брашна и 500 грама гриза.

Мајке дојиље које буду дневно давале до 500 грама млека примаће као посебни месечни додаток 1000 грама шећера, 500 грама зејтина, 15 литара млека, 2000 грама брашна и 500 грама гриза.

Мајке дојиље које буду дневно давале до 1000 грама млека примаће као посебни месечни додаток 1000 грама шећера, 1000 грама зејтина, 30 литара млека, 4000 грама брашна и 1000 грама гриза.

Мајке дојиље које дневно буду давале преко 1000 грама млека примаће као посебни месечни додаток 1000 грама шећера, 1000 грама зејтина, 30 литара млека, 4000 грама брашна и 1000 грама гриза.

Ова акција народне власти помаже борбу против смртности и боловања одојчади и потрбује је да нађе на национални одзив и помоћ целокупног грађанства. Све масовне организације, а нарочито АФЖ, помоћи ће свесрдно у обезбе-

ђењу живог здравствено угрожене најмлађих грађана. Свака мајка која доји своје дете треба да осети потребу оног детета нашег града које нема мајку и због тога нема мајчиног млека, Љубав и пожртвоване срећних мајки обезбедиће да се и одојчад без мајчиног млека правилно развија и да постану здрави и корисни грађани.

Др. М. ТАЈИЋ

Планска расподела производа значи подешавање робног промета тако да се читава производња најкрајим путем, са што мање задржавања и посредовања достави до потрошача и да се на најбољи начин замени за новац. Тим путем планска расподела задовољава два планска задатка привредног живота: предаје потрошачима производе који су им намењени и потребни, а произ-

водни враћа новац да га она поново искористи.

Производња робе намењена широј употреби достига је већ задовољавајући ступањ. Задвољавајући зато, што се са произведеним количинама робе може задовољити тежња, макар и у скромним размерама. Неке грање производње дошле су чак и до тог степена да захтеве потрошача могу подмирити у потпуности.

Па и поред свега тога, ми смо сведочи свакодневних појава које морају и зачувавати. Једна од тих зачувајућих појава може се видети на свим стовариштвама »Огрева«, где се стварају бесконачни редови, људи се тискају, долази до немиле сцена. Међутим, угља има толико да заиста може подмирити сваку тражњу, ма колико она била велика. Позиви за снабдевање угљем упућени су благовремено, издавање кредитних бокова исто тако.

Па шта онда значи ти редови, чекање и малтретирање људи? Значи да је расподела рђаво постављена, да се рђаво спроводи и да треба тражити боље путеве. Ако постојећи број стоваришта није довољан, ако је навала потрошача таква да се на тим стовариштима не може практично остварити онолики број издавања колики се дневно појављује — онда је дужност »Огрева« да умножи број стоваришта, да на њима подеси послуживање тако да се по сваку цену избегну редови и чекање.

Градска штедионица, која издаје кредитне бонове за набавку угља, мора знати колика је дневна способност издавања сваког појединог и свих стоваришта заједно. Она даље мора знати која се врста лигнита највише тражи. На основу тих својих sazнања она мора унапред обавестити дирекцију »Огрева« какве тражње ће се појавити у следећих десет или више дана. Дирекција »Огрева«, са своје стране, има дужност да распоредом стоваришта и особља омогући несметано задовољење свих тражњи.

Највећи број потрошача трговаца је по три тоне угља. Зар се није могло наћи начина да се такви потрошачи снабдевају право до стана? Колико би

то значило штеђење у времену, претовару, ломљењу а исто тако и досадном чекању у редовима. Три тоне угља то је већ један товар нормалног камиона. Из вагона право пред стан — то значи уштеду истовара, мерења и утовара на стоваришту, уштеду на подвозу и уштеду у чекању, тј. губљењу времена.

Можда ће се рећи да би код таквог начина испорука било неспоразума и замјери, То није тачно, јер код исправног поступања не може доћи до сукоба. Исправно поступање значи: да се ситан угљан има одмах на вагону одвојити (он има своје потрошаче — индустрију), премоер се има извршити на колској вази и тако утврђена количина са потврдом о мерењу предати наручнику при истовару угља пред станом. То није било тешко организовати, а наручници би били свакако веома захвални »Стреву« за такве предисретљивости.

Чудне појаве у функционисању расподеле могу се забележити и на другим странама. Кома се, на пример, није догодило да са боном у руци дође у продавницу, тражећи одређену врсту робе, и да добије следећи одговор: »Робу имамо, али још нисмо добили цене...«

Ово је типичан пример непознавања значаја расподеле. Већ готова роба налази се у продавници, потрошач је снабдевен овлашћеном за куповину, а до продаје и куповине не може доћи зато што продавница још нема цене. То је двострука штета у сваком случају. Штета је ако роба остане у продавници дужи нешто је потребно, а штета је, исто тако, што потрошач обија ноге тражећи продавницу која је добила робу и цене. Штета је, најзад, и то што ће продавањима, која није благовремено добила цене, морати у одређеном року да уписује залихе робе и да подноси извештаје о томе, а роба се могла лако и брзо продати.

Органи расподеле морају имати тачан преглед о тражњи сваког артикла. Међутим, искуство нам показује да се томе не обраћа довољно пажње. Тако, на пример, у продавницама лежи довољан број мушких кошуља малих бројева; знатне су количине децијих чарапа, а недовољне женских; има доста дубоких штицла, а мање је плитких; затеже се са издавањем бонова за набавку сандала (сезонске робе), па се затим пуштају у слободну продају само уз отсецање купона; за поједине предмете треба обићи многе продавнице да би се нашли, итд.

Шта све то значи? — Значи да органи расподеле нису свој задатак правилно сагледали ни обухватили. Они морају тачно познати тражњу тржишта и продајне прилике. На основу тога они треба да обавештавају органе производње и врше наруџбе. Таква сарадња биће стварно вршење задатка у планској производњи и расподелу битно је да зна који се артикли и у којим односима траже; за конфекцију је важно да зна које се величине и кројеви највише захтевају. Те податке може и мора давати расподела.

На пример, код израде мушких кошуља још увек се израђују старомодне кошуље које се навлаче преко главе. Пре имуштво спреда отворених кошуља, које се облаче као капути, одавно је доказано. Оне се лакше облаче и перу. За израду то није ни проблем нити нека тешкоћа у раду. Али је потребно да се на то скрене пажња. Ко је за то позван? Несумњиво, органи расподеле.

Читава тежња расподеле мора се усредсредити на основна питања: из постојеће производње пружити потрошачу оно што он тражи, омогућити му да без великог дултања дође до задовољења својих потреба и створити уверење да функционисање планске расподеле заиста задовољава и жеље потрошача и своју улогу у привреди.

Искуство нас учи да органи расподеле нису савладали те задатке, а то значи да нису ушли у суштину њихова. То је само један доказ више о недостатку стваралачке иницијативе код органа планске расподеле. То је даље доказ да се послу не поклања она пажња коју он изискује, а исто тако да у таквој расподели недостаје ово основно у планирању: предвиђање и усавршавање.

— Шпекулант Јоца из наше улице зарадно је годину дана принудног рада.
— То му је прва поштена зарада у животу.

ОВЕ ГОДИНЕ КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНЕ УСТАНОВЕ ДОБИЋЕ НИЗ ЗНАЧАЈНИХ ОБЈЕКТА

Културно - просветни живот Београда се одвија нечувеним темпом. За позоришне претставе, концерте, добре филмове чека се за карту. Школе су препуне редовних ђака, курсиста, теџаца итд. Жељ за просветом и културом не расте него, управо, буја. Градски народни одбор увиђајући потребе просвете и културе одређује, дакле, знатне инвестиције за њихово унапређење.

Ево како изгледа распоред ових инвестиција за 1947 годину:

Школе и пионирске установе: 43,827,000;
култура и уметност 34,491,000;
фискултура: 3,000,000;
филм: 3,216,000.

Школе. — За обнову, оправке (оспособљавање) и проширење постојећих школских зграда одређено је 7,220,000 дин. Овим инвестицијама оспособиће се и ставити нашој деци на располагање 3 основне школе и две гимназије.

Да би било јасније шта се овим добија, послужимо се бројевима. Основне школе о којима је реч, дају нам 40 учioniца. Ако се на једну учioniцу рачуна 40 ђака, значи да ће у њима наћи места 1600 ученика, односно у редовној полудневној настави 3200.

Две гимназијске зграде, које се обнављају (радови су сасвим при крају), добиће нових 25 учioniца и рачунамо као напред моћи ће да приме 2000 ђака. Значи, да ће се у овој години повећати школски фонд са 2600 места, која ће услуживати 5200 уеника.

Поред овога (обнове и оправке) показује се и стапка: „Изградња школских зграда“, којом је предвиђено 26,910,000 за три нове школске зграде. Ове зграде су у изградњи и већ су изашле из земље. По овоме што је досад урађено, њихово се довршавање не доводи у питање. Ове три нове школске зграде имаће укупно 35 учioniца које ће у једној смени примити 1400, односно у две смене 2800 ученика. То, даље, значи да ће оправка и изградња оспособити 4000 нових ученичких места већ у следећој (1947-48) школској години.

Поред овога, Инвестициони план за ову годину предвиђа суму од 4,696,000 дин. за набавку школског инвентара и учила.

Карактеристично је за нашу нову изградњу, поред осталог и то, да се све предвиђене школе граде на периферији града. Три предвиђене зграде дику се: у Раковици, у Петом рејону и на Лекином Брду.

За изградњу пионирских установа предвиђено је 5 милиона динара. Из ових средстава изграђено је пионирско летовалиште у Кошутњаку и довршиће се два пионирска дома. Намена ових установа оправдава предвиђена средства у Инвестиционом плану.

Градски народни одбор водећи рачуна о потребама и о унапређењу културе и уметности одлу-

чио је да инвестира само у овој години 34,491,000 дин. у горње сарже. Значајно је да се овим предвиђа изградња два дома културе и за то се инвестира 25 милиона 692,000 дин. Домови културе, као и школске зграде, подижу се тамо где су одиста најпотребнији. Код се зна да у Четвртој и Шестом рејону нема ни једне позоришне и биоскопске дворане, јасно је да се овом изградњом оспособиће неопходна потреба културно-уметничког живота. Сваки дом културе имаће поред биоскопске и позоришне сале, низ других мањих и већих просторија потребних за правилно одвијање културно-просветног живота у тим рејонима.

Није се заборавило ни на размену и одмор наших трудбеника. У ту сврху се гради летња позоришница и уређује Парк културе у Топчидеру, а за извођење ових радова се предвиђа 4,779,000 дин. За уметнички павиљон на Калемегдану утвршено је 500,000 дин. и тиме је и ова наша установа оспособљена за извршење свога важног задатка. У исто време изградње се три сале, које ће као привремене објекте докранле ублажити оскудицу у дворанама за приредбе.

Фискултура је добила 3 милиона динара, којим ће средствима донекле решити своје велике потребе.

Брига наших народних власти одразила се и на пољу унапређења и побољшања приказивања филмова. У току ове године инвестираће се 3,216,000 дин.: за реновирање неких биоскопских сала, набавку нових апарата и подизања једне нове летње бине за биоскоп. На тај начин ће се по-

бољшати услови за филмске посетиоце.

Инвестирање предвиђених средстава у изградњу и обнову културно-просветних установа значајно је и по висини инвестиција и по разноврсности објеката. Инвестициони план за ову годину решити многа горња питања у неким крајевима града и на неким секторима културно - просветне делатности. Његово извршење створиће снажне основе за наш даљи културно-просветни препород.

Брана ВЕЉКОВИЋ

Наплата пореза је задатак и масовних организација

Иако данас главни извор државних прихода не претставља опорезивање ста новништва већ акумулација средстава социјализираних државних привредних предузећа, још увек порез на доходак од приватних занимања и имовине заузима важну ставку у државном буџету.

Ако се томе дода и другујући износ пореза, онда убирачи ових прихода није само техничко извршење одређеног шаблона егзекутивних органа пореске службе, већ озбиљан задатак свих масовних организација и сваког појединца који би својим залагањем на убирању финансијских средстава по овом основу допринеле бржем остварењу Петогодишњег плана.

Јасноћа, упрошћен поступак и демократизам данашњег пореског законодавства омогућава

широко поље рада и масовно учешће широких народних слојева у његовом извршењу. Ово нам потврђује до сада постигнути успеси у наплати пореза, јер тамо где се о новом пореском законодавству објашњавало, непосредно тумачило путем живих речи, на конференцијама и саставцима финансијских саветника, тамо су и резултати убирача били задовољавајући. Насупрот овоме где народни одбори нису у пуној мери примљивали овај начин и резултати су били слабији.

У овој ствари, као и у свим другим акцијама које народне власти у сарадњи са фронтовским организацијама предузимају, показало се да су економски најслабији обезбеници показали највећу ревност, док су они људи који највише и најлакше зарађују новац били редовно у великом закашњењу при одговарању својим обавезама према држави.

Када се зна да су убрана средства намењена искључиво општенародним потребама у циљу побољшања материјалног живота широких слојева и одбранбене моћи наше земље, онда се став тих појединаца не може више третирати као немарност, већ као директно непријатељство према држави, према заједници и свеопштем напретку наше земље.

Пред народним одборима, поред наплате текуће и заостале порезе, у овој години поставља се и један од најзначајнијих задатака, а то је разрачун пореза за 1946, чија ће правила расподела на пореске обезбенике омогућити успешну наплату.

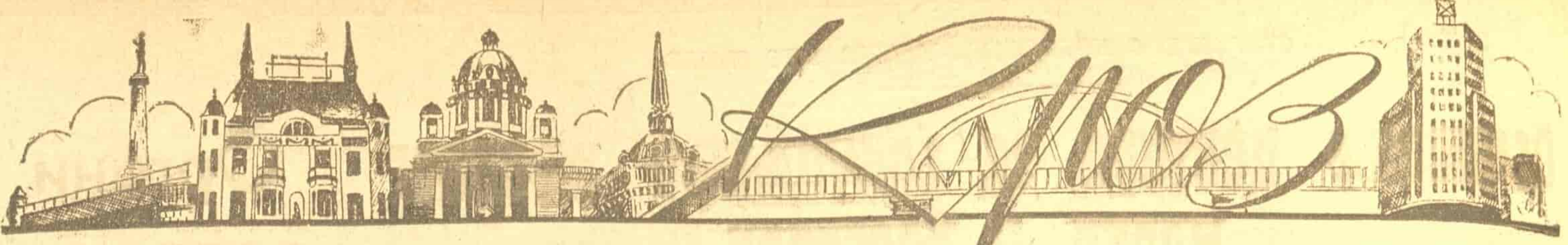
Нарочити пак задатак стоји пред органима пореске струке — да својим упорним и несегичним залагањем у проналажењу нових форма рада и сарадња са фронтовским организацијама омогуће плански прилив финансијских средстава.

Б. ПИДАВИЋ

Народна грнчарија има своју примену и своје многобројне куће и у самој Београду.

М. К. ИВАНОВИЋ

ПРОТЕКЛА ЈЕ ЈОШ ЈЕДНА РАДНА ГОДИНА НА МЕДИЦИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ

Ула и ходници Деканата Медицинског факултета постали су тихи. Нема оне уобичајене буке, дискусија, треме пре полагања испита. Нема студената, јер су испити завршени.

Многобројни студенти Медицинског факултета испунили су дате обавезе и положили своје испите. Ово се нарочито може рећи за студенте из прве године, који су са пуно одушевљења и воље спремали пријављене предмете. После успешно положених испита они су отишли на изградњу Омладинске пруге Шамац—Сарајево.

Док се студенти налазе на двомесечном раду на Омладинској прузи, у Деканату Медицинског факултета срећују се подаци о положеним испитима, прегледају планови будућег рада и већ чине припреме за идућу школску годину.

Може се очекивати да ће и приликом нове школске године број оних који желе да се упишу на Медицински факултет бити много већи од броја који је одређен. Нашој земљи потребан је велики број лекара. Не треба заборавити да Медицински факултет до 1951 године треба да да 1681 лекара! Међутим, не постоје могућности за пријем већег броја од 600 за прву годину, услед поманка просторија и осталих потреба за обављање наставе.

При оваквом стању ствари, студенти медицине ни једног тренутка не треба да губе из вида извршење датих обавеза Народној студентској омладини у погледу благовременог свршетка студија. Они студенти који неће да раде или немају смисла за студирање на овом факултету, заузимају места друговима који би од њих далеко више дали у овој струци.

Треба подвући да је ове године успешно спроведен лекарски преглед свих студената Медицинског факултета. Поред тога, учињено је много да се настави здравствена контрола над студентима, па чак су нађене могућности за оснивање разних саветовалишта и амбуланата. Тако већ функционише амбуланта за лечење студената на Зубној клиници. Лечећи зубе, студенти истовремено дају и приличан приход својој удружењу. И на другим клиникама се врше систематски прегледи студената када се за то укаже потреба.

Једно питање које је још увек остало отворено то је: станбено питање многих студената. Многи будуће лекари већ се налазе на студијама у Београду, потуцајући се по нездравим становама. Студентски дом је многе од њих окупио, али то ни издаљка није довољно да би се могло рећи да је успешно решено и ово важно питање. Кад би било мало више свести

код наших грађана, многи студенти имали би своје собе и хигијенске станове. У сваком случају од прошле године далеко је боље стање него што је раније било.

Удружење медицинара издало је неколико уџбеника и на тај начин олакшало студентима припремање за испите. Што је најважније сви су у савршеној мери у новој школској години издавачка делатност удружења бити још већа и плоднија.

Медицински факултет сада има око 2900 студената. Било је пријављено 4.673 испита од којих броја: положених испита 3.049, одложених и одусталих 1.233 и палих 391.

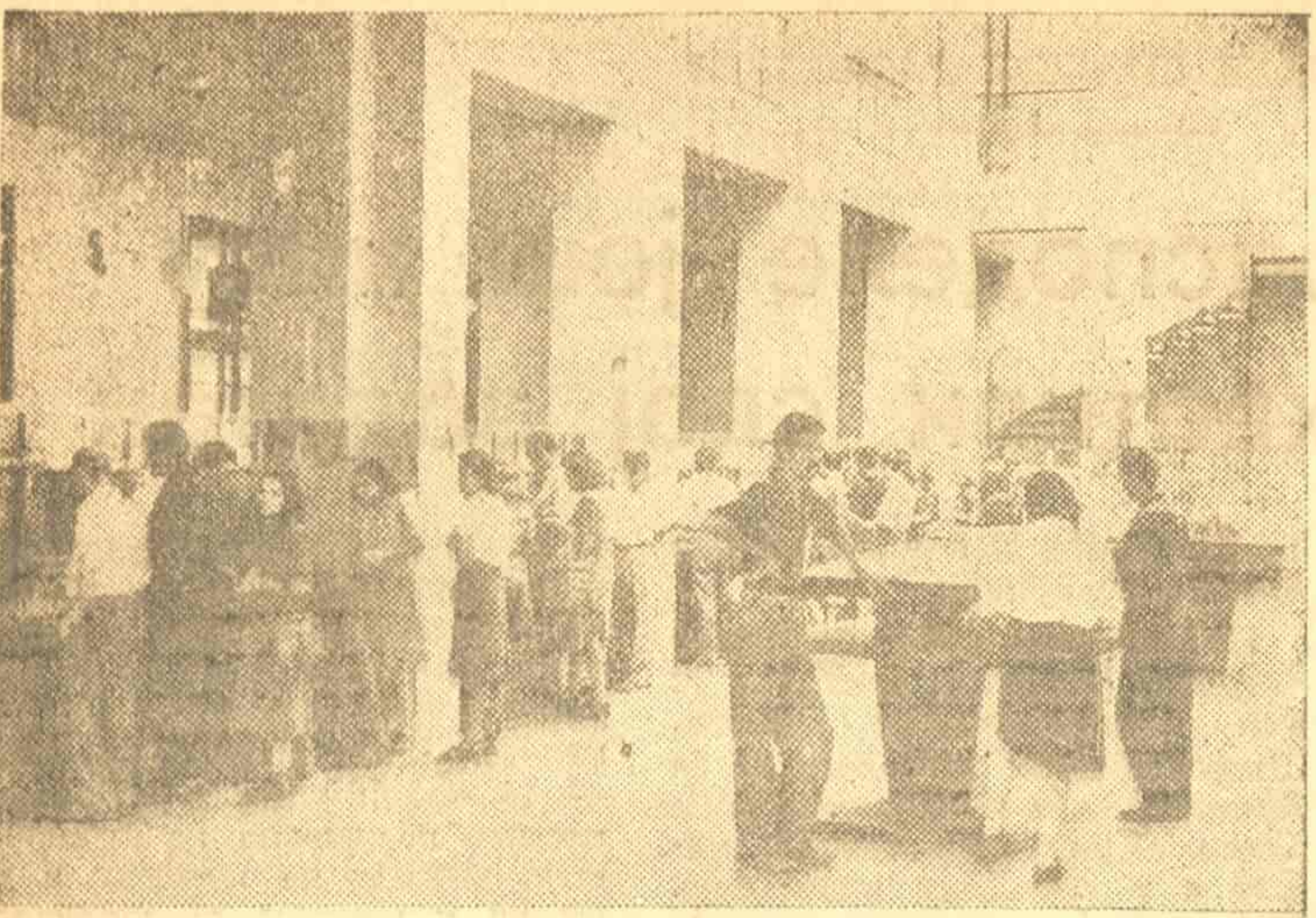
У току протекле школске године дипломирао је 51 студент.

У новом плану знатно је смањен обим теориске наставе, да би се практичној настави дало што више места. Али се тиме неће постићи успех, ако се студентима, нарочито млађим, не омогући што више индивидуалан рад. Услед великог броја студената није могуће успешно спровести практичне вежбе и демонстрације. Треба омогућити да студенти буду што више у додиру са болесницима, да науче како се болесник негује, како се поступа с њим, како се прикупљају подаци од болесника за историју болести, и како се поставља дијагноза и лечење. То се све може постићи најбоље за време летњег распуста по болницама и поликлиникама.

Питање практичног усавршавања и оспособљавања студената за будући рад успешно је решено доношењем уредбе о Клиничкој болници. Овом уредбом омогућена је клиничка настава за велики број студената, пошто су спојени у једну болницу Општа државна болница, Клиничка болница и Заразна болница под руководством Комитета за научне установе.

Пред почетак нове школске 1947/48 године може се подвући да за студије на Медицинском факултету постоје не само све повољнији услови, већ ће се потпуно омогућити регрутација потребног броја лекара и њиховог успешног практичног усавршавања.

Милан А. НИКОЛИЋ

На шалтерима поште у Коларчевој улици

НОВООТВОРЕНА ПОШТА У КОЛАРЧЕВОЈ УЛИЦИ

задовољиће потребе ужег центра

Када је пре рата пошта изградљена у Коларчевој улици, она је била најбоља у Београду. После ослобођења са поштом као хитан проблем отварања једне веће поште, која би могла да сагледа сав материјал из ужег центра т.ј. са Теразија, Кнез Михаилове, Васине и побочних улица, и на тај начин с једне стране растерети пошту у Таковској 2, а с друге стране да омогући старовиницима ужег центра да и.т.д. услуге користе на брз и приступачан начин. Правилно решење овог проблема ометао је недостатак одговарајућих просторија, али је пре месец дана, замењеном просторија са Техничко-прометом, омогућено да се то питање реши на правилан начин.

Тако је 1. јула, на углу Стаљинградске и Коларчеве улице, почела рад пошта Београд 4, која је по свом капацитету, броју особља и распореду рада у стању да успешно обрађује материјал поштанско-телеграфско-телефонске службе за део Београда од Теразија до Калемегдана.

Нова пошта је истовремено и школа за кадрове

У приземним просторијама поште, у просторном и светлом колу, смештени су сви шалтери за рад са публиком, кабинете за међуградске телефонске разговоре, шалтер за продају телеграма, службеник за обавештања и књига жалби, а на спрату се налазе просторије за стручне теоријске, који ће се редовно одржавати код ове поште. На тај начин пошта Београд 4 постала је и установа за стручно уздизање и.т.д. кадрова.

Сада је у току први шестомесечни тежај, на коме учествује 67 радника, део старих, а делом нових и.т.д. службеника. Они су подељени у две групе, које наизменично раде на теориским часовима и практично на шалтерима под руководством искусних службеника, убрзавајући на тај начин рад са публиком.

Телеграми се преносе телепринтером

Пре неколико дана дошао је у нову пошту један грађанин. Он је донео ради продаје једну препоручену пошиљку, носећи притома два телеграма, која није хтео да преда овде, већ је имао намеру да их лично однесе у Главни телеграф, јер ће тако брже стићи. Истему је скривена важна да ће се телеграми о-

дваци отпримати у ствари пре него што би он могао да стигне у Главни телеграф, а да ће на тај начин поштени уштеду и у свом радном времену.

Уосталом, за оне који немају времена ни да дођу на пошту, постоји могућност да телеграме предају путем телефона. Они треба да траже број 27-651, 27-652 или 27-653, да пријаве број апарата са кога желе да предају телеграм и име претплатника под којим се тај број води, а да потом ватроу телефон и причекају позив за диктирање телеграма. Наплата таксе за овако предан телеграм врши се накнадно, посебном уплатницом.

Кабинете за међуградске телефонске разговоре

Истим брзином као и из Главног телефона у Косовској 45, могу се и на пошти у Коларчевој 1 добити међуградске телефонске везе. То је могуће на два начина: или се разговор пријави и чека веза, уколико се ради о саговорнику који у другом месту има свој телефон, или се упутити телефонска позивница да однесите лице буде у пошти свога места у одређено време, кад ће се веза успоставити.

На шалтерима за упутнице и чекова нема редова

Благодарем броју особља и шалтера, у новоотвореној пошти не стварају се редови при уплати упутница и чекова. Сада ради 6 таквих шалтера. Наравно да ће се појачаним прометом, а нарочито приликом оних грађана из тог краја, који још и сада иду да чекају на ред на пошти у Таковској 2, указати нове потребе. Оне ће се, међутим, решити отварањем даљих шалтера, који стоје резервисани за тај случај.

Пошта у Коларчевој 1 обрађује и остале видове поштанске службе

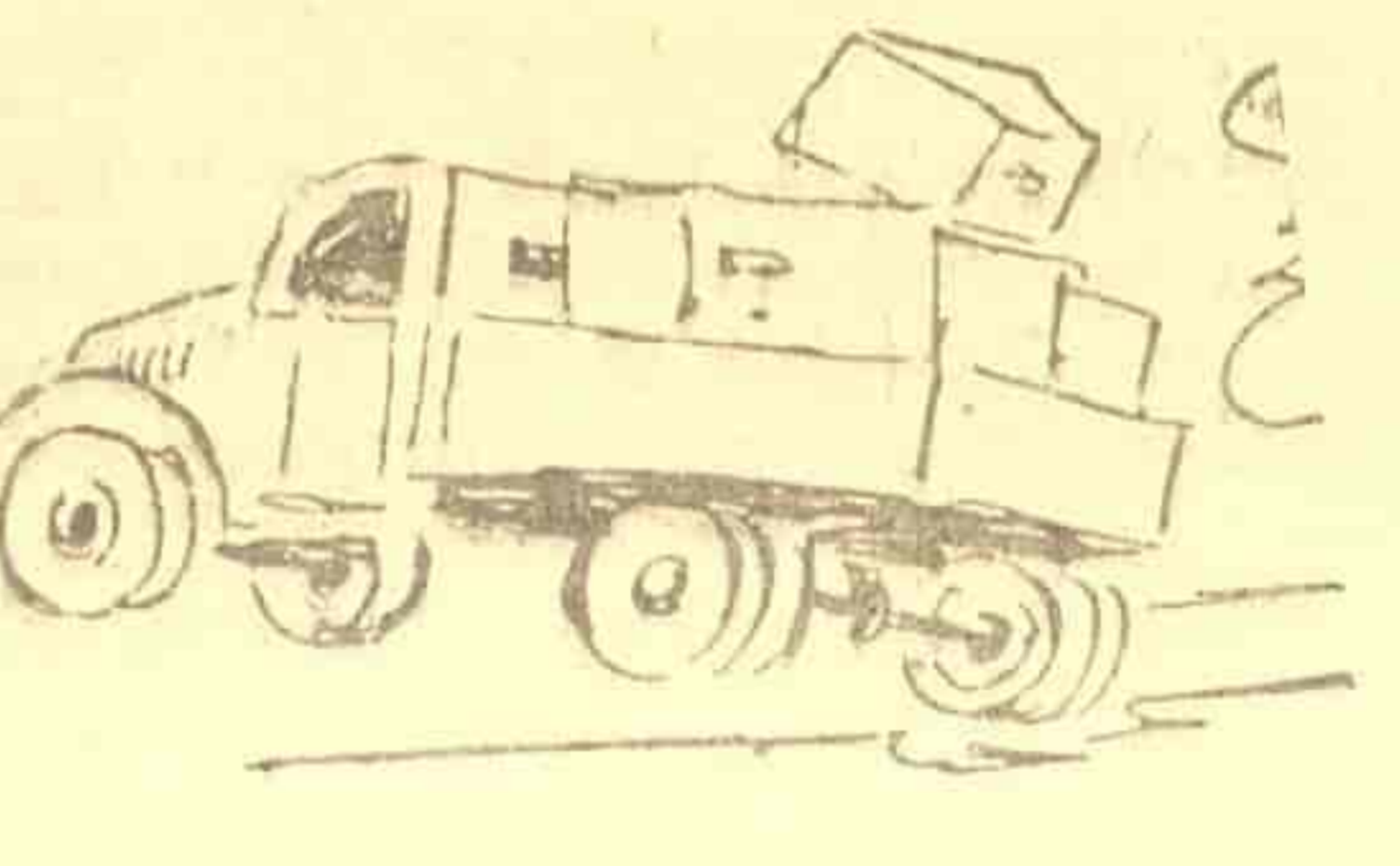
Нова пошта може да пружи грађанима и све остале врсте поштанских услуга. Тако се ту могу предати пакети до 25 кг (без контроле садржаја до 5 кг), у времену од 8—12 и 13—18 часова. Препоручене, хитне и друге писмоносне пошиљке могу се предати од 7—20 часова, а у то време функционише и шалтер за продају марка, који треба користити првенствено ако се ради о већој куповини, јер се мање количине марка могу добити и у свима трафикама. Исто тако могу се предати авионске пошиљке, и тзв. вредносна писма и вредносни пакети, у којима се отпремају готов новац или ствари од вредности.

Раши САВИЋ

ГРАЂАНИ БЕОГРАДА

Неопходно је поправити друм од хиподрома до Топчидерске станице

Већ дуже времена целокупан транспорт железницом одвија се преко Топчидерске станице. Ту се утоварује и истоварује много тона робе, која се довози и одвози камионима и то само друмом који води поред Копака у Топчидеру, па поред Хиподрома, даље у град.

Међутим, овај друм, од Топчидерске станице до Хиподрома пуни је великих рупа, тако да изазива честе кварове камиона. Од колике је штете сваки квар појмљиво је, кад се узме у обзир да се не губи само време, већ да је често неопходно мењати делове, у којима оскудевамо.

Због ових разлога требало би најхитније оправити овај део друма, што не би био велики посао, а значило би велику уштеду.

УРЕЂЕЊЕ ДЕЧЈЕГ ИГРАЛИШТА НА МАЛОМ КАЛЕМЕГДАНУ

Писано је већ о уређењу Малог Калемегдана. Многе стазе су уређене, трава засејана. Али се при том раду мало водирачуна о онима, којима је Калемегдан првенствено потребан — о нашој деци.

Постоји простор за игру, ограђен за песак, али је у њему врло мало песка. Прошло је више од месец дана како су на том месту истоварене гомила тузанац шљунка и на томе је остало. Мајке се питају зашто до данас ни су упућени радници да уреде ово место.

Деца овога краја већином долазе боса на игру, па су изложена повредама, играјући се на оштром шљунку.

Потребно је да Отсек за паркове што пре уреди ово место за децију игру, а остали радови могу се извршити и касније.

Д. С. Досијеја 17

ШТАМПАЊЕ ИСКАЗНИЦА ЗА НЕДЕЉНЕ ВОЗНЕ КАРТЕ

Већ три недеље благајна београдске железнице станице нема исказница за седмичне карте. Те исказнице се узимају за коришћење седмичних карата како у почетку тако и у току целе године. Сада, када свакодневно велики број радника путује за Раковицу, исказница је нестала. Индустирија мотора у којој ради велики број радника, плаћа пут само оним радницима који имају прописно потврђену исказницу, а радницима који немају исказнице управља предузећа не може да плаћа карту. Због тога су радници без исказница приморани да сваког дана плаћају по 12 динара за карту од Београда до Раковице и навраг, што месечно износи 300 динара, па и више. Седмична карта стаје свега 20 динара.

Радници оправдано негодују због непотребних издатка око свакодневног плаћања карата. То негодовање би требало отклонити, а то би се најбоље постигло штампањем потребних исказница.

ПРАВИЛНИЈА РАСПОДЕЛА ПЕТРОЛЕУМА

Станујем у кући која још увек нема електричног осветљења, те сам принуђена да се служим петролеумском лампом.

Мој друг и ја смо студенти, али како смо обоје запослени, за учење нам остаје једино ноћ. Нама је немогуће да и њу искористимо јер немамо у довољној количини петролеума. Тако и поред најбоље воље нисмо у стању да у потпуности одговоримо својој основној студентској дужности — учењу.

Мислим да би овакви и слични случајеви требало да се узму у обзир приликом расподеле петролеума. Досада се петролеум давао свима домаћинствима у истој количини, без обзира на потребе. Требао би да се петролеум дели према стварним потребама на основу потврде уличног одборника. То одборницима улица не би био велики посао, јер данас нема тако много кућа без електричног осветљења. И баш зато што таквих кућа нема много, расподела петролеума за осветљење не треба да претставља никакав проблем.

Недељка СУВОЋИЋ Јова Илчић број 157

ПРЕДГРАЂА БЕОГРАДА

Насеље Крњача

У ПАНЧЕВАЧКОМ РИТУ

Кад се пређе мост Црвене армије и остави се са собом хладан поветарац, који вечито ледује над Дунавом одмах, двеста метара од моста, прашњавим Панчевачком друмом наилази се у малено насеље: неколико кућерака збијених један уз други, од којих су две трећине кафане. То је само део доста великог насеља Крњача. Остали делови разбацани су на просторству од неколико хиљада хектара.

Насеље Крњача има око 380 кућа у којима живи око 1500 становника. На свега два-три места куће су груписане, и то око Панчевачког друма и око друма за Опово, а многе су осамљене, усред њива и башта. Често је кућа од куће далеко више од километра. А има становника које од месног одбора Крњаче дели више од сата хода.

Раније Дунав је нарочито плавио своју леву обалу и нартао плодну банатску земљу. Није било канала да ту воду одведе и од земље се су стварале мочваре. Од Дунава, па докле око доприре, ка срцу Ба-

ната, једини је пејажаж био: жућкасто зеленкаста вода са шеваром и трском, која се лепо повија на ветру. Тако у недоглед.

И људи су саградили насип да спасу небројене хектаре земље од воде. Вода се повукла и земља је остала, богата и плодна. Хиљаде људи радило је на насипу дугом 90 километара. Хиљаде људи се борило са водом, супротстављало јој се, дижући насип све више и више.

Шпекуланти и људи грабљиви за новцем дошли су из разних крајева овамо, да ту, у Панчевачком Риту, отворе трговине. Како су радови на насипу трајали дуго, то су кафеције један за другим отварају кафане, ту, на тек отргнутој земљи и зидали куће. Придружили су им се радници, који су радили на насипу и желели да остану на тој земљи, коју су својим радом отели од воде. Кућа за кућом, и створено је мало насеље. По бари Крњачи која се налазила недалеко, насеље је и добило име. Богата земља била је примамљив илеа за шпекулан-

те. Они су куповали велике комплексе земљишта, парцелисали га и давали парцеле под закуп. А закупци су били сиромашни радници, који су на закупљеним комадима дизали колибе. Тако је нарасло насеље Крњача.

Данас у Крњачи живи око 450 породица. Од њих 120 није имало земљу, и аграрном реформом добило је по неколико јутара. Тако данас исти људи, који су до јуче аргатовали и цунили туђе цевове, обрађују своју сопствену земљу.

Крњача је раније припадала Панчевачком срезу. После ослобођења припојена је Другом београдском рејону. Данас је она самостално насеље са својим Месним одбором и потпадна директно под Извршни одбор града Београда.

Становници Крњаче су селаци, а има и изванстанбени радника. Сваки има свој комад земље. Дубоким орањем они добијају одличан терен за гајење поврћа. Зато има много породица које га гаје, и издржавају се продајући га на бео-

Кафана у Крњачи, чије би просторије могле корисније да се употребе

градским пијацама. Највише се саде паприке-бабуре и парадајз.

Иако је у непосредној близини Београда, иако има услова за развој и уређење, насеље Крњача је рђаво уређено. У њему нема улица, није регулисано, нема осветљења, нема канализације ни водовода, па ни телефона. То је запустело село.

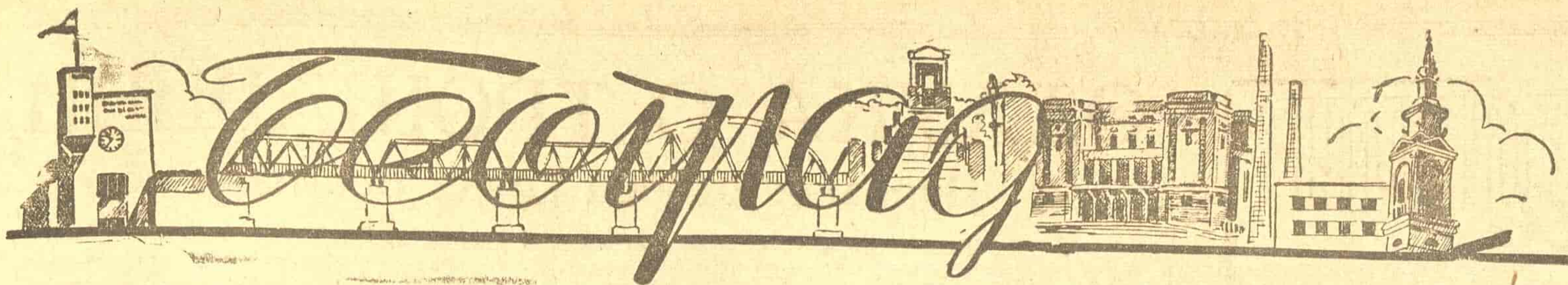
Урбанистички институт треба да изврши регулацију целог насеља јер се на том терену предвиђа изградња неколико фабрика. Док Урбанистички институт не изврши свој посао, Крњача ће остати оваква каква је данас. Али, изгле-

да да је становницима Крњаче изглед њиховог насеља равнодушан. То потврђује чињеница да су фронтници Крњаче имали само једну добровољну акцију и то у Београду, а на уређењу самог насеља није се ништа радило. Становнике Крњаче унеколико оправдава пре запосленост око обрађивања земље и удаљеност од центра града. Али нашо би се временом да се бар једанпут недељно ради на уређењу насеља Жене Крњаче су отвориле једно обданиште и сада обрађују баште са којих се обавише снабдева.

Крњача нема основне школе. Становници су решили да

је подигну из својих средстава, али чини се да много не журе. Нема „Гратексових“ продавница, као ни продавница Градског млекарства. Становници су принуђени да за потребне ствари иду далеко у град. Једино у чему Крњача обилује, то су кафане. Можда би се те кафане, од којих једва да је једна лепо и хигијенски уређена, могле корисније употребити.

Крњача оставља утисак села које је основано ту привремено. Регулација и даљи развој Београда показује уколико тај утисак има свога основа. Јованка ПЕРЗИЋ

Фронтвци критикују

КОЛИКО ПУТУЈУ ПАКЕТИ од Београда до Омладинске пруге?

Својој девојци, која се налази на Омладинској прузи, послала сам 21 јула пакет са намирницама и воћем. Истога дана послала сам и пакет С. Мадићу, који такође ради на Омладинској прузи у Рељеву.

Указала ми се приликом да посетим своју кћер на Прузи са фронтвцима. На Пругу смо стигли 28 јула. Упитала сам кћер да ли је добила пакет, али пакета још није било. Тек тог дана, по подне (28 јула), пакет је најзад дошао, али са неупотребљивом

садржином. И, стварно, ништа од онога што сам послала, а ту је било воћа и колача, није могло да се једе, јер дуго путовање, од седам дана, учинило је своје.

Омладинац Мадић, у Рељеву, такође је добио пакет тек 28 ју-

ла. Садржина и овога пакета није могла да се употреби.

Не знам из кога разлога путују тако дуго пакети, који се шаљу омладини на Пругу. Да ли је стварно потребно седам дана да пакет са лако укварљивом садржином дође од Београда до Желча или Рељева?

Ана МАРУШИЋ
Гундулићев венац 21

Оно што се неће обнављати, треба до краја порушити

Београд је брзо променио ранији изглед. Човек који је по ослобођењу оставио Београд, не може данас да га позна. Дигу се трамвајске шине и замењују троллејбуском мрежом, мења се калдрма, зелене се нови паркови. Али, често остају неопажени извесни трагови рата који својим изгледом кваре општи утисак. Такав случај можемо видети и у центру града.

На Тргу Републике, око Кнежевог споменика, и данас стоје четири стуба на којима су некад биле постављене светлике за осветљавање споменика. За време рата оне су сломљене, стубови су на врху одрубљени и тако сто-

је и данас. Време је да се ти стубови уреде за постављање светлики, или пак, ако се то не може, да се сасвим изваде и уклоне. То треба учинити баш сада кад се изводе радови на уклањању калдрме на овом тргу.

Бојидар ИЛИЋ
Балканска 39/1

ме предвече. Сандуци су увек препуни, а ђубре стоји и на тротоару. Из сандука и са тротоара вода из ђубрета се свакодневно цеди низбрдо, дуж Скадарске улице и улице Ђорђа Јовановића. Нечистоћа и смрад не долазе само од пијачног ђубришта. Иза сандука, на празном плацу увек је пуно другог смећа. Плац се не чисти.

У летњим данима смрад и задах су стални и толико јаки да су они права мора за целу околину. Прозори се не могу отварају, деца се не могу пуштати на улицу.

Становници најближих кућа молили су надлежне органе да се нађе погодније решење за одношење свакодневног ђубрета са пијаце, али је ствар остала без успеха. Међутим, ствар са ђубриштем не чини само сталан, мучан и тежак утисак на многобројне становнике, него и директну опасност по здравље одраслих и деце.

Радомир ЈАНЋУШЕВИЋ

Кочничар-шалвџија

Кренуо сам 29 јула са Слављевог трамваја број 10 на свој посао. Локална кола су тога јутра преко обичаја била препуна. Ушао сам међу последњима и, када сам пружио новац кондуктеру, кола су таквом силином кренула напред да су сви путници полетели натраг један на другог, уз врисак жена и плач деце. Кондуктер се смешио. Вероватно га је забављала „шала“ његовог другог кочничара. А биланс ове кратке шале био је: пригњечено дете коме је из носа текла крв, ратни инвалид без ноге који је изгубио штаку, један згађени шешир некога грађанина. Ја сам осећао бол у нагаженој ноzi и темену којим сам погодио неког у чело за време кочничарева „шале“.

Тек када сам сишао код ауто-команде, приметио сам да ми је џеп од капута одваљен и манжетне на панталонама поцепане.

Овакве „шале“ кочничара на трамвајским колима број 10 нису ретке. Крајње је време да се њима стане на пут, а да се несавесни службеници, који их праве, упозоре на правилно вршење дужности и казне за сваку злонамерну „шалу“.

Јован ПРЕСНАР
Генерала Жданова 7/В

Телеграм који од Београда до Шиде путује 7 дана

Двадесетог јула, у 10.30 часова послала сам телеграм са поште у Таковској улици под бројем 14.854, са хитном садржином у Шиде, рачунајући да ће вест стићи још истога дана. Али није се десило како сам очекивала и како би било исправно. Уместо да стигне 20, вест је стигла 27 јула у 11 часова, седам дана после предаје.

Непотребно је расправљати куда може да одведе овакво алкаво одашиљање телеграма и какве последице може да има, кад је позната чињеница да се људи служе телеграфском службом само у хитним случајевима.

Овакво пословање треба испитати и стати му на пут, како не би мале грешке довеле до великих последица.

Милева ПРЊАИЋ
Београдска 48

Незгоде шетача у Топчидеру

Топчидер и Кошутњак су сада у топле летње дане свакодневно пуни Београђанима, који долазе да се мало одморе и освеже у шумском зеленилу и на чистом ваздуху.

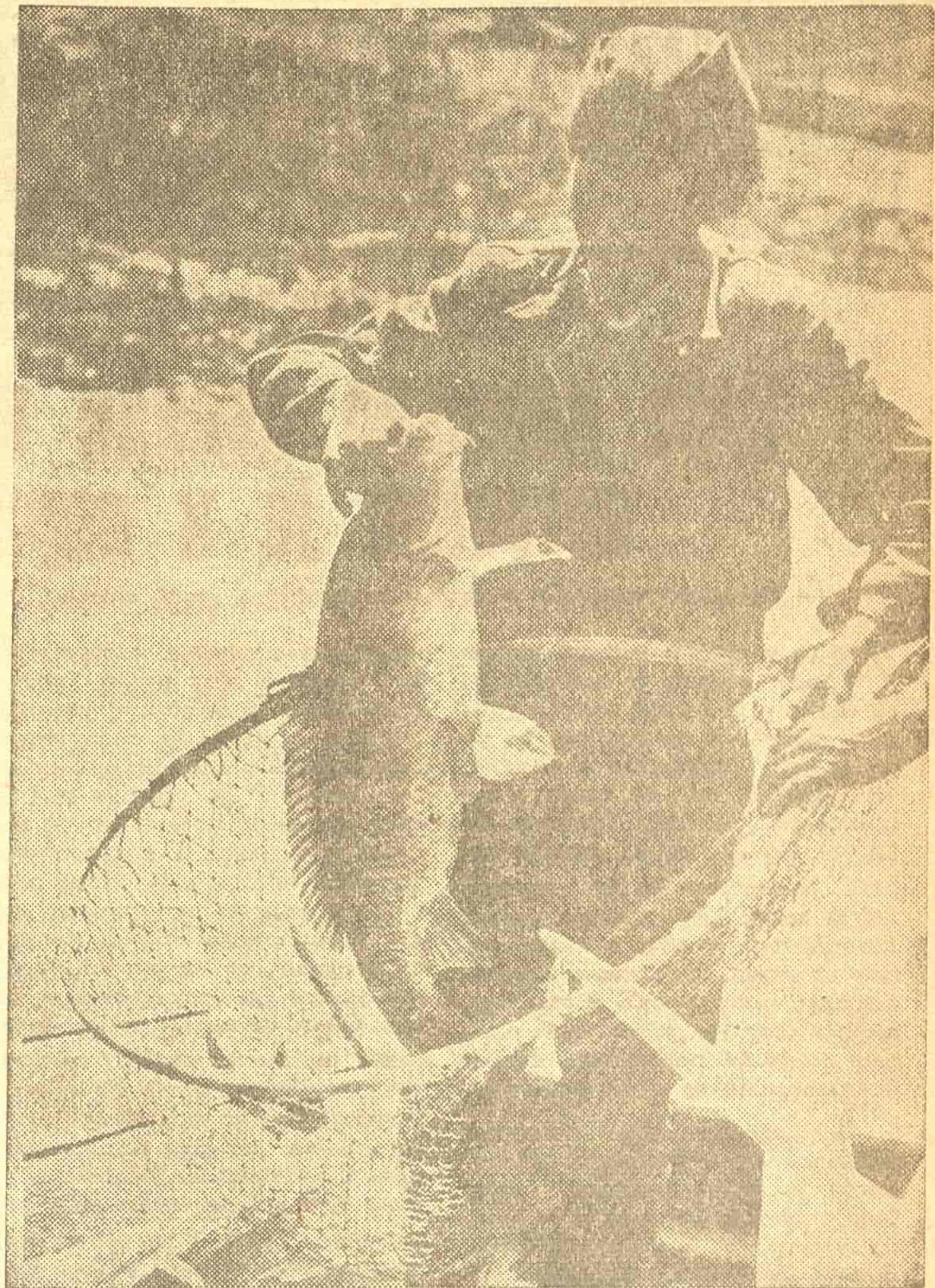
Али због извесних несавесних шофера ова шетња многимга преседне. Поједини шофери возећи кола стазом Кошутњак не воде рачуна о томе да је велики број грађана дошао ту само ради чистог ваздуха, зуре непрописном брзином и дижу читаве облаке прашине. Околни шетачи принуђени су да се склањају испред не-

облачних возача, стављају мараму на нос и грле док се шофери самозадовољно смеју.

Још гора је слика при пролазу испод подвожњака који води за Кошутњак.

Било би добро да, бар недељом када има понављаче шетача, саобраћајна милиција контролише возицу кроз Топчидер и Кошутњак и поведе рачуна о несавесности таквих шофера.

М. С.

Рибар на Сави код пумпне станице Посавских кајала

Данашњи положај рибарских радника

Рибарство је грана привреде која је, због своје важности, добила значајно место у нашем Петогодишњем плану. Међутим, досадашњи положај рибара носи је обележје нездравог предатног стања у коме је радник-рибар сматран неважним и некорисним чланом друштва. Тежак положај рибара, недовољна зарада и зависност од трговца створили су погрешно убеђење да је рибарски позив понижавајући и некористан. То схватање је и узрок опадања и изумирања рибарства у Београду. Данас се рибарством баве углавном стари људи којих је све мање. Прилива нових рибарских кадрова није уопште било.

Највећи проблем код рибарских радника је што они немају послодавца, као што га нису имали ни транспортни радници пре оснивања Агенције за транспортни рад. Рибарска задруга не може да им буде послодавац, јер су они њени равноправни чланови и улагачи.

Због тога што немају послодавца рибари нису ни социјално осигурани. Приликом повреда на послу, када је потребна брза лекарска интервенција, рибари су приморани да је траже код приватног лекара.

Слаб довоз рибе на пијаце у многоме је последица, поред других објективних разлога, недовољног броја рибарских кадрова. Рибарство је показало израито знаке опадања. Оно нема подмлатка и да су ствари развијале овим током, за кратко време на нашим пијацама не би било уопште речне рибе.

Министарство пољопривреде Србије, међутим, на време је уочио теškoће које спречавају правилан развој рибарства. Пре кратком времену основана је при Министарству пољопривреде Србије Дирекција за рибарство. Дирекција предвиђа отварање државних рибарских предузећа и задруга, чиме би се, углавном, положај рибара знатно побољшао. У Београду је већ основано једно рибарско предузеће: „Рибарско газдинство Београд“, које ће моћи да упосли већи број рибара. Салим тим рибари ће бити социјално осигурани и с те стране биће откопани случајеви да повређени рибар не може да добије брзу лекарску помоћ. Оснивањем већег броја рибарских задруга и државних рибарских предузећа знатно ће се побољшати положај рибара, јер ће они добити довољне количине алата редовну зараду, а механизовани алат олакшаће им посао.

У данима пре почетка рибарске сезоне, када је рибарење због атмосферских и климатских прилика онемогућено, рибари ће посећивати разне курсеве, припремати алат и бити за то време плаћени.

До сада рибари нису могли од својих зарада да осигурају себи пристојан живот, иако су за свој позив имали пуно љубави и вршили га са огромним покретљивошћу.

Рибарство је једна од важнијих грана привреде. Оснивање државних предузећа која ће дати посао рибарима и омогућити им да буду социјално осигурани,

створиће све услове да оно добије место које му припада и да буде важан чинилац у исхрани и снабдевању становништва. Рибарска предузећа и задруге, поред основног задатка да снабдевају наше пијаце довољним количинама рибе, имаће и дужност да осигуравају и осигурају прилив младе радне снаге рибарству, чиме би се избегло опадање рибарства, гране привреде, која ће донети велику корист при побољшању исхране становништва. Али, док се не створе млади кадрови рибара, којима ће рибарство бити једино занимање, требало би укључити у рад и досадашње рибаре аматере, који би били обавезани да сав лов предају задрузи односно предузећу.

Дијетални ресторан постао је гурманска кујна

Када је прошле године објављено у новинама да ће се у Градском ресторану „Атина“ на Теразијама отворити дијетални ресторан, сви ми, који смо из разних разлога упућени на дијеталну исхрану, поздравили смо са великом радошћу оснивање тог ресторана. Нарочито задовољство осетили су они грађани који немају могућности да код својих кућа држе дијету. И заиста, првих дана нишло је да не може бити лепше. Кувало се по неколико врло укуских јела, чак и смуџ на бутеру, тако да се свакога дана могао чинити други избор и на тај начин ублажити извесна бљутавост дијеталних јела.

Нажалост, наша радост је била кратка. Убрзо се дијетални ресторан претворио у гурманску кујну, у којој се на левој страни јеловника може прочитати низ најлепших јела, док на десној страни јеловника једва видљиво исписано, свега једно дијетално јело. Што је најгоре, и то једно је или шаргарепа, или просто обарен кромпир, под звучним именом „кромпир на зетину“, иако се данас у сезони слатког купуса, кеља, плавог патлиџана, тиквица и разног другог поврћа, може и за дијеталце спремити бољи јеловник. Напротив, изгледа да су дијеталци на терету ресторана.

Не знамо ко је крив и одговоран за овакво занемаривање дијеталног ресторана, који је толико потребан многобројним болесницима, али молимо надлежну власт да учини крај овој њиховој невољи и дијеталцима омогући пристојнију исхрану, ако већ не може да им одреди потпуно засебан локал.

Ј. Д.

Шта је са корпама за отпатке?

У најближим улицама центру и у самом центру града, још негде крајем прошле године биле су постављене корпе за отпатке, које су стајале скоро на сваких 50-100 метара раздаљине. И добро су послужиле. Грађани су постепено привикавали да све отпатке, хартију и др. бацају у њих, при чему је чистоћа наших улица одржавана у много бољем стању, а и сам посао чистача улица био је знатно олакшан.

Међутим, није прошло ни неколико месеци, а корпе су незнано куда ишчезле. Виђало се како понека стоји оборена од ветра, а нико не води рачуна о томе да је подигне и опет монтира, постави на старо место, како би и даље корисно служила. То је у првом реду била дужност баш самих чистача улица.

А сад, дуже од два месеца, нигде се не виде корпе за отпатке. Зато се врло често виде разни отпацки који се у самом центру града се развлаче по улицама.

Иако је недавно била организована и масовна „Недеља чистоће“, нико се није сетио да потражи корпе за отпатке и да их постави на њихово ме-

сто. Поставља се питање, ако су корпе упропашћене и не служе својој намени, зашто је онда дат новац за њих и докле ће и сад у летњим данима владати нечистоћа у центру нашег града?

Сава МАРИЋ

Декоратери...

— Уредићемо све излоге, нека причекају и остали. Не можемо све одједном!

Како се служи пиво у бифеу на тркалишту

На тркалишту код Цареве Гуприје одржавају се сваке недеље тркачки састанци. Само тркалиште се објавља. Оно је добило и бифе, који је захваљујући врућини, обилно посећен, али нажалост, посетиоци нису обилно послужени. Служи се пиво у чашама пуним труња. Уз то, пиво није хладно; али, и то није све. У чашама се налази више од половине пене, а они који служе, кажу: „Добра крагна“. Једна таква чаша пива стаје 6 дина-

ра, али по количини пива та цена је таман дупло већа.

Да ли је ту посредни случајна омашка због „журбе“ коју изазива велики број посетилаца, или пак оних који воде овај бифе сматрају да се на

тркама сви посетиоци кладе и да сви без разлике добију, тако да не би морали да воде рачуна о свом новцу?

Слободан МИРКОВИЋ
Бацетина улица 5

Непотребни редови при куповини поштанских марака

Својевремено је писано на овом месту како многи трафиканти избегавају да продају поштанске марке и дописнице. Изгледа да је та опомена имала дејство само за краће време. Тако је данас већ опет врло редак случај да се у трафикама могу добити поштанске марке, дописнице и новчане упутнице. И најчешће се продавци изговарају да је „ментално нестало“, да ће бити „сутра“, да имају једну, а немају баш ту врсту марака коју тражите итд. итд. Међутим, истина је само у томе да ће они исто тако одговарати и сутра и прекосутра, јер не желе да пребују робу, на којој имају малу провизију.

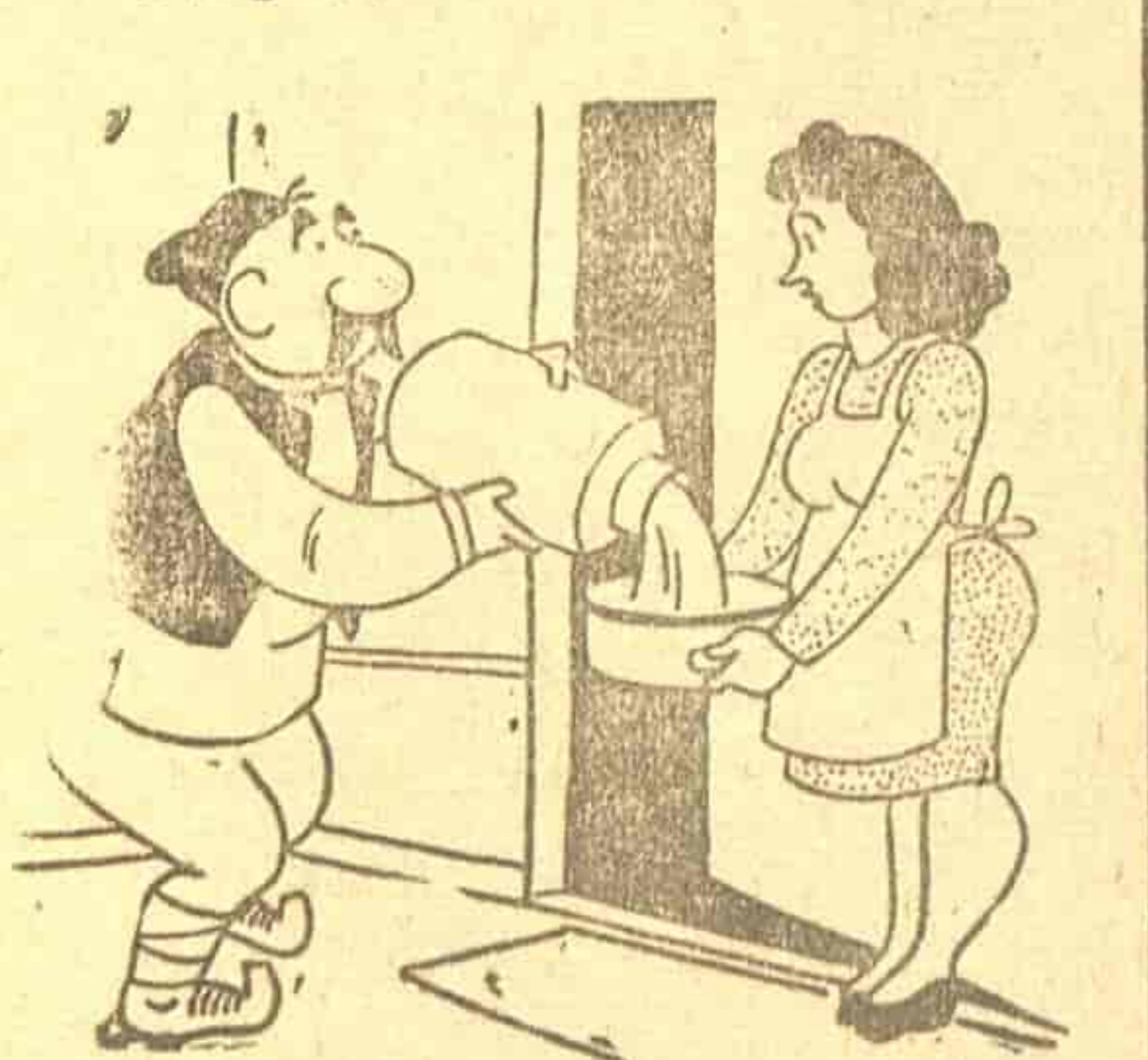
Услед тога су грађани принуђени да иду с краја једног поштанског рејона до поште да би набавили једну марку или дописницу. С друге стране, и у самој пошти се услед тога стварају непотребни ре-

дови и чекање, које је сасвим сувишно.

Стога би било добро да надлежни прегледају пословање таквих несавесних трафиканата и што чешће контролишу да ли су добро и увек снабдевени свим трафиканским и монополским артикулима.

Света МИТИЋ

Аргументи београдских млекоџија

— Танко ти је млеко! Изгледа да није чисто?
— Како да није чисто! Видиш како је бело?

СТЕНИЦЕ
ЧИСТИ СА ГАРАНЦИЈОМ
Дезинсектор
ЗАВОД Др МИЛОСАВЉЕВИЋА
Маршала Тита 33/IV. Тел. 24-912.

КОМУНАЛНИ ПРОБЛЕМИ Београда

ЈЕДНА ПОГРЕШКА КОЈА СЕ СТАЛНО ПОНАВЉА

Није довољно подићи и начинити, потребно је и одржавати

— Правилна употреба и пажљиво руковање јесте штедња, коју је неопходно спроводити

Да се у оквиру нашега града ради, подиже и оспособљава све што је засада могуће урадити, подићи и оспособити, са упорношћу, енергијом и еланом, чињеница је, која не тражи и не дозвољава дискусију. Примери су бројни. Намећу се на сваком кораку. Неоспорно је да постоји добра воља, да постоји жеља: довести све у ред, учинити све што се може. Тако мисле и руководиоци, и стручњаци, и радници, и фронтовици — добровољни радници, који се прихватају сваког посла који им се стави у задатак.

Захваљујући том поратном радном елану у слободној земљи, досад је много учињено. Али, једновремено, до сада је и много покварено, и онеспособљено. Зашто? Зато што код нашег човека, прегоаца, радника, није поред жеље за радом и стварањем развијена и жеља за чувањем и одржавањем. Међутим, данас, кад се улажу напори у остварење Петогодишњег плана, правилна употреба и пажљиво руковање јесте штедња, коју је неопходно спроводити.

Задржимо се само на оном што је подигнуто, створено и оспособљено за општу употребу у Београду. Задржимо се на нашим салама за предавања и приредбе, на нашим парковима, Ботаничкој башти, Зоолошком врту, на нашим репрезентативним биоскопским салама, на угоститељским радњама, телефонским говорницама, купатилима, травњацима, фасадима кућа. Сви ти објекти носе трагове нехата, погрешне употребе, непажње, па и хитимичног кварења.

У свим нашим салама за предавања и приредбе столице су упропашћене, јер се на њима не седи као што треба, клати се на њима, подупиру се пређа седишта коленима, гази се преко њих, при изласку, оловкама се пише по наслонима и рукуницама, пиковци се гасе по поду, при гужви се наваљује на врата, тако да се ретко где добро затварају. У парковима се ломе шибље и грање, иде преко травњака, лежи у лејама. Исто је тако и у Ботаничкој башти, где се посетиоци и вређају кад их ко опомене да не чине квар. У Зоолошком врту несавесни бацају

животињама камење, ексере, стакло и игле и због таквих поступака многе су животиње угинуле. Посебна срамота је транспарент који опомине посетиоце биоскопа „Београд“ да пријаве кад опазе да неко сече кожу са наслона и седишта, а алкавост посетилаца илуструје мноштво хартија и отпадака у испражњеној сали. Угоститељске радње, кафане и ресторани, чим се отворе, имају све услове да буду уредни и чисти. Само, то кратко траје. Несавесни посетиоци прогору цигаретама застираче, разбијају тањире и чаше, бацају отпатке и папирне салвете на под, пишу мастилам оловкама по чаршавима и чине низ других прекршаја док келнери, исто тако недовољно савесни, све то равнодушно гледају. Како изгледају наше телефонске говорнице? Зидови ишврљани, под пун пикаваца, стакла разбијена. Осим тога, ретко су кад исправне. Све то, захваљујући „јавашлуку“ и несавесности, како оних који посеђују телефонске говорнице, тако и оних који се старају о реду у њима. На купатилима влада посебан неред. Ломе се столице, бацају отпатци по песку, разбијају чаше и флаше, по кабинама пишу накардне реченице. Као пример треба навести ново купатило „Сигнал“, где посетиоци не поштују труд и ред, већ кваре и загађују све где седну и стану. Какви су наши травњаци? Или изгажене ледине, или су испресецани путамама оних који сматрају да је све њихова лична прђија и да могу по граду да се крећу како хоће. Једино тамо где таблице опомињу да се трава не гази, има је до некле. А како изгледају фасаде наших кућа? Изгребене, испразне кредима и оловкама, облепљене плакатама чија је актуелност давно прошла.

То је само неколико из читавог низа примера, који, сви заједно, представљају крупан проблем, а његовом решавању и решењу мора се поклонити пуна пажња. Прво стога, што заједница не треба да трпи због несвесних појединаца, што већина Београђана хоће и жели ред у граду, а онда и зато што ми данас немамо ни времена ни материјала да се враћамо на већ учињено и подигнуто.

Чување свега онога што је заједничка имовина свих грађана јесте, данас неопходна штедња коју треба свако да упражњава. А уколико то неко не чини, треба наћи пута и начина да за свој прекршај одговара било пред судом грађана, било пред судом власти.

УСТАНОВА У РАЗВОЈУ

Зоолошки врт стално се привлађа

Бројне принове подићи ће значај врта и омогућити бољи и ширји научни рад

Да би се надокнадили губици које је београдски Зоолошки врт претрпео за време рата, управа интензивно ради на привлађању разних примерака животиња, било куповином, било заменом.

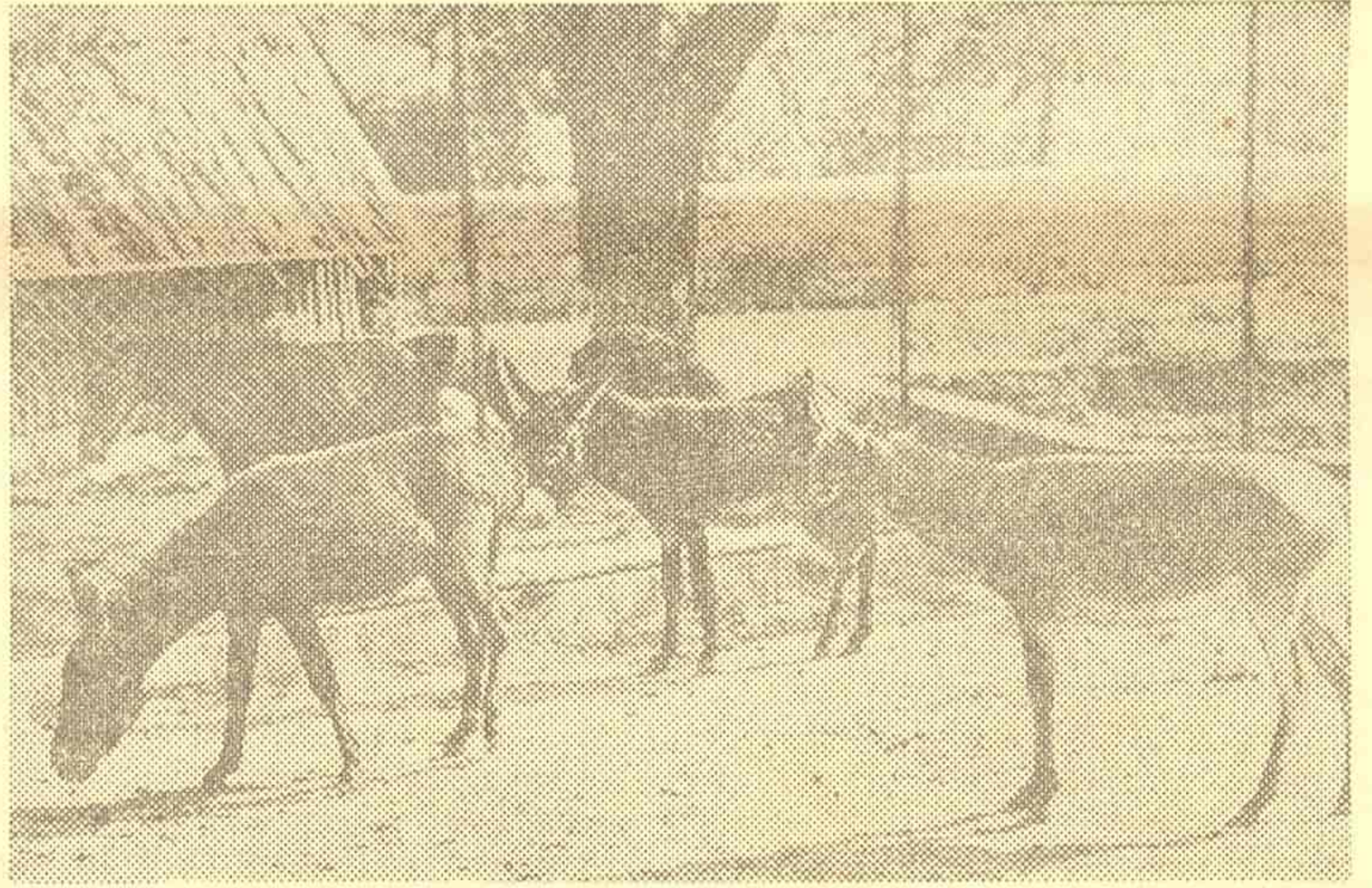
Тако је, ових дана, набављено из Скопља, у замену за неке животиње, које су биле сувешне нашем Зоолошком врту, једанаест примерака. Пре свега, мајмун Пера, мужјак врсте резуз, затим биво Чак и биволица Милева, магарца и магарца патуљасте врсте, три сребрна фазана, две орла крсташа и две велике буљине.

У најскоријем времену стићи ће још 15-16 комада мајмуна у за-

мену за пет комада лавова, а у изгледу је набавка слона, жирафе, нојева и царске змије.

Ових дана је стигла и мала дивокоза и сви стигли примерци се већ шетају по својим кавезима и пребивалиштима, а око њих се скупљају, у ове летње, топле дане, највише деца, која су сада најбројнији посетиоци врта. Чим почну школе све пристигле животиње служиће претежно науци и студенти биологије, као и средњошколци који се интересују за ову науку, имаће прилике да врше запажања на живим примерцима.

Зоолошки врт ће се и даље употпуњавати, углавном заменом,

Патуљаста магарчиња добивени за замену из Скопља

река и језера, у шумским подручјима. Заједно са децом у погоре одлазе лекари, педагози и васпитачи. Деца је обезбеђена појачана исхрана. Синдикалне организације обезбеђују из својих средстава већи део пута деце на летовање. У првом реду, бесплатне унуте добијају деца без родитеља и деца ратних инвалида. У рејону о коме је реч, летњи одмор изван града обухватио је 9500 деце. Поратне тешкоће за сада још онемогућавају организовање деце летовања у размерама у којима је оно спровођено пре рата, када је у догоре одлазила већина малих Московљана. Треба, међутим, имати у виду да ће хиљаде деце отпутовати с родитељима у летовалишта и бање или провести свој одмор код родбине на селу.

Рејонске организације обезбедиле су најповољније услове за летњи одмор деце која остају у Москви. Уз 20 школа које се налазе далеко од живих наратова, у крајевима пуних зеленила, створени су терени за 1800 деце. Ти терени потпуно омогућавају угодан одмор и опоравак. Организују се разноврсне спортске игре. О одмор и исхрану деце стара се 70 педагога и 10 лекара — педијатара. Око 1000 деце свакодневно посећују спортске стадионе «Крила Совјета», «Медицинарк» и «Пламен». Под руководством спортиста — инструктора деца се тамо баве ласном сплетиком, играју фудбал и тенис, оспособљавају се у разним стиловима пливања и веслања.

У клубу фабрике «Црвена зора» и у другим фабричким клубовима одржаваће се током целог лета концерти, биоскопске претставе, масовне игре за децу. Тако ће мали становници једног од рејона совјетске престонице провести лето.

Александар АМАСОВИЋ

ОДЛУКА О ТРОШАРИНИ

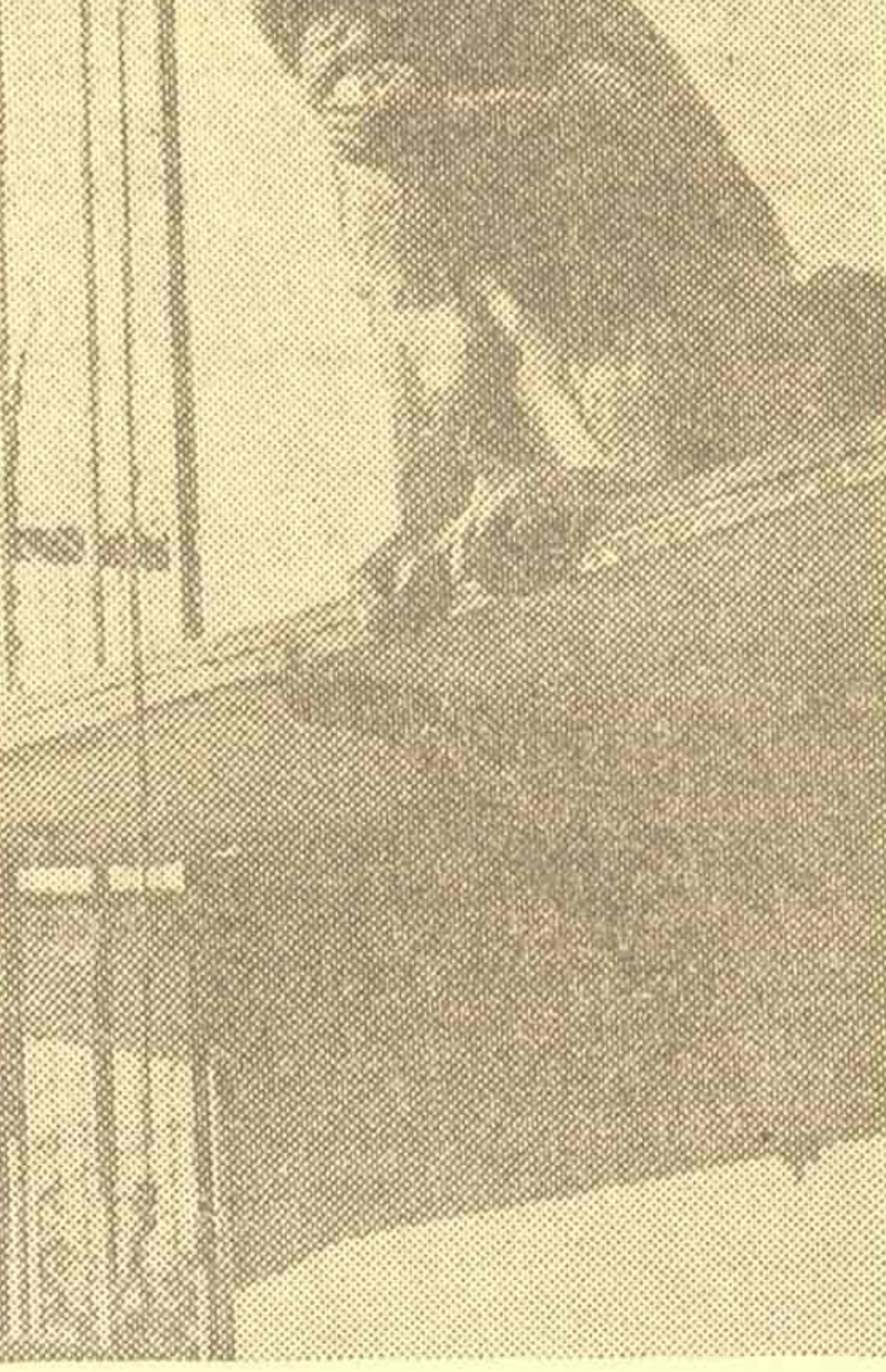
Народног одбора Града Београда

Ниске трошаринске стопе на артикле широке потрошње

Законом о порезима предвиђена је поред осталих врста пореза и трошарина, која је обележена као нарочита врста пореза коју могу убирати на свом подручју градски и месни народни одбори ради извршења својих задатака који су пред њима, као локалним органима народних власти постављени.

Основна одлика трошарине је у томе што је она порез народних одбора, што не мора бити подједнако заведена у свим народним одборима и што је она за сада један од најважнијих прихода из кога се финансирају народни одбори.

На основу овлашћења Закона о порезима Савезна влада и Влада Народне Републике Србије прописале су Уредбе о трошарини. Овим Уредбама одређено је народним одборима какву трошарину могу заводити, на које предмете и колике максималне стопе могу бити по појединим врстама артикала. Држећи се ових прописа Народни одбор града Београда на свом редовном IV заседању, одржаном дана 24 јула 1947 године, донео је Одлуку о трошарини за подручје града Београда.

Мајмун Пера у новом кавезу

Одлука је обрађена у два дела, од којих први садржи прописе који регулишу целокупну наплату трошарине и други део који садржи наменовања и стопе по којима се има наплаћивати трошарина, а који је даље подељен у три тарифе. Сама Одлука предви-

ђа три облика трошарине и то: трошарину на робу, трошарину на коришћење права и трошарину за услуге. Према овој основној подели трошарине у другом делу Одлуке обрађене су и три одговарајуће тарифе у којима су утврђене трошаринске стопе по којима ће се наплаћивати трошарина на подручју града Београда. Прописи Одлуке израђени су тако детаљно да утврђују сав поступак у наплати трошарине те уствари садрже у себи и Правилник, што омогућава лако руковање Одлуком у практичном раду.

Одлуком је одређен трошарински рејон, али је аплата трошарине проширена на цело подручје града Београда, како би се постигла потпуност у наплати и контроли трошарине.

Имајући у виду досадашња искуства у трошаринском поступку, Одлука предвиђа и овлашћења Извршном одбору да може у изузетним случајевима вршити ослобођења од наплате трошарине, са обавезом да за свако ослобођење поднесе извештај Народном одбору града Београда на првој наредној седници.

Од назначених облика, трошарина на робу је најважнији облик, јер доноси највише прихода, док остала два претстављају незнатан финансијски ефекат.

Како Одлука тако и тарифе које су њен саставни део, израђене су на основу и у границама прописа Уредба о трошарини Савезне владе и Владе Народне Републике Србије и њоме су ослобођени од трошарине извесни основни предмети индустријске потрошње као на пример: материјал за обнову, машине, алати за пољопривреду, индустрију, грађевинарство и занатство, лекови, нафта, електрично осветљење и друго, као и главни животни артикли потребни за исхрану широких народних маса, на пример: млеко, брашно, жито, со и т. д.

У групу предмета за које су предвиђене ниске стопе долази: све воће и поврће, месо, прерађевине од меса, маст, уље, шећер, јаја, прерађевине од млека, конзерве, угаљ, дрво, рационирана кожа и текстилна роба, хартија, стакло, посуђе, свијалице итд., док су алкохол, козметички препарати и слично оптерећени већим стопама. На овај начин заштићени су основни интереси наше економске обнове и интереси широких потрошачких маса.

Ма да је трошарина у приходима предвиђеним буџетом Народног одбора града Београда за 1947 годину заступљена са прилично великим износом (240 милиона), она је ипак привременог карактера, јер ће се развојем градске привреде осигурати за буџет потребна финансијска средства, а трошарина као ставка прихода, и као типични стари фискални порески облик, у догледном времену ће нестати из буџета Народног одбора града Београда.

Д. ЛИЛИЋ

Врши се проширење Техничког факултета

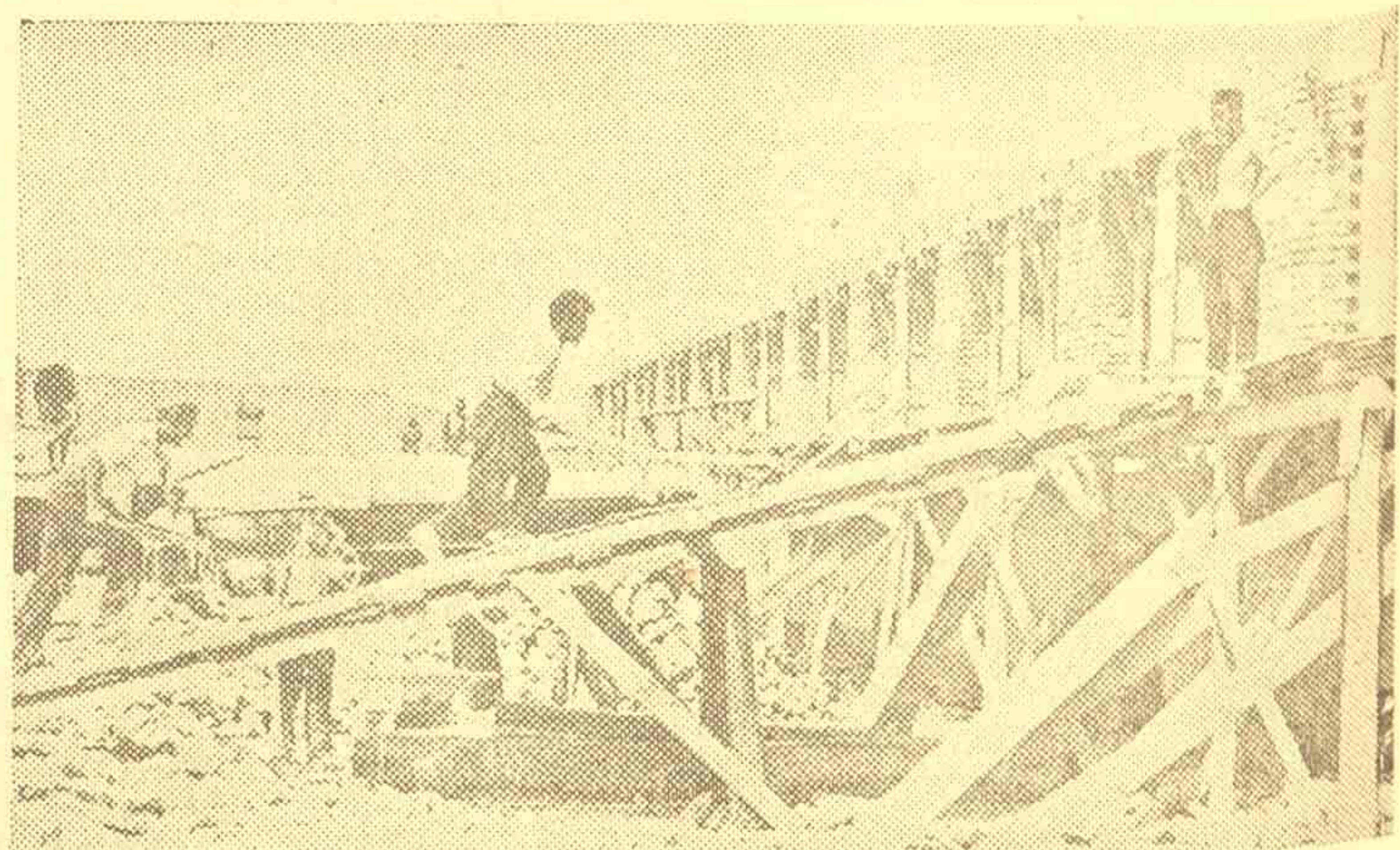
Дожињавањем још једног спрата добиће се дванаест нових учионица

На основу пројекта, који је израдио наставнички колектив Техничког факултета, грађевинско предузеће „Немар“ приступило је, недавно, подизању још једног спрата на згради Техничког факултета. Овим проширењем, које су диктирале нове потребе, Технички факултет ће добити дванаест нових учионица, и

то четири велике, у размери 20 x 10 и осам мање, у размери 8 x 16.

На овом проширењу зграде своје школе тесно сарађују професори, који су и надзорни инжењери, и студенти на практичном раду.

Рачуна се да ће се радови на новом спрату завршити концем грађевинске сезоне.

Ралови на подизању још једног спрата на згради Техничког факултета

★ ЖИВОТ И РАД У СССР ★

Деца НА ОДМОРУ

Чист и здрав ваздух мирнише на боровину. Прозирна речница јури низ стрмину. Ово је један од најлепших предела даље московске околине. Аутомобил граби шумским путем. Још километар — два и може погледу пружа се величанствена панорама лепе шумске поляне оивичене старим боровима и јелама.

Поглед се задржава на низу црвених кућица саграђених у центру поляне. Тишина, нигде ниједног. Само понекад испред густог зеленила промакне која фигура у белом мантилу. Тек пошто сам обухао мантил мени је дозвољено да посетим те кућице. Мали бели кревети, нилане степане, букети пољског цвећа на прозорима — тојав је изглед соба. Испред кућа, под стрехама, намештени су столони покривени чаршавима у живим бојама. Ту једу станари малих кућица. У близини се пружају лепо уређени квадратни терени за тенис, крокет, волејбол.

Чују се сирене аутобуса и већ после неколико минута све је испуњено веселим и звонким децим гласовима. Допутовали су мали домаћини овог животног летовалишта. Аутобусима се довезло 180 девојчица и децка од 10 до 14 година. После купања и вечере отишли су, у девет часова увече, на спавање.

Сутрадан је почео обичан логорски живот. После јутарњих физкултурних вежби деца су поручивала. Затим су проводила

време према својој избору — у купању, играма, шетњама. Многа деца тавничила су се у трчању и бацању клидова. Љубитељи природе отишли су да беру цвеће и траве за своје збирке. Они који се одушевљавају за фотографисање направили су у једној од кућица одлично снабдевену фото-лабораторију. После ручка деца су отишла на једночасовни одмор. Увече се свирало, певало и играло крај пионирске ватре. Тако је протекао први од 45 дана колико ће деца провести на одмору у шумском логору.

Логор који сам посетио припада московској фабрици прерађевина од коже. Током лета у логору ће провести одмор око 400 деце родњика и службеника те фабрике.

Можда су деца тих трудбеника нарочито срећна кад могу да се одмарају под таквим околностима? Одлучио сам да посе-

ОГЛАС

Градском грађевинском предузећу „Нови град“ у Земуну потребни су: калкуланти, књиговође, инжењери, техничари, евидентчари, магационери и чувари. Јавити се Бежаниска 46, тел. 37-447 и 37-829.

тим који било московски рејон и да се упознам с организацијом деце летњег одмора. Отишао сам у Стаљински рејон који обилује фабрикама и заводима.

У Стаљинском рејону живи око 30.000 деце школског узраста. Још у почетку пролећа највећи заводи и фабрике тог рејона одредили су велика средства, материјал, намештај за организовање децих летовалишта. Специјалне радне бригаде отишле су на терен где су родиле на подизању, односно оправци просторија децих летњих логора. На терен су транспортоване и све потребе — кревети, постелно рубље, стелаже за ствари, посуђе, физкултурни инвентар, покретне библиотеке, радио-апарати, музички инструменти.

Руководиоци индустријских предузећа повлашћу велику пажњу уређању децих логора. Сви директори сматрају да је узорно организовање логора ствар њихове части и дужности. Завод за израду пољопривредних машина организовао је, на пример, ове године о своје трошку логор у коме ће се одморити 1100 деце. Завод који израђује сијалице обновио је логор који ће током лета примити 800 деце. Место логора који је изгорео за време рата завод мотора саградио је нов логор за 270 деце. Укупно су за децу Стаљинског рејона организована 32 логора. Сви се они налазе на 50 до 100 километара од совјетске престонице. Куће су саграђене у лепим и здравим пределима, на обалама

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ ЗАДАЦИ ФРОНТОВСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

План културно-просветног рада Градског одбора Народног фронта Београда за период јули—децембар

У оквиру општег плана рада одбора Народног фронта града Београда, усвојеног на проширеној седници Градског одбора фронта, израђен је и усвојен и план културно-просветног рада.

План обухвата помоћ како рејонских тако и основних организација у раду на народном просвећивању и културном уздицању широких народних маса. Први и основни задатак који стоји пред организацијама јесте борба за ликвидацију неписмености, што претставља основни предуслов за културно уздицање народа.

Да би се овај замашан задатак, као и многи други задаци предвиђени овим планом, могли успешно спровести, треба да основне организације мобилишу и активирају што већи број чланова на извршењу задатака предвиђених у културно-просветном плану за период јули—децембар.

Сваки члан организације треба да схвати да се испуњењем културно-просветног рада у исто време даје велики допринос испуњењу Петогодишњег плана и његовом бољем и бржем остварењу.

Планом је предвиђено:

1) До краја месеца оформити секције за аналфабетске течаје при управама домова културе.

2) У току месеца јула извршити тачну евиденцију о формираном аналфабетским течајевима и установити како раде.

3) До краја месеца јула, а исто тако и убудуће, помоћи синдикалним подружницама да образују на сваком градилишту аналфабетске течајеve за Шиптаре.

4) У току идућа три месеца, закључно до 31 децембра ове године, на постојећим течајевима завршити програм и описменити 80% од уписаног броја.

5) Једанпут месечно обићи течајеve на радилиштима, установити у каквом се стању налазе, довести их у ред, учврстити дисциплину у погледу похађања и пружити им потребну помоћ.

6) Преко основних фронтонских организација установити евиденцију за школу обавезне деце и помоћи убућавању да се сва деца која подлежу седмогодишњем обавезном школовању, упишу у школу почетком ове школске године.

7) До краја месеца августа средити библиотеке по рејонима. Уклонити књиге које не одговарају по садржају и средити инвентар и картотеку, и написати бар један чланак за новине у циљу популарисања библиотека.

8) До краја године повећати број чланова у свим рејонским библиотекама за најмање 20%.

9) Повећати до краја године у рејонским библиотекама број књига за 3000 комада.

10) До краја године обра-

зовати мале библиотеке у радничким насељима.

11) Једанпут месечно обићи градилишта и са руководиоцима синдикалних подружница утврдити један дан у недељи који ће се посветити културно-просветном раду. Тога дана одржаваће се приредбе за сва радилишта једног рејона, чији ће програм бити једно предавање и културни програм.

12) Сваких седам дана организовати за грађевинске раднике биоскопске претставе у сали палате „Риунион“ и у сали „Зеленгора“, с тим да пре сваке претставе буде једно кратке предавање у вези са

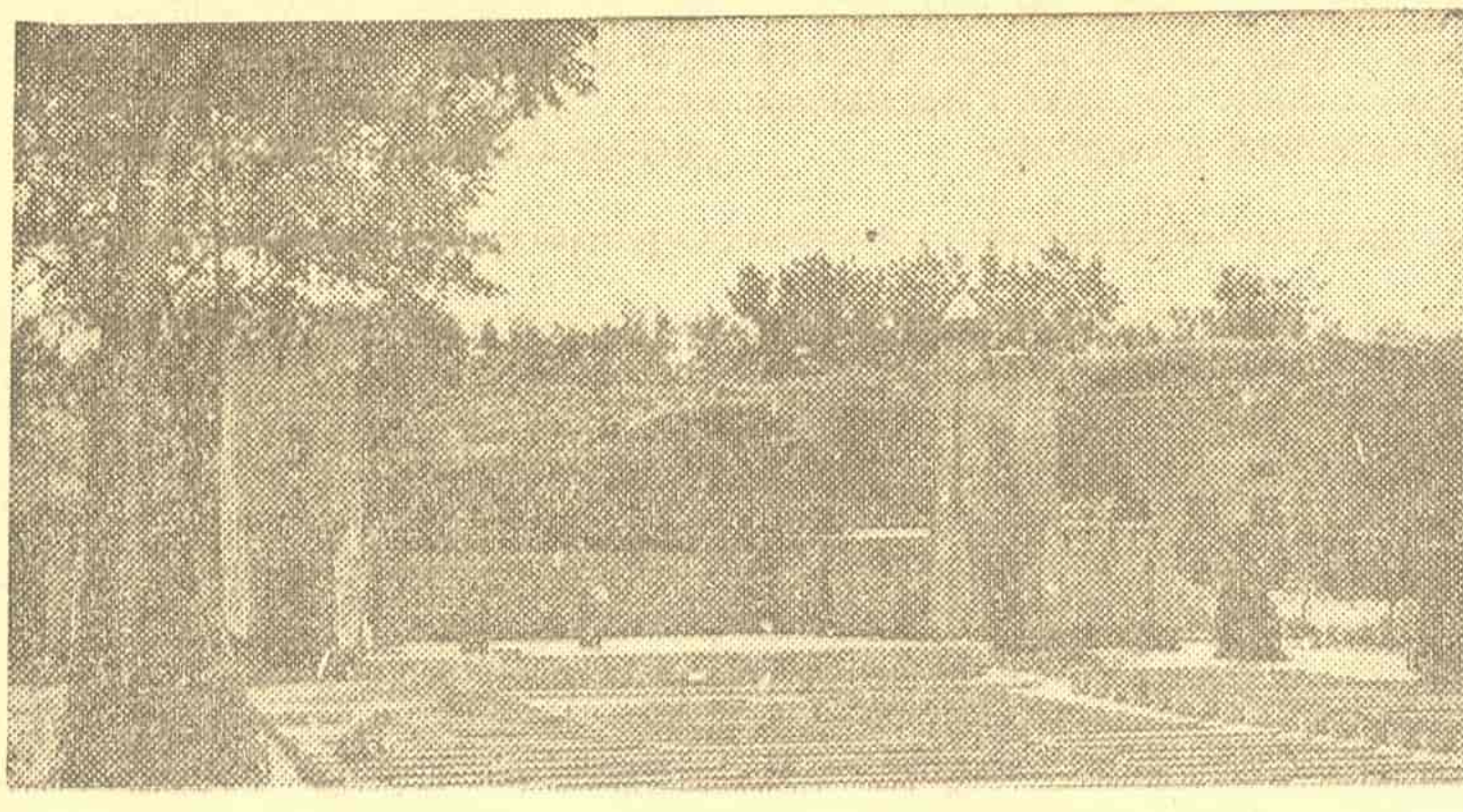
филмом, или друго предавање актуелне природе.

13) Организовати прикупљање података и материјала из народноослободилачке борбе у Београду.

14) Организовати помоћ за подизање споменика Црвеној армији, и других споменика, уметничких статуа, за улепшавање Београда.

15) Сваког месеца у „20 октобру“ написати бар један чланак који би указивао на потребу чувања историјских споменика нашега града и на уметничка стварања у вези са мотивима из народноослободилачке борбе.

Летња позорница на Калемегдану служи потребама целог града

У сликовитом оквиру калемегданскога града изграђена је летња позорница

Једна од лепо уређених позорница свакако је летња позорница на Калемегдану. Летња позорница располаже са хиљаду седишта и великом бином, на којој може да се одржава разноврсни програм: предавања, концерти, позоришне претставе, као и друге приредбе. Ради се на томе да се ова позорница може искористи и за приказивање биоскопских претстава.

Ова летња позорница подигнута је добровољним радом фронтановаца Првог рејона, а налази се под управом Одељења за културу и уметност Извршног одбора.

Међутим, летња позорница на Калемегдану за сада има градски карактер и треба да служи културним потребама целог града. Према томе, овом летњом позорницом могу да се користе све установе и удружења, културно-уметничка друштва и други који желе да деју приредбе и да одржавају предавања. За одржавање предавања намењени су звучници за појачање.

Употреба ове позорнице за мање приредбе плаћа се 1.000 динара, за веће приредбе са играном плаћа се 1.500 динара. За предавања без наплаћивања улазница плаћа се 200 динара, а за предавања са наплаћивањем улазница 500 динара.

На летњој позорници на Калемегдану до сада је одржано неколико предавања и два кермеса. Први рејон дао је неколико приредби уз суделовања културно-уметничких друштва. Поред тога, одржан је и један симфониски концерт Радио-Београда.

Обавезно уписивање у школу све дорасле деце

Први основни задатак на пољу просвете јесте четворогодишње стопроцентно обавезно школовање деце које се мора извршити у току нашег првог Петогодишњег плана. Седмогодишње школовање треба да обухвати у току Петогодишњег плана 60% школске обавезне деце. Тек када се спроведе 100% обавезно четворогодишње школовање, онда се може прићи и на стопроцентно спровођење седмогодишњег школовања.

Закон о седмогодишњем школовању одређује да сва деца, дорасла за школу, морају обавезно свршити основну школу и три разреда гимназије. А после могу, према својим наклоностима и способностима, или да пројде школу, или да пређу у више разреде гимназије или стручне школе, или пак да иду у фабрике.

Извршењу обавезног уписивања све деце дорасле за школу приступа се ове школске године. Према томе, сва школска обавезна деца морају се уписати у први разред основне школе, односно у први разред гимназије, како би се одлудило о четворогодишњем и седмогодишњем школовању спроведе у дело.

Београд има на располагању довољан број школских зграда и наставног кадра, те је узео обавезу да ове године стопроцентно спроведе и седмогодишње школовање школски обавезне деце.

У оквиру Петогодишњег пла-

на, школа постаје главни ослонца за решавање културно просветних задатака који проистичу из плана. Овим одредбама школа постаје средиште уздицања културног нивоа широких народних маса у коме ће се вршити припреме кадрова неопходних за извршење плана. Само из тога средишта, из школа, организоваће се борба против неписмености, јер ће крајем Петогодишњег плана сва за школу дорасла деца бити обухваћена обавезним школовањем, као што је то случај у свим културним земљама.

Досада се борба против неписмености као основног елемента културне заосталости на ших народа спроводила са приличним успехом. Народни фронт, синдикат и омладинска својим залагањем сваком даном проширују борбу против неписмености. У њу полако улазе и најшире народне масе. У току Петогодишњег плана борба против неписмености треба да се претвори у одлучну, свакодневну битку јер ће се само на тај начин извршити успешно основни задатак културног уздицања најширих народних маса, описмењавање.

Ван школе борба против неписмености досада се вршила на ванредним течајевима и обухватала је престарелу децу, омладину, жене и људе који још пре рата нису похађали школу. За ове неписмене и даље ће се одржавати течајеви који ће трајати до потпуне

ликвидације неписмености. Али, да се не би и даље стварали нови аналфabetи предвиђено је да се ове године приступи обавезном уписивању све деце дорасле за школу. Тако ће на крају Петогодишњег плана место за ликвидацију неписмености бити једино у школи.

Стога је дужност свих родитеља да дораслу децу упишу у школу најкасније до 15 септембра. Школовање деце и спровођење у дело обухватања све деце обавезним седмогодишњем школовањем треба да буде свенародна брига. У случају да родитељи због необразованости и несхватања неће да упишу за школу дораслу децу, масовне организације треба својим залагањем да помогну народним властима. То ће постићи тиме што ће, убеђивањем и објашњавањем значаја о обавезном седмогодишњем школовању и уписа у школу, упутити деце родитеље на правилно испуњавање њихових дужности.

Народне власти имају за задатак да приђу ове године обавезном уписивању за школу дорасле деце без икаквих резерви ако се томе поједини несавесни родитељи успротиве, уписивање треба извршити и мимо њихових неоправданих забрана, јер се неписменост може да ликвидира једино одлучном и доследном борбом.

расе, није касни, део ружиног стабла, врећа, није савитљив; 5) шибље, Средоземље, умирем; 6) летопис, два различита слова, египћанско божанство, обрачунај земљу; 7) сем, првине генијалног руског композитора, комедија у једном чину; 8) грчка омладинска бригада на прузи Шамац—Сарајево, индустријска биљка, прва жена (трећи падеж), јеси (личици), врта оморике; 9) јединица за мерење силе, јуче увече, свежа, део брода потребан за пристајање, старозавешни човек који је преживео потоп; 10) мера за електричну енергију, највећи допринос омладине у остварењу Петогодишњег плана за лекара; 11) новац, боја за косу, јутарња атмосферски талог, позната Вердијева опера.

Вертикално:

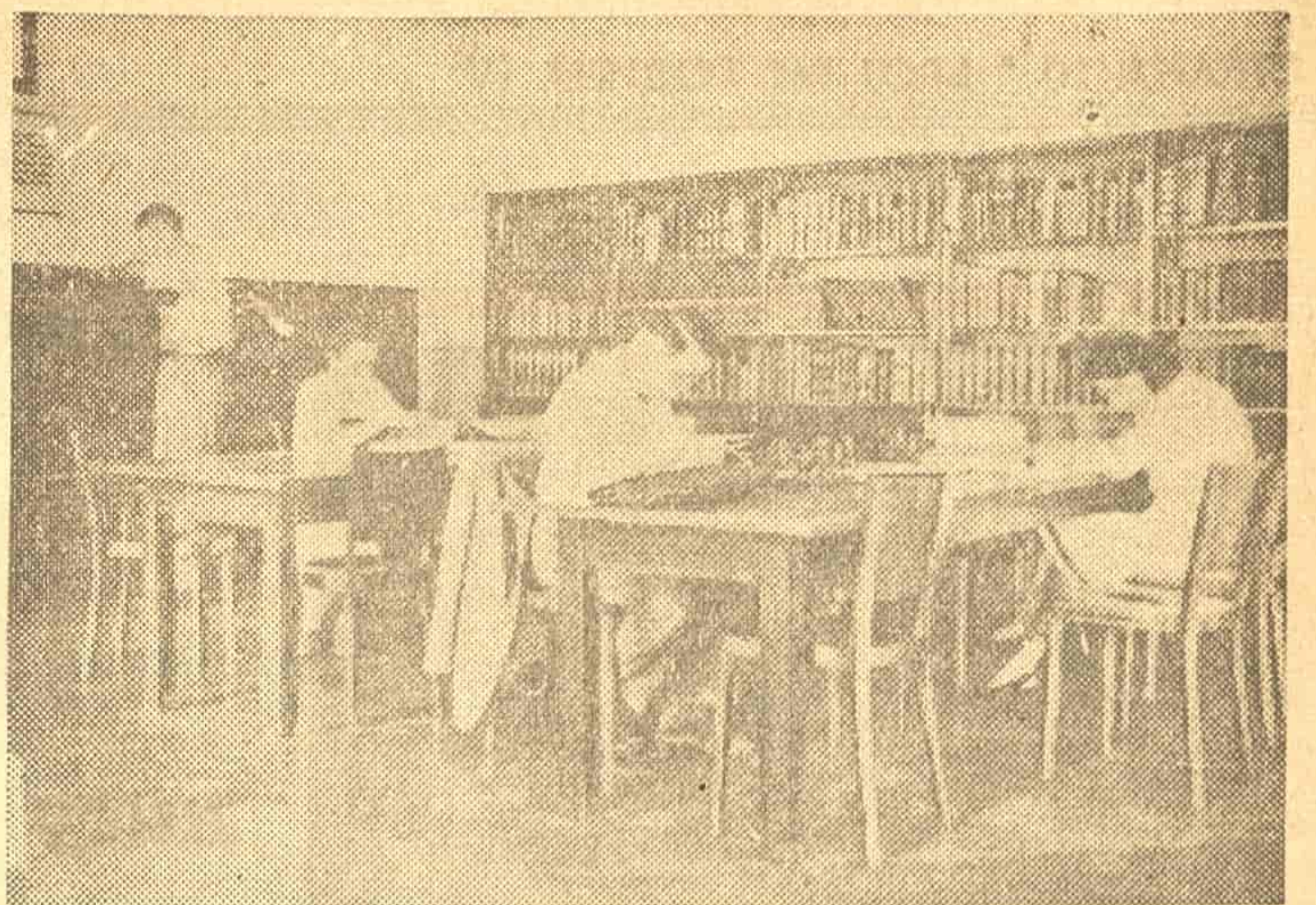
1) Није тежак, Едуард; 2) познати херцеговачки раднички спорт—клуб, ордо богова у Грчкој; 3) сугласник, место на Албанској омладинској прузи, свежа; 4) два иста сугласника, француска колонија са истовимим градом на Средоземном Мору, злато (француски); 5) узвик, нама, облик глагола смети; 6) плод храста, сугласник, град у северној Француској познат по текстилној индустрији; 7) правилно називично понављање звуца, посуда; 8) облик глагола одјекнути, електрода са позитивним потенци-

јалом; 9) град на Јадрану, заповедни начин од дати, дело; 10) мера за површину, дирке, узми (провинцијализам); 11) један месец, житарица; 12) два иста самогласника, живици, звук при томењу; 13) узвик при утишавању, главни град Немалне државе, упоређење; 14) лековита сумпорна бања крај Сарајева, име фараона чија пирамида спада у седам светских чудеса; 15) вао дух, покрајина чије се становништво бори за припојање Југославији; 16) тешка болест, предлог, врта врбе (у падежу); 17) најближи сродник, супротно од поста, турски властелин; 18) уни (провинцијализам), велики рудник соли у Н. Р. Бооси, два самогласника; 19) сугласник, првине највећег словеначког песника, задње слово имена нашег великог града; 20) град у северном делу Холандије, игла; 21) шаховски завршетак, драг (француски).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Хоризонтално:

1) Леб, Лаба, стој, кар; 2) Панилуца, Свездлов; 3) кас, га, ш, ар, жир; 4) елан, о, шор, ц, моба; 5) хор, Ј, Ј. А., ос, на, Ваг; 6) г, Јан Карол Венде, т; 7) сал, оава, аула, Луј; 8) орах, р, Нин, б, Рама; 9) моа,

У уређеној Градској библиотеци читаоци прегледају и читају књиге и часописе

Две године рада библиотеке града Београда

Јуна 1945 отпочела је, под новим условима, рад Градске библиотеке у Београду.

Од ослобођења дотада радило се углавном на унутрашњем сређивању и уклањању штете коју је рат собом донео. Дана 18 јуна 1945 Библиотека је отворена за читаоце.

Она данас располаже са 31.000 књига и већим бројем разних часописа. Потпомогнута и снабдевена обилно кредитима које јој даје Извршни одбор Народног одбора града Београда, Библиотека је у могућности да набавља у три примерка све што изиђе у Београду и све важније публикације из осталих република. За разлику од претходног стања, Библиотека просечно набавља годишње двапут више књига него пре рата.

Библиотека има четири читаонице: једна је велика и може да прими до стотедесет читалаца, друга служи за научне студије, а трећа за читање новина. Постоји посебна деџија читаоница са магацином деџијих књига.

Кроз Библиотеку је за ове две године прошло 81.829 читалаца, а издато је 76.624 књиге. Главну масу читалаца чини омладина, и то школска. Ученика свих школа и свих разреда било је 53.069, а осталих посетилаца 28.760. Кроз њу је прошло и послужило се књигама 6.673 студента, 3.306 домаћица, 2.465 државних службеника, 1.753 пензионера, 947 радника, 699 просветних радника итд.

Радници и намештеници били су мање заступљени због тога, што они махом имају своје синдикалне библиотеке, на које су више упућени.

Библиотека издаје књиге на 15 дана. Књиге се углавном издају ван зграде, док се у самој Библиотеци читају оне које се ван зграде не издају, као што су старе књиге, часописи, енциклопедије, књиге са научном садржином. Библиотека је отворена свима без икаквог ограничења, уз плаћање минималне месечне чланарине од 10 или 5 динара. Радно време је сваког дана, сем петка, од 8 до 20 часова без прекида.

Библиотека активно ради на пропранди књиге путем изложби, читалачких часова, предавања и томе слично. Нарочито је тај рад жив у деџијој читаоници, у којој се сваке недеље одржи по један читалачки час, затим једанпут месечно по једна приредба, у којој учествују сама деца.

Сем савремене литературе, која се набавља у довољној количини и која обухвата све проблеме данашњице, Библиотека обрћа велику пажњу на попуњавање својих збирки које су настрадале за време рата. Нарочиту бригу посвећује набављању свих књига и часописа који су штампани у Београду, у првом реду оних из 19 века, који већ претстављају реткост, па их треба сачувати.

Библиотека се у свом раду бори са извесним тешкоћама које нису мале. Једна је од њих недисциплинованост читалаца у погледу враћања и чувања књига. Још увек велики број читалаца не враћа књиге на време, а уколико их врати, оне су ишаране, испрљане, поцепане итд. За ове две године око 365 читалаца уопште нису хтели да врате књиге, иако су службеници Библиотеке, у оквиру првомајског такмичења, и 1946 и 1947, обишли сваког појединца.

Књиге нису ничим обезбеђене, а читаоци се обавезују једино својим потписом на реверсу да ће их вратити на време. Међутим, извесан број читалаца не поштује ни свој сопствени потпис. Недостатак свести о потреби чувања књиге код многих наших читалаца је једна велика сметња не само за Библиотеку, него и за оне уредне читаоце који на тај начин не могу да дођу до добрих књига. Библиотека ће бити принуђена да објави списак неуредних читалаца, жигошући их на тај начин као штеточине објекта. Развијајући свој рад, Библиотека ће у току ове јесени приредити неколико предавања за омладину. Наставиће рад с децом путем читалачких часова, а једна екипа службеника обићи ће недељом извесан број села у којима ће организовати читаонице.

У оквиру Петогодишњег плана Библиотека ће број свезака подићи на 60.000, уместо 30.000 колико их је имала на почетку 1947 године.

Могућности за развој Библиотеке су сваки дан све веће, тако да ће она моћи са успехом да испуњава задатке који су постављени пред њу: да буде у што тежињу додиру с народним масама с једне стране, а с друге, да као Библиотека главног града скупи и сачува сав материјал који се односи на Београд и његову историју.

А. ПОПОВИЋ

ЗАВРШНА СМОТРА КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИХ ДРУШТАВА САВЕЗА ЖЕЛЕЗНИЧАРА И БРОДАРА

У дворани Коларчевог народног универзитета одржана је недавно завршна смотра културно-уметничких друштава Савеза железничара и бродара. На овој смотри наступила су друштва „Бранко Цветковић“, као најбоље културно-уметничко друштво железничара и бродара Србије, „Винко Јеђуп“ из Заргеба, као најбоље друштво железничара и бродара Хрватске и као треће друштво наступило је друштво „Владо Тасевски“ из Скопља, које је дошло на завршну смотру као најмасовније и најбоље културно-уметничко друштво Македоније.

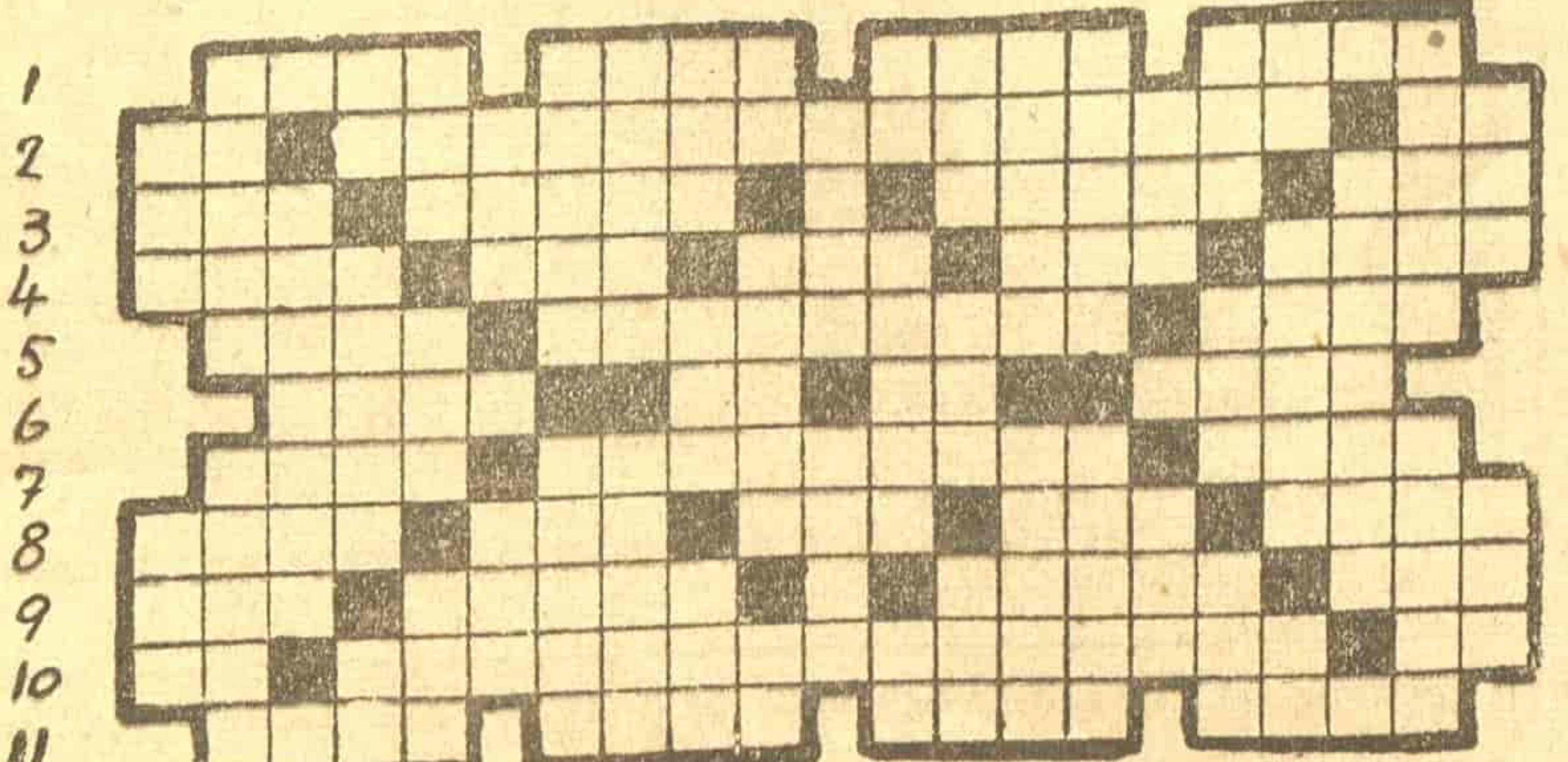
УКРОТЕНЕ ДЕЦИ

Хоризонтално:

1) Родно место песника Прешерна, предмет продаје, име бика који је био божанство једног старог народа, последица плача (јединица); 2) фран-

цуски граматички члан, претседник Свесловенског комитета, кратица за километар; 3) мађоничарски израз, брз, свежа, див, прашина (народни израз); 4) припадник Индо-германске

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

Вертикално:

1) Није тежак, Едуард; 2) познати херцеговачки раднички спорт—клуб, ордо богова у Грчкој; 3) сугласник, место на Албанској омладинској прузи, свежа; 4) два иста сугласника, француска колонија са истовимим градом на Средоземном Мору, злато (француски); 5) узвик, нама, облик глагола смети; 6) плод храста, сугласник, град у северној Француској познат по текстилној индустрији; 7) правилно називично понављање звуца, посуда; 8) облик глагола одјекнути, електрода са позитивним потенци-

ПАЖЊА!

свим књижаарама, државним, задружним и приватним

Министарство трговине и снабдевања НР Србије својим решењем број 32286 од 18 јула 1947 г. одредило је Инвалидско књижаарско предузеће Главног одбора ратних војних инвалида Југославије да на територији НР Србије са Косметом и Војводином изврши расподелу и снабдевање ипосредно све књијаре произвођача Југословенског штампарског предузећа (пређе Државна штампарија), као обрасцима, свескама, блокцима итд.

Да бисмо могли на време до почетка школске године снабдевати сва места овим артиклама, позивамо све књијаре да ХИТНО доставе своје адресе са назначењем које све школе постоје у дотичном месту.

По добијеним подацима уврстићемо сваку књијару, која се јави, у план расподеле и послати јој одмах требовања да би могла извршити поручибу.

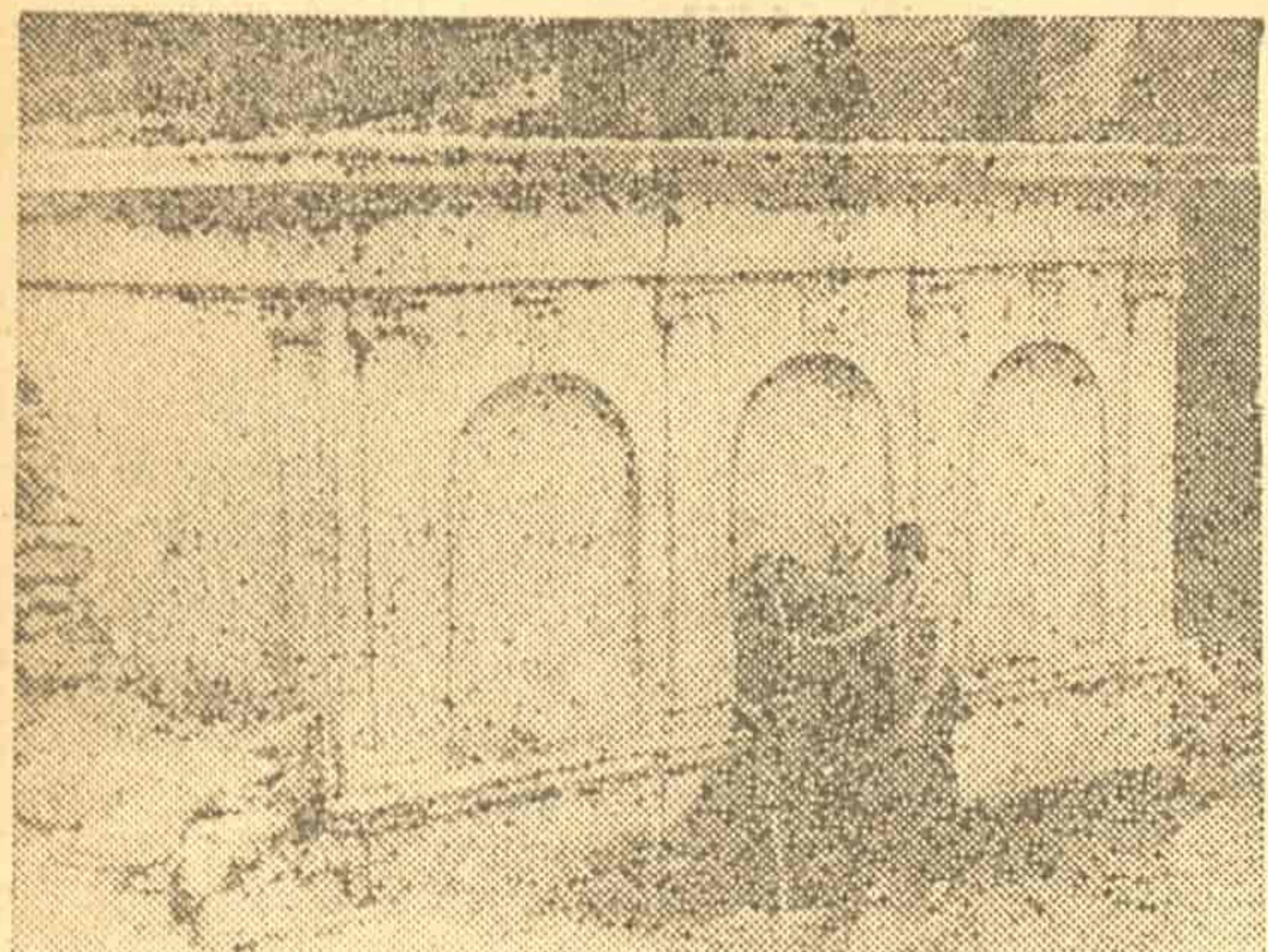
ИНВАЛИДСКО КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ
Београд, Немањина ул. бр 1
тел. 26-746.

Два велика парка Београда

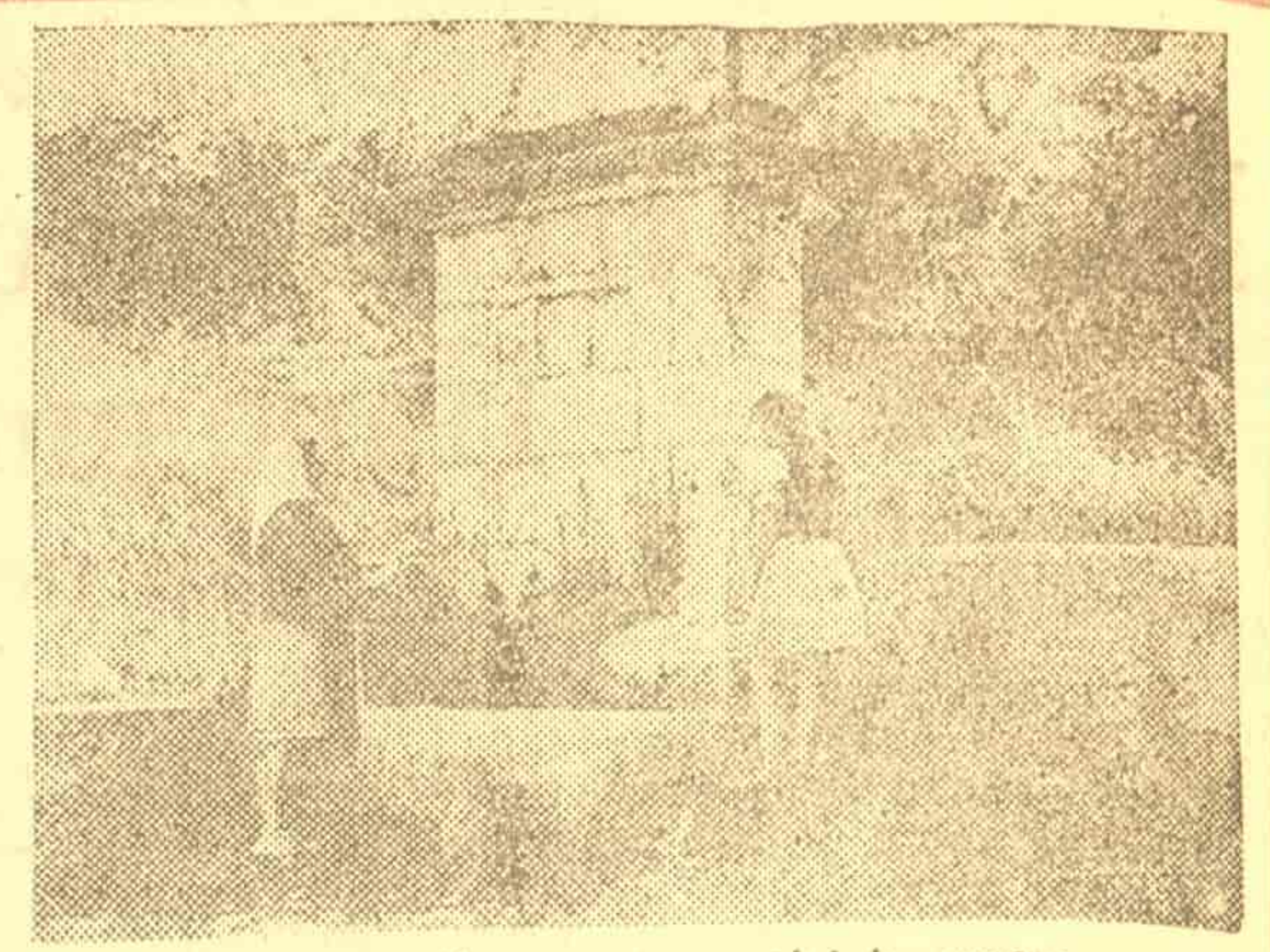
ТОПЧИДЕР И КОШУТЊАК

нису довољно уређени ни искоришћени

Да би могли да постану масовно излетиште и свакодневно летње одморште, Топчидер и Кошутњак треба боље да се уреде и да се употпуне оним објектима и уређајем, какве данас морају да имају такви паркови, у склопу великих градова.

Хајдучка чесма има услове да се добро уреди, па ипак око ње је голет и пустош

Чесма у Кошутњаку у којој је, уместо воде — цунгла коров

Већ јутарње сунце занари неохлађен Београд. Оно десет сати трепере ивичицади и муте се перспективе улица...

Док град тако трепери под августовским сунцем, у врели возила и прашина због многобројних градационих у њему, дотле велики паркови, на обе обале Топчидерске реке...

У Кошутњаку, у то време, међу младим честарима, над пољским цвећем, гоне се лептири, играју сенке и распостире се онај познати шумор лета...

Али, док по београдским ус-кним, бетонираним двориштима, трчи и игра се мноштво предшколске деце док многа школска деца, која нису отишла на летоване...

зажарености града, стазе Топчидера су полупразне радним даном, а у Кошутњаку нема ниног.

Топчидер има леп положај, раван је, пространих алеја, старих, гранатих стабала. Непосредно је уз трамвајску станицу, а то је важан услов за вођење мале деце.

Учињено је доста, али није учињено све. Клупе су прилично ретке, а нигде стопа. Мајке и старимајке немају где да спусте децу у мину, претице, а о млацина књигу.

сти да се дете превиде, да се забележи начини. У случају изненадне непогоде, изузев о-ближње ресторације, нема дру-гог сјлониста, ма да би неопходна била пространа настрешница у цвећу и зеленилу, која би могла да заштити од плјуска...

Поред тога, стари јавашлук: гомиле камења, покупљеног (наравно у доброј намери да се однесе) поред рундела са цвећем.

И, што је исто тако важно, никог не води рачуна да се све одржава у реду, да опомиње и пази, како та заједничка својина не би била остављена на милост и немилост нестварних.

Кошутњак — природни шумовит парк на три брежуљка, далеко је неуређенији. Прва и ближа његова чесма, уместо да поји својом изворном водом у-морне и заређане излетнике, зарасла је у висок коров и за-пуштена је тако да је неуло-требљива.

Друга, међутим, уређенија је, па ипак, ко хоће да захвати или да се напије воде, мора да повиса ноге, под о-пасношћу да сизлине и падне. Положај ове друге чесме, на пу-ту за Пионирски град, тако је леп да омогућује изврсно уре-ђење.

Самом, као и свуда, потребно је мало, само мало, сми-сла и труда: сандуци са цве-ћем, околу, столици и клупе, у-красно шибле... Уместо тога су

оголели обронци, и — неки за-лутали повртњаци са кукурузи-ма и купусом!

Оно што пријатно изненађује, то је читав ред нових клупа на прилазу овој чесми, као и неколико корпи за отпатке, али зато доле, читавим друмом, до Пионирског града, нема ни јед-не клупе, нити ма каквог знака да тај друм води у наш први Пионирски град.

Још потребнија, но у Топчи-деру, пространа настрешница за случај изненадног невремена, и овде недостаје; исто тако, нема павилјона у коме би излет-ници могли добити млечне про-изводе, пециво и безалкохолна пића.

Чињеница је да не вреди ни

сеновитост дрвећа, ни мирис бо-ровине и прозачност ваздуха, ни све остале природне лепоте, само човек не допринесе оно што је неопходно, или допринесе сувшије мало.

Кошутњак оставља местимиче утисак напуштеног парка, изга-жене ледине, вшаришта. А његови природни услови и потребе Београђана захтевају више тру-да и неге.

Ресторација у Топчидеру по-себно је поглавље. Недељом она је, онако разграђена, попрштене борбе оно столова и чаша пива и малине, а радним даном, кад има мање гостију, она оставља утисак гостионице у ливњацији. Столице подигнуте на столе-ве без чаршави, непочишћено лииће на шљунковитом поду, неки »домашински« коледитер при услуживању. Од места за дарирање возила, које је нечи-сто и једним делом покривено гомилама земље и камења, ба-шту ресторације одваја помол-љена гвоздена ограда, делимич-но некад заграђивана жицом, која сад виси раскинута. Са стране према парку Топчидера оградe и нема, тако да келнери, и кад би хтели, не би могли да одржавају ред и да воде еви-денцију о гостима Општи ути-сак је апсолутно рђав: ни тра-га од најмањег труда да све то изгледа на неки начин лепо. Нигде саксије, нигде сандучета са цвећем, ни на једном столу ваза, ма да је прекопата, у Топ-чидеру расадници и стапљена ба-шта, ма да стоје на расположе-њу читави проплатици пољског цвећа.

Ресторација у Топчидеру о-ставља утисак неуређене ресто-рације кинве мале станице где се укрштају возови и где меса света који жури, повари и по-ломи све на шта наиђе.

Далеко гори утисак оставља трамвајска станица Топчидер-Сва у прабини, са обилем свих могућих отпадака, од конзерви по кора од љубеница и лимба, без оградe према Топчидерској реци. Кад излетници ту сиђе, на-меће му се помисао:

— Зашто сам дошао у ову прашину и неред?

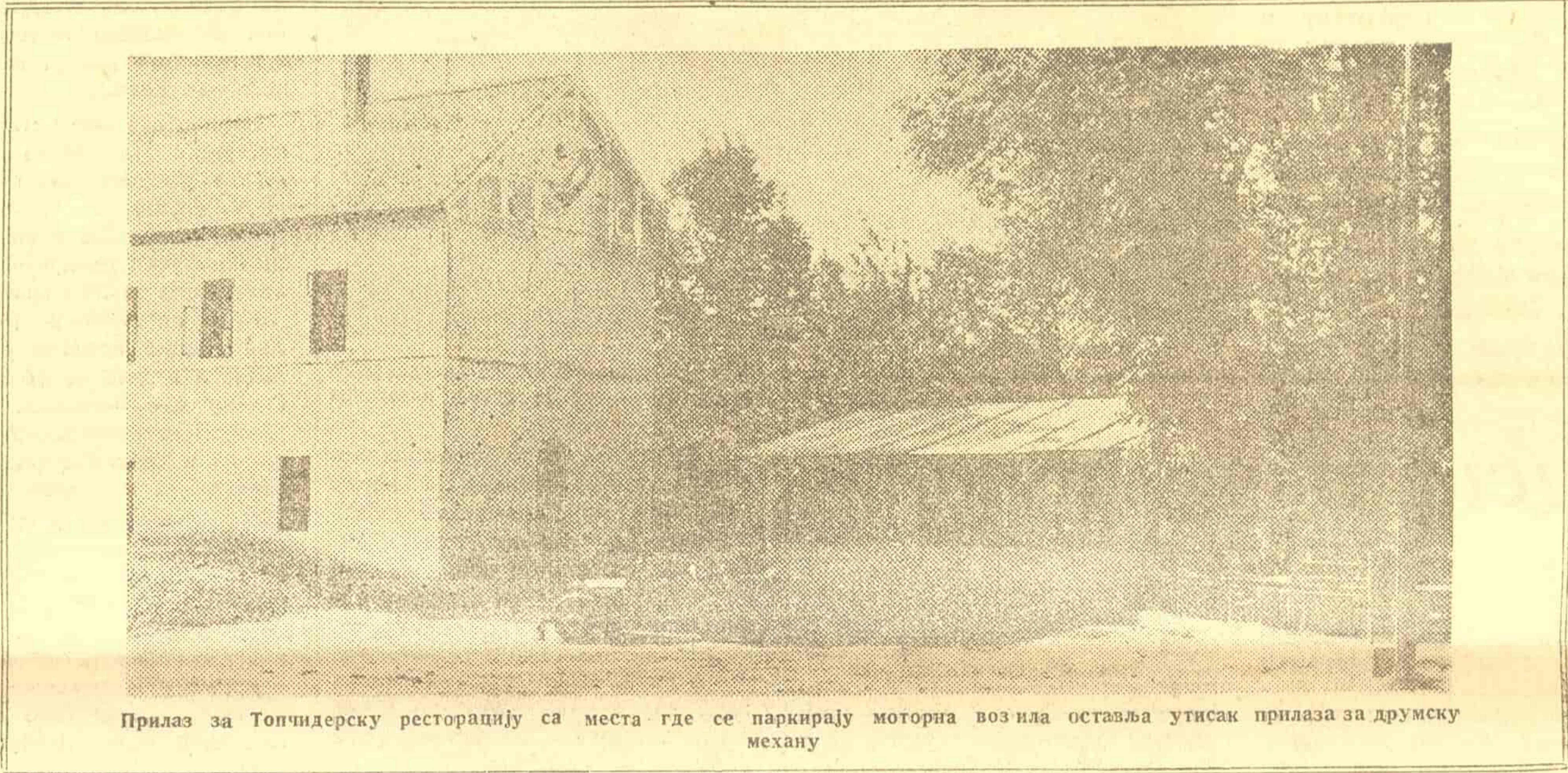
А то је први сусрет са нашим највећим парковима.

Није доста Београду што има своје природне шуме у околини. Није му доста, оно немс оних који ће се трудити да употпуне природу, па искористе цене могућности и па, истински за-интересовани за добро суграђа-на, оставрае сипад природних лепота и човекових напора.

Тех онда, кад Топчидер и Ко-шутњак буду здрава, удобна, у-редна излетишта, могу београд-ске рекламне табле да покрију ведри пласнати са текстом који ће гласити:

»Београђани, сваки свој спо-бодни тренутак проведите на свежем ваздуху у нашим најве-ћим парковима Топчидеру и Ко-шутњаци!»

Овако, не треба се са чуђе-њем питати: што су стазе пуне. Јулија ЛУЧЕВ

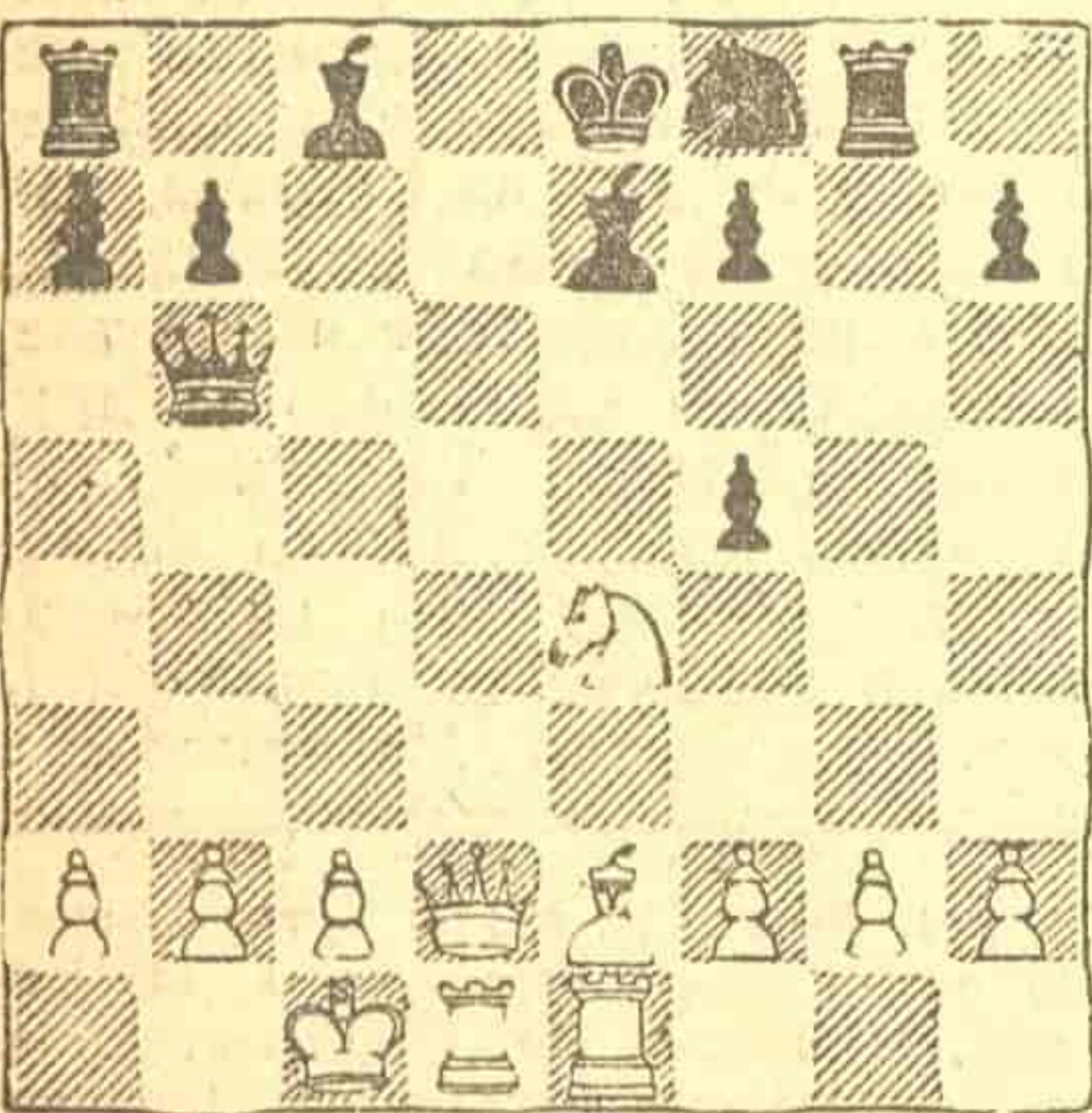
Прилаз за Топчидерску ресторацију са места где се паркирају моторна возила оставља утисак прилаза за друмску механу

ШАХ

МАТ ПОМОЋУ ДВОЈНОГ ШАХА

Поенту неке комбинације чини онај потез, на коме лежи тежиште идеје. Поента је обично скривена, и отуда може неки пут да измакне и оку најокуснијег мајстора. Прорачунати на таби неку комбинацију значи много пута исто, што изања њену поенту.

У следећој позицији из турнирске праксе бели је после жртве ловца до-шао у надмоћан положај, који даје могућности за комбинације.

Бели на потезу добија

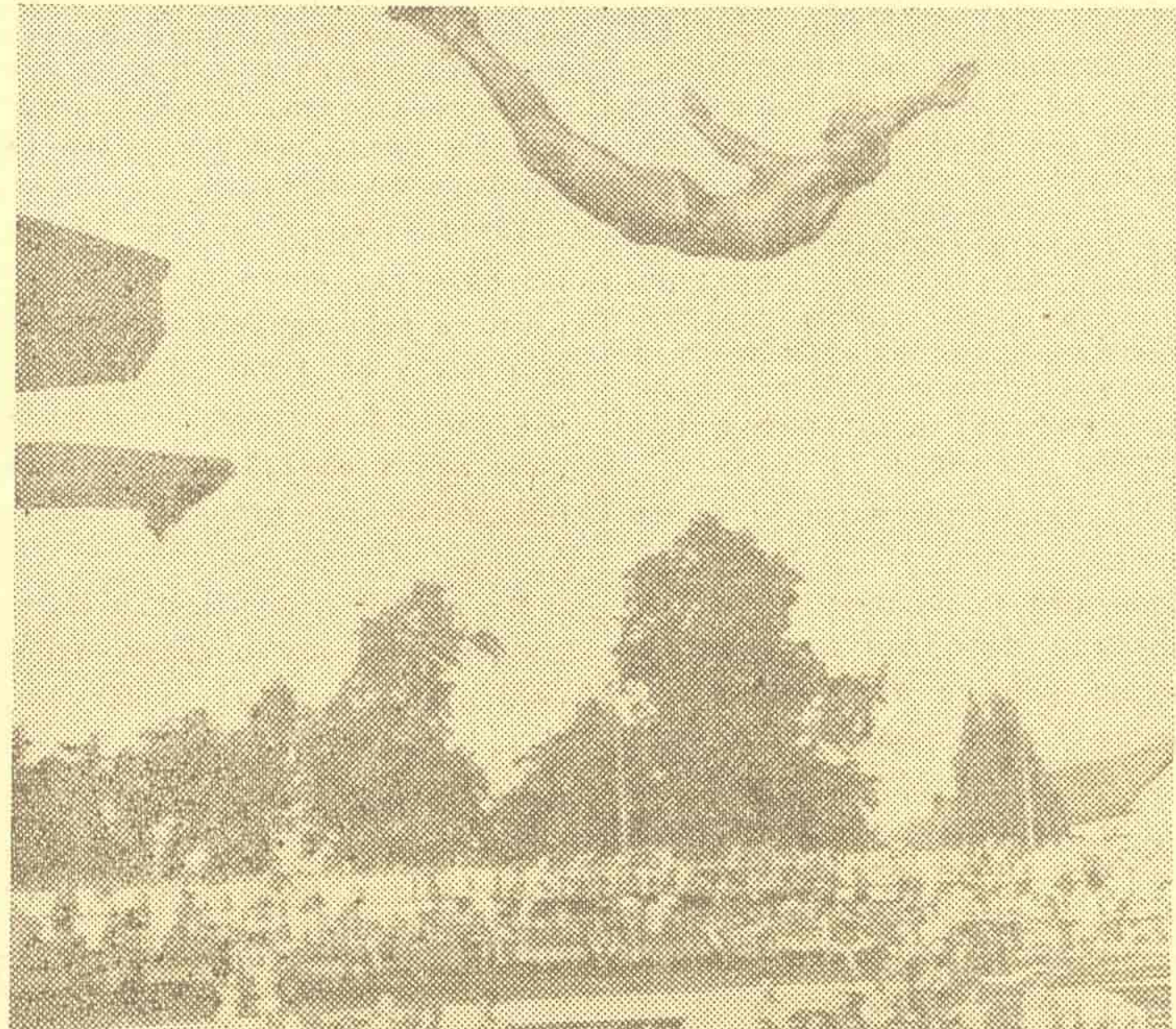
Сви услови постоје да бели искори-сти ситуацију коју му дају фигуре сконцентрисане на отвореним средњи-м линијама, а исто тако и чиње-ница да црни није постигао добар развитак. Бели је у партији нашао најбољи наставак и матирао против-ника у три потеза. Победу је изво-јевао лепом комбинацијом, која за поенту има двојни шах. Најтеже ту комбинацију!

У позитији објављеној у про-шлом броју бели је на овај на-чин добио игру: 1) Sf7—h8+, Kg8:h8; 2) Th1:h7+, Kh8:h7; 3) Dc3—h3+ са матом у идућем потезу. На одговор 1) ... Kg8—f8 sledilo bi 2) Sh8:g6+.

10 август — велика манифестација спортова на води

СПОРТ

У Београду постоје сјајни услови за развој водених спортова. Две велике реке стављају Београд по бо-ватству воде на једно од првих ме-ста у нашој земљи. С друге стране не београдска друштва окупљају ве-лики број физкултурника који се од својих најранијих година баве пли-вањем. Међутим, и поред ових по-годних услова, пливање се у Београ-ду не налази на високом нивоу и ни изабљена није масован спорт. Можда би се нешто оправдања за ово могло наћи у недостатку зинских пливач-ких базена, али то инуком случају није смела да буде кочица за раз-вој пливања у Београду. С другим воденим спортовима стоји још горе. Сем »Црвене звезде«, ни једно дру-го друштво у Београду нема веслач-ку секцију. Једричарство је врло слабо развијено, а исто тако и ка-јакарство и возња моторних чамаца. Сем тога у Београду је до сада одр-жано само једно такмичење у плива-њу под теретом. Углавном, може се рећи да спортовима на води у Бео-граду до сада није поклоњена пажња коју заслужују. И због тога београд-ски пливачи нису до сада постигли неке важније успехе у конкуренцији са пливачима других крајева наше зе-мље.

Јован Херцегов из београдског »Сигнала« изводи скок у воду на главу

Водени спортови у Београду нала-зе се такоређи на прекретници. Де-сети август је идеална шанса за ко-начно исправљање оваквог стања. »Дви физкултуре на води« треба да окупи све физкултурнике на недељну манифестацију водених спортова. То-га дана сви физкултурници, без об-зира да ли су пливачи — такмичари или не, треба да изиђу на воду, а друштва да посвете максималну паж-њу организацији такмичења. Трени-ри треба у недељу да открију нове пливачке таленте, који би се касније систематским тренигом подизали. Првенство државе у веслању, које ће се такође одржати у недељу у Бео-граду, треба да буде нов потстрек београдским друштвима за појачану активност за подизању водених спор-това.

Дан треба искористити за полага-ње норми за значку физкултурника, а исто тако и за пливање низ воду помоћу грџа, бурди, балвана и да-ске и под ратном спремом. За мани-фестацију веслања нису потребни прави тркачки чами. У недељу тре-ба изићи са чамица свих врата и категорија и са једрилицама свих ти-

пова и придобити нове присталице за водене спортове.

Градски физкултурни одбор Бео-града предвидео је три различита ме-ста за приредбе водених спортова. Главна свечаност одржаће се код Дома на Ади Циганлији, где ће се после дефилае физкултурника масо-во пливати преко Саве. Исто тако одржаће се и дефилае чамаца, кајака и осталих пловених спортских објек-тата. На пливачишту »Сигнала« одр-жаће се пливачко такмичење и масо-вно полагање норми из пливања за значку физкултурника. Треће место прославе дана физкултуре на води биће пливачиште земунског физку-лтурног друштва »Јединство«. По под-не на Ади Циганлији одржаће се ве-лика веслачка регата за државно пр-венство.

Физкултурна друштва и актив-ни треба да уложе максимални напор да у недељу изведу на воду целокупно своје чланство. Поред свог великог значаја за физички развој људи, во-дени спортови налазе огромну при-

мену у јачању одбранбених способ-ности наших људи. Зато »Дан фи-скултуре на води« треба да буде и-стинска манифестација наших фи-скултурника и прекретница за развој водених спортова у Београду и целој земљи.

Такмичење за значку физкултурника у Београду још увек не за-довољава

До краја првог рока такмичења за значку физкултурника остало је само још двадесет дана, а у Београду је освојена тек тридесет седма значка физкултурника. По броју освојених значки у Србији се испред Београда налазе Смедерво са 175 значки, Зрењанин 100, Крајево 90, Титово Ужи-це 65 и Чачак 48, а варошица Стара Пазова има тридесет носилаца знач-ки.

Судећи по развоју такмичења за

значку у Београду, током последњих месеци, не би се могло рећи да ће се за ових двадесет дана стање на-рочито поправити. Друштва су при-јављивала такмичаре више манифе-стативно, не водећи касније рачуна о њиховом извођењу на такмичење. Тако се догодило да се месецима так-мичење за значку у Београду није покретало места. Последњих месеци је нешто живихнуло, али још увек ни изабљена не задовољава. Београд-ски физкултурници имају могућности полагања норми само на Ади Циган-лији и то на врло рђавом терену. У-место да комисије заседају на свим крајевима Београда, по друштвима и активима и да се такмичење спрово-ди, како је то одлучено, децентра-лизовано, догодило се да се све ла-коатлетске норме могу полагаати са-мо на једном месту.

У Београду постоје хиљаде такми-чара пријављених за значку. Вели-ком броју пријављених недостаје је-дан мали број норми. Овим такмича-рима треба омогућити да за прео-сталих двадесет дана положе све нор-ме и стекну право на ношење знач-ке. У супротном такмичење за значку физкултурника имаће на кра-ју прве године у Београду врло не-гативан биланс.

СПРЕТАН ТРГОВАЦ

Из баште млина »Авала« у Белом Поточу продаје се поврће и бостан по скупљим ценама него на београдским тржицима.

— Па зар 5 динара кило? — Јес', другарице. Ове су лековите, расту на авалском ваздуху!